

Urare

Câmpuri încărcate

Cu roade bogate,

Case 'mpodobite . . .

Cu cele dorite.

Pace la hotare,

Țara ca o floare . . .

Unite 'ntre frați

Oameni luminași . . .

OH. I. SAVIN

Nr. 119.927 ✓

STEMA NOUĂ A TĂRII

Familia domnitoare a României

Maiestatea Sa Regele Ferdinand I. Născut la 24 August 1865. Căsătorit la 10 Ianuarie 1893 cu

Maiestatea Sa Regina Maria. Născută la 29 Octombrie 1875
Moștenitor al Tronului este **Alteța Sa Regală Principele Carol**, născut la 15 Octombrie 1893, căsătorit în ziua de 10 Martie 1921 cu Princesesa Elena a Greciei, născută la 20 Aprilie 1896. Au un fiu: **Principele Mihai**.

Elisabeta, Regina Greciei, născută la 11 Octombrie 1894, căsătorită în ziua de 17 Februarie 1921, cu Maiestatea Sa Regele Gheorghe al Greciei.

Maria, Regina Iugo-Slaviei, născută la 9 Ianuarie 1900 căsătorită în ziua de 8 Iunie 1922 cu Maiestatea Sa Regele Alexandru al Serbiei.

Principele Nicolae născut la 18 August 1903.

Princesesa Ileana născută la 8 Ianuarie 1904.

Să trăiască mulți ani!

MAIESTATEA SA REGELE FERDINAND AL ROMÂNIEI

Cuvânt către Plugari

Vremurile de adânci prefaceri social-agrară din țara noastră impun celor ce au învățat agricultura, să fină mereu aprinsă

făclă științei agricole și a îndeletnicirii de a lucra pământul pentru a scoate din sânul lui comorile prețioase care să îndească poporul românesc și să ducă peste hotar prisosul de pe urma căroră bunăstarea economică a țării să înflorească și să se întărească.

Pământul țării Românești mărit prin atâtea jertfe ale fiilor ei, poartă în pânțele mari și neprețuite avuții, iar la suprafață

are câmpuri mândre și câmpuri mândre dătătoare de rod imbelșugat. Acest pământ binecuvântat muncit și frământat cu brațele mândre ale unei țărâni cumințe, ascultătoare și înțeleghătoare a

tot cuvântul bun are menire frumoasă de a fi în această parte a lumii purtătoare a civilizației și a unei răndueli.

Am înfăptuit în liniște și neturbarați marea reformă a exproprierii și împroprietăririi și azi 92% din pământul cultivabil al țării este în stăpânirea de vecl a voastră, a țărănimii.

Vouă plugarilor, care în bătăliile v'oați jăcut cu prisosire datorită, vă revine în mare parte acum în zilele de pace datorită de a vă încorda puterile pentru ca din sudoarea frunții voastre și din rodirea brazdel pe care an de an o întorceteți, să măriți avuția țării prin munca aceasta creindu-vă și vouă o stare care să merite încrederea pe care țara și a pus o în voi.

Adăpați-vă sufletul și mintea la isvorul științei plugărești și ascultați sfaturile înțelepte pe cari vi le dau acei, care eșiți în mare parte dintre voi au învățat cum să lucreze pământul pentru ca roadele lui să fie sporite.

Deprindeți-vă a crede că pământul este atât pe cât îl vedeți, că el nu se mai poate întinde și că rămâne ca lotul fiecăruia să fie lucrat așa fel ca prin producție mai mare să recompenseze în viitor aceea ce nu se mai poate mări ca întindere.

Cețiți dar cu luare aminte cărțile ce vi se dau și învățați prințând din ele tot ceace vă este de folos în munca voastră de toate zilele.

Cartea aceasta cuprinde multe sfaturi și învățăminte foloșitoare vouă la tot pasul.

Căutați a trage din citirea ei tot ce poate ajuta la propășirea frumoaselor voastre indestniciri.

În clipele de odihnă voi săteți aduceți-vă aminte că în această carte aveți în casa voastră un plugar luminat cu care puteți sta de vorbă, care vă învață multe.

Iar voi agronomi și plugari mai răsăriți de pretutindenea acolo unde vă desfășurați activitatea voastră, căutați să sădiți în sufletul și mintea țărănimii dragostea de frumoasa ei indestnicire și fiți pururea pildă vie a tot ce poate produce o muncă întemeiată pe cunoștințe profesionale.

Din înfrățirea științei cu pământul și brațele vâjnoase ale țărănimii noastre am convingerea că va eși o temelnică îndrumare către o agricultură rațională care în mod firesc va aduce sporirea bogăției naționale.

ALEXANDRU CONSTANTINESCU
Ministru Agriculterii și Domeniilor

MAIESTATEA SA REGINA MARIA A ROMÂNIEI

Date vrednice de ținut minte

Anul

Înainte de Christos

- 3296 — Potopul pe vremea lui Noe.
 1470 — Afiarea rășniței. (Tot în acest veac s'a aflat și fabricarea brânzei, a untului de lemn și a mierei)
 1432 — Afiarea Ierusalimului.
 753 — Romulus întemeiază Roma.
 514 — Marele Darie vine cu războiul asupra Scitilor și Dacilor și e bîrbit cu desăvârșire.
 489 — Coriolan din tribul Volohilor înconjură Roma și o silește să i se predea. (Unii pun numele Volohilor în legătură cu al Vahilor).
 336 — Alexandru Macedon e în culmea măririi sale, împărătînd de la Marea Adriatică până la râul Indu.
 292 — Lisimah fu robit de către Dromihet, regele Geților și îi rămân ascunse în pământul Geților multe și scumpe comori.
 277 — Din îndemnul lui Ptolomeu Pitadelful 70 de învățați talmăcesc Vechiul Testament.
 148 — Romanii prefac Macedonia în provincie romană.
 43 — Romanii au ajuns în culmea măririi și puterii; sînt stăpâni pe întreaga lume cunoscută atunci.

După Christos

- 33 — Mântuitorul nostru Isus Christos moare restignit pe cruce de Jidovi ca să se împlinească spusesele Scripturii.
 34 — Daci, Sarmati și Germani s'guduie împărăția romană.
 70 — În timpul lui Tit, împărat al Romanilor, Ierusalimul este prădat și jăfuit. Un milion de Iudei au fost ucși. Nouăzeci-și șapte de mil au fost vânduți ca dobitoacele. Câți au scăpat cu fuga s'au răspândit în lume.
 88 — Domețian, împăratul Romanilor, face război cu Decebal, regele Dacilor, și fu învins, iar Romanii plătiră tribut Dacilor.
 101 — Marelui împărat Traian, desființează tributul pe care-l plăteau Romanii Dacilor.
 106 — Dacia este prefăcută în provincie romană și colonizată cu locuitori aduși din tot cuprinsul împărăției romane. La cunoștințele de plugărie ale băștinașilor din Dacia se adaugă acum cunoștințele cu cari au venit coloniștii.
 147 — Aurelian retrage peste Dunăre funcționarii și legiunile, lăsând populațiunea Daciei expusă năvălirilor Barbarilor.
 321 — Se hotărăște prăsuirea învierii Domnului Dumnezeu, în tot cuprinsul împărăției lui Constantin cel Mare.
 375 — Hunii năvălesc în Europa.
 444 — Atila, căpetenia Hunilor, își latinde puterea prădînd și jăfuiind Mesia, Dacia, Tracia și Elada până la Termopile și pune dajdii asupra Constantinopolei.
 535 — Se află morile de apă.
 537 — Doi Monahi aduc în Constantinopol sămînță de gândaci de mătase la bastoane găurite.
 678 — De la fluviul Volga se trîmută lângă Dunăre Bulgarii.
 681 — Se talmăcește pe slavonește Sf. Scriptură.
 684 — Bulgarii primesc legea creștinească.
 880 — În vremea lui Leon, împăratul Constantinopolei se așează nunta

- ca ceremonie religioasă.
- 988 — Rușii primesc creștinismul în vremea lui Vladimir.
- 1020 — S'au aflat morile de vânt.
- 1054 — În vremea Patriarhului Mihail Cerularie al Constantinopolului Biserica răsăritului se desparte de Biserica apusului, fiind Papa Leont al IX.
- 1143 — Se aduc Saxoni să colonizeze Transilvania.
- 1240 — Fabricarea hârtiei.
- 1241 — Tătarii pradă Ungaria, Austria, Boemia, Croștia, Serbia, toată Bulgaria, Transilvania și Principatele românești. Aci fură așa de tare bătuți, încât Raiul Han al lor fugi de groază într-o noapte, sub cuvânt că se duce să primească scaunul fratelui său în Asia.
- 1260 — Intemeierea Principatului Tarii Românești.
- 1277 — Intemeierea Iașilor.
- 1283 — Despărțirea cu desăvârșire a Bisericii Apusului de a Răsăritului.
- 1284 — Intemeierea Bucureștilor.
- 1345 — Dragoș-Vodă întemeiază Principatul Moldovei.
- 1360 — S'au aflat faclile de cerșii.
- 1361 — Spăimântătorul Baisid, poreclit Ilderim (Folgerul), înspăimântă Europa; în țara Românească este bătut înasă.
- 1393 — Mircea-cel-Bătrân închină Țara Românească Sultanului Baisid.
- 1400 — Jaga-Vodă înființează Mitropolia Moldovei.
- 1435 — Ioan Huniad, Român de neam, învinge cu desăvârșire pe Infricoșătorul Amurat lângă Belgrad.
- 1437 — Sept. 17. Nobilii unguri chiomă în ajutor pe Săcui și pe Sași la Kopolna unde au făcut legământ solemn să stărpească cu desăvârșire pe români.
- Dec. 9. Izbucnește revoluția țărănilor români din Transilvania cari împreună cu țărani unguri se ridică împotriva nobililor unguri, cari îi aduseseră în stăru de sclavie.
- 1453 — Constantinopole cade în mâinile Turcilor.
- 1492 — Cristofor Columb descoperă America. De acolo ne-au venit cele trei plante: Cartoful, porumbul și tutunul.
- 1528 — Bogdan-Vodă supune Moldova Turcilor.
- 1580 — Se tipărește la Brașov Cazanica în limba românească în vremea Mitropolitului Ghenadie.
- 1585 — Cel dintâi caz de vânzare a unui „vecin” în Moldova.
- 1595 — Așezământul lui Mihail-Viteazul, prin care se statornicește că țărănimia nu va mai avea dreptul să își părăsească ogoarele, unde luca de obicei, dar aceasta privea numai pe acei țărani, cari își vânduseră drepturile de cultivare. Actul acesta intern e astăzi pierdut.
- 1608 — Oianzezii aduc la Constantinopol întrebuintărea tutunului.
- 1642 — Sinodul dela Iași.
- 1646 — Pravila lui Vasile Lupu, Domnul Moldovei. (În ea se găseesc și pravile pentru plugari, pentru lucrătorii viilor, pentru năimiți și pentru păstori, arătând împreună tuturor județul și iertarea ce li se dă fiecăruia după deia sa, cari vor umbia cu nedreptate).
- 1651 — Se tipărește la Belgrad Psalтира rălmăcită din Evreșete în Românește în vremea Mitropolitului Ștefan.
- 1656 — Zidirea Mitropoliei Bucureștilor.
- 1662 — În Moldova se stabilește legiulrea aceasta: „Cine pe cât loc putea să taie copacii, și deschidea locuri de stupini și răsădea vie și pomii, locul acela al său era”.
- 1669 — Martie 3. Mihail Ap. II. principele Ardăului. întărește legile numite „Comilatele” cari au fost foarte rele pentru Români.

A. L. L. R. R. PRINCIPELE CAROL și PRINCIPESA ELENA

MOȘTENITORII TRONULUI

CU FIUL LOR PRINCIPELE MIHAI

- Indemâza țărânelui pământ de ajuns pentru traul său, iar sâteanul este dator să dea proprietarului o analogie în muncă; 2. Îngăduirea țărânelui de a se strămuta de pe o moșie pe alta.
- 1838 — Prinții Moruzi începură să se îndelnetescă cu creșterea oilor merinos la moșia Zvorăștei din ținutul Dorohoiului.
- Că dinaintea expoziției horticoale la Iași, unde s'au văzut toate plantele câte cresc în Moldova, în chip firesc sau prin îngrijirea omului.
- Vornicia Valșiei poruncește: să se înființeze prin toate satele școli urmând a lor învățătură numai în vreme de iarnă, adică de la 1 Noiembrie până în sfârșitul lui Martie; ca în lunile celelalte copiii să se îndelnetescă pentru ajutorarea părinților la lucrarea pământului.
- 1839 — Ianuarie 19. — Profesorul Teodor Stamate publică în Albina Românească cele dintâi observații meteorologice.
- 1840 — Iulie 1. Cu mare solemnitate se puna piatra fundamentală a școlii tehnice de arte și meserii din Iași, înzestrată cu ateliere de lăcătușerie, fierărie, rotărie, săbăidărie, stolerie, strungărie și butnărie, pusă sub conducerea lui Carol Mihailic de Hodočin. Primea numai elevi pământeni, cu cheltuiela municipalităților și trebuia să dea de fiecare an câte 10 meseri în stare de a îndeplini meseria lor.
- 1842 — Agronomul Leon Filipescu întorcându-se de la Viena, se înființază pentru dânsul la Academia mihăileană din Iași un curs de agronomie.
- 1844 — Emanciparea țișanilor și statornicirea lor ca și sătenii moldoveni.
- 1848 — Revoluția în Europa și în Țara Românească la 11 Iunie. O comisiune, al cărei secretar era agronomul Ion Ionescu de la Brad a discutat mai multe zile de-a rândul chestiunea împroprietăririi sătenilor printr-o dreptă despăgubire a proprietarilor. în Ardeal se desființază loggia.
- Școlile rurale au fost închise din porunca Guvernului, învățătorii fiind bănuți că ar fi de partea revoluției.
- 1854 — Se introduce telegraful în Principatele românești.
- 1856 — Martie 18. Prin tratatul de la Paris, se încheie pacea între Turcia și Rusia și ni se înzolează din Basarabia numai trei județe: Ismail, Cahul și Bolgrad.
- 1857 — Convocarea Divanurilor „ad-hoc” în București și Iași. Și de data aceasta s'a discutat modul de împroprietărire al sătenilor.
- 1859 — Ianuarie 9. Alegerea Colonelului Alexandru Ion Cuza ca Domnitor al Moldovei; la 24 Ianuarie alegerea aceluiaș persoane ca domnitor al Munteniei și așa s'a făcut Unirea Principatelor.
- 1863 — Secularizarea averilor mănăstirești și desființarea boerescului (clăcei).
- Înființarea Universității din București.
- 1864 — Domnitorul Alexandru Ioan I. Cuza ajutat de Ministrul său Mihail Coghăniceanu împroprietărește pe țărani pe moșiile, pe cari aceștia făcuseră clacă.
- Dec. 5. Promulgarea legii monopolului tutunului.
- 1366 — Detronarea Domnitorului Alexandru Ion I. Cuza.
- Aprilie 8. Proclamarea prin plebiscit a Principelui Carol I de Hohenzolern-Sigmaringen, ca domn creditar al României.
- Mai 10. Sosirea în țară, suirea pe tron a M. S. Carol Vodă și depunerea jurământului pe Constituție.
- 1872 — Înființarea seminarului Nifon Mitropolitul, în București.
- 1873 — Intemierea Creditului funciar român.
- 1877 — Mai 10. Războiul între Ruși și Turci.

- Proclamarea independenței României.
- Armatele rusești fiind învinse de Turci împăratul rusesc Alexandru li cere ajutorul Românilor, după care armata noastră trece Dunarea, având în frunte pe Domnitorul Țării Românești Iau cu asalt rând pe rând: Grivița, Plevna, Pаланca, Smărdan, Opanes și Vidinul. Tratatul de pace dela Berlin. Rușii ne răpesc cele trei județe ale Basarabiei: Cahul, Ismail și Bolgrad, România își recâștește Dobrogea.
- 1879 — Împroprietărire țesărilor.
- 1880 — Modificarea art. 7 din Constituție după care numai Românii și cei naturalizați Români pot cumpăra imobile rurale.
- Înființarea Băncii Naționale a României.
- 1881 — România este proclamată Regat, și Domnitorul Carol este încoronat ca Rege, primul Rege al României.
- 1882 — Bisericele omodoxe recunosc Biserica ortodoxă a României ca autocefală.
- 1888 — Legea pentru împroprietărire cu 6 ha. a gradelor inferioare cu un serviciu neîntrerupt de 12 ani.
- Mișcarea țărănească în județele Ilfov, Dâmbovița, Vlașca, Prahova, Ialomița.
- 1889 — Proclamarea A. S. R. Principelui Ferdinand de Hohenzolern ca moștenitor presumpțiv al Tronului României.
- 1891 — Mai 1. Se publică Memorandum în privința suferințelor neamului românesc din Ardeal și Ungaria.
- 1892 — Căsătoria A. S. R. Principelui Ferdinand cu A. S. R. Prințesa Maria.
- 1893 — Octombrie 3. Nașterea Principelui Carol.
- 1906 — Înființarea Creditului viticol.
- 1907 — Mișcarea țărănească, începând din Moldova, se întinde în toată țara.
- 1908 — Se înființază Casa Rurală.
- 1912 — Casa Centrală a Băncilor populare și Cooperativelor sătești.
- 1913 — Campania din Bulgaria. Alipirea județelor Durostor și Caliacra.
- 1916 — România intră în război pentru eliberarea Românilor de sub jugul străin.
- 1918 — Basarabia și uestele țării cu Țara mamă; asemenea și Transilvania; Maramureș, Crișana și Banatul Timișoreli.
- 1922 — Încoronarea Regelui Ferdinand la Alba-Iulia.

A. O.

LUCRĂRILE AGRICOLE

La câmp: Se cară gunoi pe locurile sărace. Se cercetează semănăturile și se păzesc de vite și păsări sălbatice. Dacă vremea e prielnică, se urmează cu făcutul ogoarelor. Se gunoesc livezile și pășunile slabe și se scot de pe ele buturugile și mărăcinii. Dacă pământul nu e înghețat, se grăpează livezile și pășunile puternic cu o grapă de fier.

In ogradă: Se fac reparații la mașini, unelte, care și imprejmui. Se caută produsele din magazine, se preferă porumbul și se pregătesc — prin vânturat și triorat — semințele trebuitoare în primăvară, făcându-se și proba de încoajire. Vitele gata să fete și cele care au fatat, trebuie îngrijite în chip deosebit. Se țeșală și curăță vitele albe și caii în fiecare dimineață. Zilnic, chiar dacă vremea e aspră, se dă drumul tuturor vitelor afară. În pivniță se cercetează proviziile, îndepărtându-se cele stricate și așezându-se cele bune în straturi subțiri. Se pun socoteliile în rânduială până la zi și se fac comenzile pentru semințe și mașini. Seara și vremea liberă e socotită pentru cetii cărți și reviste de agricultură.

La vie: Se îngrijește de adus și cioplit haracii și se gunoeste via. În pivniță se umple vasele, se șterg de mucegal și se iau măsuri să nu înghețe vinul.

La plantații: Dacă timpul îngăduie: Se repară drumurile și se sapă boschetele. Se fac săpături pentru plantații noi. Se curăță arborii și arbuștii de uscături. Se greblează brazdele și se curăță de mușchii. Se controlează tuteii arborilor tineri. Dacă ninge mult, se scutură zăpada de pe brazi și de pe plantele cu frunze verzi. Se curăță zăpada de pe drumuri și se strânge grămadă la rădăcina arborilor.

In grădina de pomi: Dacă nu e ger: Se desfundă fașii de pământ pentru plantații de livadă. Se fac gropi pentru înlocuirea pomilor uscați. Se sapă pomii și — dacă e zăpadă — se strânge grămadă la rădăcină. Se controlează tuteii pomilor tineri. Se curăță pomii de omizi, insecte și uscături.

In grădina de legume: Dacă pământul nu e înghețat și dacă nu e prea ud: se gunoeste și se sapă locul liber. Se pot face desfundări pentru culturile noi. Se repară sculele de grădinarie. Se pregătește pământ și compost pentru semănături. Se repară *cutiile și ferestrele pentru răsadnițe. Se fac paturi calde pentru castraveți, salată, mărar, ridichi, etc.*

Vorbe din bătrâni: Ghenar moale aduce primăvară friguroasă.— Apă multă în această lună aduce vin pușin; apă puțină, vin mult.

CALENDAR IULIAN		CALENDAR GREGORIAN
J. 1	† Tăierea împrejur. Sf. Vasile	† Circumcisiunea
V. 2	Sf. Părinte Silvestru, Papă al Romei	Macarie
S. 3	Sf. Prooroc Malahia, Sf. Muc. Gordie	Genoveva
D. 4	Sobor. Sf. 70 Apost. Cuv. Teotist	Titu
L. 5	Sf. Iii Muc. Teocemp și Teona (post)	Telesfor Papa
M. 6	† Botezul Domnului (praz. și desleg.)	† Botezul Domnului
M. 7	† Sf. Ioan Botezătorul (praznic)	Severin Abatele
J. 8	Cuv. George și Martira Domnica	Lucian
V. 9	Sf. M. Polieuci și Cuv. Eustralie	Iulian
S. 10	Sf. Grigore, Episcopul Nisiei	Agaton Papa
D. 11	Cuv. Părinte Teodosie	Igin Papa
L. 12	S-la Mart. Taliana	Taliana
M. 13	Sf. Mari. Emil și Stralonic	Leontin
M. 14	Sf. Părinți ucisii în Sinai	Felix și Ilarie
J. 15	Cuv. Pavel Tiberul și Ioan Colibașul	Mauru
V. 16	Închinarea lanțului Sf. Apostol Petru	Marcel
S. 17	† Cuv. Păr. Antonie cel mare	Antoniu
D. 18	† Sfinții Atanasie și Chiril	Prisca
L. 19	Cuv. Păr. Macarie Egipteanul	Canul, Marius
M. 20	† Cuv. Păr. Eftimie cel mare	Sebastian, Fabian
M. 21	Cuv. Păr. Maxim, Neofil, Evghenie	Agnes
J. 22	Sf. Apostol Timotei	Vincențiu
V. 23	Sf. Muc. Clement, Sf. M. Ațagathei	Emerentiana
S. 24	Cav. Xenia Romana	Timotei, Vavila
D. 25	† Sf. Grigore Teologul	Conv. Apost. Pavel
L. 26	Cuv. Xenofoni	Policarp
M. 27	† Aducerea moaștel. Sf. Ioan gură de aur	Ioan Hrisostom
M. 28	Cuv. Eftem Sirul	Carlomagnu
J. 29	Aducerea moaștelor Sf. Muc. Ignatie	Francisc de Sales
V. 30	† Sf. Trei Ierarhi Vasile, Grig. și Ioan	Martina, Batilda
S. 31	Sfinții doctori Kir și Ioan	Petru Nolasc

Fazele lunii: La 2 păturalul întâi cu ger mare, la 10 lună plină cu bine, la 18 păturalul al doilea cu moașă, la 24 lună nouă cu zăpadă; la 31 păturalul întâi cu vifor și ger lare.

LUCRĂRILE AGRICOLE

La câmp: Se cercetează semănăturile de toamnă slab răsărite și se iau măsuri de întoarcere, dacă sunt pierite sau distruse de gândaci. Se urmează cu ogoarele pregătitoare pentru semănatul grâului de primăvară, orzului, mazarei, lucernei, trifoiului și — dacă vremea și pământul îngăduie — se începe și semănatul lor, îngrijindu-se însă ca sămânța de grâu să se saramureze înainte de semănat. Se grăbează lucernierile, pășunile și livezile. Se sporește porția de hrană vitelor de muncă, dându-li-se și uruială în vederea muncilor de primăvară.

În ogradă: Se continuă aceleași lucrări ca în Ianuarie.

În plantații: Se curăță brazdele de frunze. Se tund arborii și arbuștii. Se fac săpături pentru plantații noi și de umplură și gropi pentru plantarea arborilor izolați. Se taie butași de arbori și arbuști, din ramuri de un an. Se scot puieți cu rădăcină dela arbuști și tufe bătrâne pentru înmulțire. Se tund gardurile vii.

În grădina de pomi: Se împrăștie bălegar putred la pomi și se îngroapă cu casmau. Se fac gropi pentru plantarea pomilor și se taie pomii pentru rod, afară de cais și persic, cari rămân pentru mai târziu. Se curăță coroana pomilor mari de crăcile rupte, uscate și de lăstarii lacomii. Se fac tăieri de întinerire la pruni, meri, peri, etc. Se taie altoii și se pun la șanț până în timpul altoirii. Se controlează pomii, se curăță de mușchiu și omizi și li se întăresc tutorii.

În grădina de legume: Se strânge bălegarul de cal pentru paturi calde și se împrăștie cel putred pe loc. Se prăgătește pământ pentru sămânțatul. Se începe cu facerea răsadnițelor calde, semănându-se în ele către sfârșitul lunii: pătlăgele roșii, vinete și ardei; iar în cele mai puțin calde: varză timpurie, gulii, conopide, salată etc. Se sămânț pe loc, afară în bătaia soarelui: bob, mazăre, fasole ologă, ceapă, spanac, măcriș, pătrunjel. Se pune arpagic mare pentru ceapă verde și usturoiu, se împart rădăcinile de tarhon și de hrean și se plantează la loc bun păstărnac și pătrunjel pentru sămânță.

La vie: Se poate începe altoitul în uscat și — dacă vremea e prielnică — se poate și planta.

Cultivatorii de tutun: Fac întâia arătură de primăvară și sapă locul pentru răsadniță. Cară și împrăștie mranită peste locul de răsadniță și pregătesc ostrețile sau rogojinele de acoperit și puținile pentru ținut apa de udat.

Verbe din bătrâni: Clobanii mai bucaros văd lupul de cât soarele — Viforurile cari nu vin în Făurar, se răsună la Paști.

CALENDAR IULIAN		CALENDAR GREGORIAN
D. 1	Sf. Martir Trifon	Sf. Ignat
L. 2	† Întâmplarea Domnului	† Purif. Sf. Fecioare
M. 3	Sf. și dreptul Simeon; Prof. Ana	Blasius
M. 4	Cuv. Păr. Isidor Pelasotul	Andrei Cors'ni
J. 5	Sf. Muc. Agapia și Teodula	Agata
V. 6	Cuv. Păr. Vucol Episc.	Dorothea
S. 7	Cuv. Pariente și Luca	Romuald
D. 8	Sf. Martir Teodor S. ratilat	Jean de Matha
L. 9	Sf. Mucenic Nichifor	Apollonia
M. 10	† Sf. Harelambic	Scolastica
M. 11	Sf. Păr. Vlasie, Friscop Sevastiel	Soter, Severin, Desideria
J. 12	Sf. Părinte Meletic Arh. episcopul	Eulalia
V. 13	Pren. Cuv. Părinte Martlian	Cirus, Benignus
S. 14	Pren. Cuv. Păr. Axentie cel din munte	Valentin
D. 15	† I. Apost. Onisim, Malor, Evsevici,	Faustin
L. 16	Sf. Mucenic Pemiilie	Origorie X Papa
M. 17	Sf. mare Mucenic Teodor Tiron	Patriciu
M. 18	Sf. Păr. Leon, Pupa Romei (desleg post)	Conrad
J. 19	Sf. Ap. Arhip, Eitimon și Apila	Euherie
V. 20	Sf. Leon Episcopul (desleg. post)	Elelirie
S. 21	Cuv. Timotei	Maximilian
D. 22	Aflarea moaștelor Sfinților din Evgheția (se lasă sec de carne)	Scaunul Sf. Petru
J. 23	Sf. M. Policarp, Episcopul Smirnei	Petru Damian
M. 24	† Aflarea Capului Sf. Ioan Botezătorul	Marțea grasă
M. 25	Sf. Tarasie, Arhiep. Constantinopolul	Miercurea cenușii
J. 26	Sf. Porfirie, Episcopul Gezei	Leandru
V. 27	Sf. P. Procopie mărtur. Decapollul	Margareta
S. 28	Cuv. Vasilie mărturisitorul	Teofil

Fazele lunii: La 8 luni plină cu ger, la 16 pătratul al doilea cu ger, la 23 lună nouă cu bine și cald.

CALENDAR IULIAN		CALENDAR GREGORIAN
D. 1	† Cuv. Muceniță Evdochia (se lasă sec de brânză)	Matilda
L. 2	Sf. Muc. Teodol, Episcop Kirinei	Sf. Eudoxia
M. 3	Sf. Eutropie, Cleonie și Vasilsc	Conquenda
M. 4	Cuv. Oherasim cel de la Iordan	† Qualember
J. 5	Sf. Mucenic Conon	Sf. Euseblu
V. 6	Sf. Hl 42 Martiri din Amoreia	Colaia † 1447
S. 7	Sf. Mucenici Vasile și Efre	Toma de Aquino
D. 8	Muc. Teoflact, Episcop. Nicomid.	Ion † 1550 (Reminis.)
L. 9	† Sf. 40 Mucenici	Sf. Francisca
M. 10	Sf. Muc. Codraț Corintianu	† 40 Martiri † 320
M. 11	Sf. Păr. Sofron e, Patriarhal Ierusal	Lucreția
J. 12	Cuv. mîrturisii Teofan Singrianiul	Sf. Eulogiu
V. 13	Aduc. moaștelor Sf. Muc. Nichifor	Teodora
S. 14	Sf. Benedict și Alexandru	Matilda
D. 15	Sfinții Muc. Agapie, Ramil, Plisie	Longinus († Ocul)
L. 16	Sf. Martir Savia Epipleanu	Sf. Heribert
M. 17	Sf. Alexie, omul lui Dumnezeu	Patriciu
M. 18	Sf. Păr. Chiril, Episcop Ierusalimului	Chiril Ierusalim
J. 19	Sfinții Muc. Hrisant și Darie	Sf. Ioan Logodnic
V. 20	Sfinții ucisii în Mănăst. Sf. Sava	Ioachim
S. 21	Cuv. Mărtur. Iacob Episcopul	Benedict
D. 22	Mucenicii Vasile	† Leon Cta. (Laetare),
L. 23	Cuv. Nicon și ucenicii săi	Sf. Ia V cloria
M. 24	Prea Cuv. Arlemon, Păr. Zaharia	Gabriel
M. 25	† Buna Vestire a Sf. Fecioara Maria	† Buna Vestire
J. 26	Soborul Arhanghelului Gavril	Emanoil
V. 27	Sf. Muc. Matrona cea din Tesalonie	Sf. Ion Damaschin
S. 28	Sf. Cuv. Ilarion cel nou, Ștefan cel nou	Sf. Ion Capistranu.
D. 29	Cuv. Marcu Episcop Aretuselor	† Sf. Amed. (Patientia)
L. 30	Cuv. Păr. Ioan Scăraru	Sf. Quirin
M. 31	Sf. Muc. Ipatie Episcop Gangrelor	Balbina, Veniamin

Fazele lunii: La 2 pătărul întâi cu bine; la 10 lună plină cu ploaie, la 17 pătărul al doilea cu timp noros; la 24 lună nouă cu timp frumos, dar noaptea frig.

LUCRĂRILE AGRICOLE

La câmp: Se împrăștie mușuroarele de cărtiță din livezi, pășuni și grădini. Dacă plantele au fost scoase de ger, se tăvălugesc. Nu însă prea de timpuriu în pământurile argiloase, căci se bătătoresc prea tare. Arăturile de toamnă trebuiesc grăbate, îndată ce pământul s'a uscat puțin și s'a făcut sfărâmițos. Tot așa și semănăturile de toamnă împunerice, dacă pământul nu e prea moale. Se urmează cu semănatul cerealelor de primăvară.

In ogradă: Se continuă parte din lucrările arătate în luna Ianuarie.

In plantații: Se continuă cu lucrările din Februarie. Se fac marcote de viburnum, glycine, alun, etc. Se plantează pe răzor puleți, tufe despărțite și butași pentru înmulțire și pentru gard viu. Se plantează rădăcinile de stânjine, crin galben, etc. Se curăță de uscături și se taie vița și plantele urcătoare. Se despăr transafirii, se taie și se leagă ile tutor.

In grădina de pomi: Se urmează cu lucrările din Februarie. Se scot pomii din pepinieră și se pun în șanț până la plantare. Se pregătește pământul la gropile făcute. Se pun tutorii și se începe plantarea. Se face altoirea în despăcură și în triangulație. Se seamănă sămburi cari au iernat în stratificație. Se sădesc butași de coacăzi și de gutui, măr doulin și paradis. Se unge trunchiul pomilor tineri cu zeamă groasă de var stins, amestecată cu puțină funingine sau piatră vânăta: se termină tăierea pomilor și se sapă pământul printre ei.

In grădina de legume: Se plantează sparanghel și fraji, se pune arpagic și usturoi, se gunoiește și se mușuroiește sparanghelul care produce. Se sapă răzoarele și se seamănă: morcovi scurți, păstărnac, pătrunjel, măcriș, spanac, ceapă de apă, praz și scele roșii; în răsădnie caldă: pătlăgele roșii, vinete, ardei, castraveți, dovlecei, pepeni, cantalupi, etc. Iar în răsădnie mai puțin caldă: toate soiurile de varză timpurie, conopidele, țelina, salata timpurie și marulele. Se pun cartofii timpurii, pe la finele lunii, la loc bătut de soare. Se răsădesc în răsădnie caldele semănăturile din Februarie: pătlăgelele roșii și vinete, ardeul, etc. Se pun morcovi, țelina, varză și ridichile de sămânță. Se seamănă mazare, bob și se pregătesc aracii.

La vie: Dacă nu sunt geruri de temut, se desgroapă via, se copcește, se taie și se arăcește. Se urmează cu altoitul și plantările. În pivniță se face pituloc de Martie, alegând pentru aceasta un timp senin și uscat.

Cultivatorii de tutun: Fac răsădnițele și încep semănatul cu sămânță neîncolțită, după care udă puțin și numai după trebuință. Dacă noaptea e răcoare, se acopăr răsădnițele.

LUCRĂRILE AGRICOLE

La câmp. Se grăbează semănăturile de toamnă. Se mai poate semăna: sfecla de nutreț și de zahăr, linte, bobșorul, borceagul, inul, cănepa, floarea soarelui, porumbul și pepeni.

În ogradă: Aceleași lucrări ca în lunile precedente; se îngrijesc bobocii, puil. Se pun la clocit ouăle de viermi de mătasă.

În plantați: Se fac ronduri și se plantează: Pansela, părluțe, myosotis, micșunele, campanula, garoafe, etc. Se seamănă pe răzor afară: Căitunași, gura leului, ochiul bouului, zinie, verbină, petunie, creț, roșetă, mixandre de vară, garoafe, etc. Se mai pot împărți lufele de plante vivace, scoțându-se porțiuni cu pământ la rădăcină. Se plantează brazi, molifiș, buxus, etc., cu pământ la rădăcină.

În grădina de pomi: Se curăță pomii de omizile cari au înviat, oprindu-se sapatul pomilor cari sunt în floare. Se cercează pomii tunși și se ung tăeturile cu păcură. Se altoesc subcoaje port-altoi groși și se controlează altoi făcuți în Martie. Se cercetează legăturile și tutorii pomilor noii plantați. Se plivesc și se udă semănăturile și plantațiile tinere, se observă creșterea lăstarilor eșji din altoi făcuți în toamnă, și se leagă de cep sau de tutor.

În grădina de legume: Se plivesc și se udă semănăturile făcute în Martie, se urmează cu săpătura și cu facerea răzoarelor, și se seamănă afară pentru răsad: varză de toamnă, varză de Bruxelles, gullii, vinete, brojbe, saiată de vară, etc. Iar pe loc deadreptul: scorțoneră, salsifi, ridichi de lună, bame, linte, măcriș, spanac, castraveți, dovlecei, pepeni galbeni și verzi și fasole. Se pun cartofi și se răsădește pe răzor: capra, praz, gullii timpurii, varză timpurie, conopidă, sfeclă, salată, marule. La sfârșitul lunii se începe răsăditul pătlăgelelor roșii și vinete, ardeiului, castraveților, dovlecelor și cantărupilor creșcuți în ghivece.

La vie: Se continuă cu lucrările începute în Martie. Se dă întâia săpă, care trebuie făcută cât mai adânc și se face primul stropit. Se plantează în școală altoi făcuți în luna trecută.

În pivniță, vinurile care-și strică gustul se trag în vase curate și bine aumate cu feștilă de pufoasă.

Cultivatorii de tutun: Seamănă sămânță încolțită — dacă întâia semănătură n'a încolțit bine, — încep plivitul, care se face de câte ori e nevoie și udă plantațiile după trebuință și numai dimineața. Tot acum se distrug vetrele cu răsad atins de boli, se sulfatează restul și se presară pământ mărunțit și amestecat cu nisip după fiecare plivit.

CALENDAR IULIAN		CALENDAR GREGORIAN
M.	1 Cuvioasa Maria Egipteanca	Hugo
J.	2 Cuv. Păr. Titu Romanul	Francisc de Paula
V.	5 Cuv. Păr. Nichila	Maria Egipteanca
S.	4 Cuv. Păr. Ioșif	Isidor
D.	5 Sfințit Mucenic Claudiu	Floriile
L.	6 Sf. Păr. Evlchie	Sf. Sixt
M.	7 Sf. Păr. Grigorie Episcopul	Epifania
M.	8 Sf. Ap. Irodion, Agal	Albert
J.	9 Sf. Muc. Evpahie cel din Cesarea	Maria Egipteanca
V.	10 Sfinții Muc. Terentie, Pompei	Nechilda
S.	11 Sfinții Anitpa, Episcopul Pergamului	Papa Leon I
D.	12 Floriile	Sf. Paști
L.	13 Sf. Mucenic Arlemon	Sf. Paști
M.	14 Sf. Martin Papa	Sf. Paști
M.	15 Sf. Aristarh	Anastasia
J.	16 Sf. Ie Irina și Agapia	Paterna
V.	17 Simion Persul, Acachie	Anicet
S.	18 Sf. Grigorie Decapollitul	Apolonia
D.	19 Sf. Paști	Qua imodo
L.	20 Sf. Paști	Sf. Salpicio
M.	21 Sf. Paști	Sf. Anselm
M.	22 Cuv. Teodor Sicheotul	Soler
J.	23 + Sf. Mucenic Gh-eorghe	George
V.	24 Sf. Muc. Sava și Cuv. Elisabeta	Fidel de Sigm.
S.	25 Sf. Apostol și Evang. Marcu	+ Marcu Evang.
D.	26 Sf. Muc. Vasile, episc. Amasiei	Cietus și Marcel
L.	27 Sf. Muc. Simeon	Sf. Peregrin
M.	28 Sf. Apost. Iason și Sosipatru	Ludovic Monfort
M.	29 Sfinții 9 Mucenici din Chizic	Petru de Verona
J.	30 Sf. Apostol Iacob al lui Zevedel	Caterina de Siena

Fazele lunii: La 1 păturalul întâi cu timp senin și vânt; la 9 lună plină cu timp frumos; la 16 păturalul al doilea cu bine; la 23 lună nouă cu timp frumos.

LUCRĂRILE AGRICOLE

CALENDAR IULIAN		CALENDAR GREGORIAN
V. 1	Sf. Prooroc Ieremia	Iacob
S. 2	Aduc. moașl. Sf. Anașe cel mare	Sf. Atanasie
D. 3	Sf. Muc. Timotei și Mavra	† Afarae Crucl
L. 4	Sf-a Marira Pelaghia	Sf. Florian
M. 5	Sf-a Marira Irina	Piu V
M. 6	Sfântu și dreptul Iov	Sf. Ioan P. Lalna
J. 7	Sf. Mucenici Agachie, Codrat	Stanislaus
V. 8	Sf. Apostol și Evang. Ioan	Arhang. Mihail
S. 9	Sf. Prooroc Isaia și Sf. Muc. Cristofor	Gregorie Nazianz
D. 10	Sf. Simon Zilotu	Antonin
M. 11	Martirul Mochie	Sf. Mamert
M. 12	Păr. Epifanie Arhiep. Constandiei Chlp.	Pancrațiu
M. 13	Sf. Mucenici Gliceria	Ioan Tăcutul
J. 14	Sf. Muc. Istodor Terapont din Hio	Bonifacius
V. 15	Prea Cuv. Pahomie cel mare	Ioan Bapl. Salle
S. 16	Cuv. Păr. Teodor cel sfânt	Honoriu
D. 17	Sf. An. Andronic și Iunia	Pascal
L. 18	Muc. Petru, Dionisie, Andrei, Pavel	Sf. Venanț
M. 19	Sf. Muc. Patricie, Episcop. Prusiei	Petre Celestin
M. 20	Sf. Muc. Talaleu	Bernardin
J. 21	† Sf. împăraji C-tin și Elena	înălțarea Domn.
V. 22	Sf. Muc. Vasilise	Ria de Cascia
S. 23	Sf. P. Mihail Mărt.	Desideriu
D. 24	Cuv. Simeon cel din muntele mlinu	Donatian
L. 25	† A 3-a aflare a cap. Sf. Ioan Botez.	Sf. Hildewert
M. 26	Sf. Apostoli Carp și Aliecu	Filip de Neri
M. 27	Sf. Terapont, Episcopul Sardet	Wilhelm
J. 28	înălțarea Domniui Ziaa Eroilor	Sf. German
V. 29	Cuv. Mucenici Teodosia	Sf. Ferdinand
S. 30	Cuv. saachie, Varlaam	Felix I
D. 31	Sf. M. Ermia și Ermeu	Rusalilie

Fazele lunii: La 1 păturalul întâi cu ploaie, la 8 lună plină cu timp frumos și cald, la 15 păturalul al doilea cu timp frumos și cald, la 22 lună nouă cu ploaie, la 30 păturalul întâi cu ploaie și vânt.

La câmp: Se începe plivitul semănaturilor și se prășește semănaturile în rânduri duble sau triple, cu prășitoarea mecanică. Se cârpește porumbul și se pune porumb vârat în părțile din țară mai reci, mai ales în locurile în care a fost semănată rapița și care s'a întors. Se seamănă nutrețurile: sorgul, pârîngul, meiul porumbul, etc. Se rărește și se plivește sfecla, iar în a doua jumătate a lunii, se sapa porumbul. Se implinesc lipsurile la tarlalele de cartofi și către sfârșitul lunii, dacă vremea e prielnică, se dă întâia prășila cu prășitoarea mecanică. Semănaturile de toamnă, care nu sunt încă încheiate, se întorc și se seamănă cu plante de nutreț, sau se pregătește locul pentru semănaturile de toamnă. În unele locuri în întâia jumătate a lunii și în deobște după 15 ale lunii, se cosește lucerna și trifoiul.

În ogradă: Aceleași lucrări ca în lunile precedente, se îngrijesc puili, se cresc și nutresc intensiv viermii de mătase transformându-se în gogoși.

În plantații: Se udă și se înlocuiesc florile de primăvară cu flori de vară, crescute din vreme în ghișeuri. Se fac mozaicuri. Se pregătesc măceșii pentru altoire, tăindu-li-se lăstarii de prisos și cel crescuți din rădăcina la trandafirii altoiți. Se tundă iarba și arbuștii, după ce li s'a trecut floarea.

În grădina de pomi: Se taie lăstarii de prisos, se ciupește câte 5—7 foi la cei ce rămân și se leagă cei ce prelungesc ramurile principale. Se sapa, se udă și se stropesc cu saramură de piatră vântă (1%), pomii plantați în toamnă și în primăvara. Se plivesc și se răresc semănaturile în pepinieră. Se cercetează altoii, se refac legăturile slăbite, și se adaogă ceară unde lipsește.

În grădina de legume: Se plivesc, se prășesc și se udă dimineața semănaturile din Aprilie și se mai seamănă: castraveți mici, cicoare creată, ridichi de vară, morcovi de toamnă, și salată de vară. Se rădădesc pe răzor, la începutul lunii: pătlăgele vinete, pătlăgele roșii, ardei, galii, conopida, dovlecei (dela ghiveci), praz, ceapă, țelină, etc.

La vie: Se face altoitul în verde. Se face plevila, rupându-se lăstarii fără rod și retezându-se vârful celor cu rod. Se dă întâia prășilă și se face al doilea stropit cu piatră vântă și întâiul tratament cu pucoasă pentru Oidium. În pivnița vinurile cari mai fierb, se lasă destupate.

Cultivatorii de tutun: Fac a doua arătură, o grăpează și o tăvălugesc. Răsădiți-le se udă mai rar, dar se udă mai din belșug și numai seara. Acum se face răsădirea iar către sfârșitul lunii se face prășila întâia, politul și mușuroitul.

CALENDAR IULIAN		CALENDAR GREGORIAN
L. 1	Sf. Muc. Iustin Filosoful	Rusalii
M. 2	Sf. P. Nichifor Patr. Const.	Pothin de Lyon
M. 5	Sf. Martir Luchian (deseg. post)	S. Clotilda (Quatember)
J. 4	Sf. Cuv. Mitrofan, Arhiep. Constant.	Claudin
V. 5	Sf. Mucenite Dorotei (deseg. post)	Bonifaciu
S. 6	Cuv. Visarion, Ilarion, Alai	Norbert
D. 7	Uam. Rusalilor	Sf-ta Treime
L. 8	Sf-ta Treime	Sf. Medard
M. 9	Cuv. pâr. nostru Chiril, papă ai Alex.	Sf. Felice
M. 10	Sf. Muc. Timotei, Episcopul Prusiei	Margareta Scoțiana
J. 11	Sf. Apost. Vartolomei și Varnava	Joia Verde
V. 12	Cuv. Onufrie Egipteanul	Baziliide
S. 13	Sf. Muceniță Achilina	Anion de Padova
D. 14	Sf. Pr. Etiseu și Metodiu, patr. C.	Vasil: cel mare
L. 15	Proroc Amos	Sf. Bernard
M. 16	Par. Tihon, Episcopul Amalundei	Ioan
M. 17	M. Manuil, Savel și Iamail	Cir și Iudita
J. 18	M. Leonie, Ipatie, Teodai	Marcella și Marcus
V. 19	Apost. Inda, Iratele Domnului	S. Gervasiu
S. 20	Muc. Metodie, Episcopul Patarelor	Silveriu
D. 21	Sf. Muc. Iulian Tarsineanul	Ludovic de Gonzaga
L. 22	Sf. Muc. Evsevie, Episc. Samosatelor	Paulin de Nola
M. 23	Sf. Muceniță Agripina	Felix
M. 24	† Nașterea Sf. Ioan Botezătorul	Ioan Botezătorul
J. 25	Sf-ta Cuv. Maica Fevronia	Wilhelm abatele
V. 26	Prea Cuv. Par. David din Tesaonic	Ioan și Paul
S. 27	Prea Cuv. Samson Primitorul de sir.	Ladislauș
D. 28	Afiarea moaștelor Sf. Chiril și Iona	Papa Leon + 683
L. 29	† Sf. Apostoli Petru și Pavel	+ Petru și Pavel
M. 30	† Soborul Sfinților 12 Apostoli	Pomenirea Sf. Apostoli

Fazele lunii: La 6 lună plină cu timp frumos, la 13 pătratul al doilea cu ploale, la 21 lună nouă cu bine, la 29 pătratul întâi cu bine.

LUCRĂRILE AGRICOLE

La câmp: Se alege partea cea mai frumoasă pentru sămânță de grâu și orz și se recoltează deosebit. Se urmează cu seceratul rapiței pe răcoare. Se seceră orzul, secera și grâul, când bobul e în părgă. Se smulge sau se cosește mazărea. Dacă ploile sunt dese, se desfac clăile. Tot acum se începe treieratul rapiței și orzului, care cer o deosebită grijă la înmagazinare. Se lăpătează cât mai des. Se întorc miriștele îndată ce s'au strâns recoltele, sau li se dă foc și apoi se ară, pentru a se distruge astfel buruienile și gândacii. Se strânge lucerna și fânul și se clădește la stogori cu toată grija. În caz de cuscută, se sapă și se ară vetele, sau se udă strașnic cu zeamă de calaican. Se dă a doua prașilă la porumb, sfecla, cartofi, etc. Se rărește porumbul și sfecla, iar cartofii se stropesc cu platră vânăță. Se plivește cănepa și inul.

În ogradă: Aceleași lucrări ca în lunile precedente și se pregătesc magaziiile pentru păstratul recoltelor. Se trage mătasa de pe goșii.

În plantații: Se urmează până la jumătatea lunii — cu altoirea în ochi cu mugur crescând. Se tund trandafirii urcători — după ce li s'au trecut floarea. — Se fac sămânțuri în răsadniță pentru primăvara viitoare. Se scot cepele de zambile și lălele, pentru a se putea păstra până în toamnă.

În grădina de pomi: Se face tăierea în verde la meri, peri, cași, cireși, etc., și li se iau lăstarii de prisos. Se pun în punge de hârtie merele și perele de iarnă, din pomi creșcuți în spalier și se rup fructele slabe, vermănoase și crescute rău. Se leagă de tutor lăstarii dați din altoi, ciupindu-se puțin lăstarii mai mari. Se altoesc în ochi, cu mugur crescând cașii, cireșii, vișinii, etc.

În grădina de legume: Se udă toate legumele. Se mai sămănează direct: castraveți, morcovi scurți, ridichi, salată, fasole, etc. Se mușuroesc a doua oară cuiburile de cartofi. Se mai răsădește pe răzor praz, felină, salată, gulii, sfecla, pătlăgele roșii și vinete, ardei, varză de Bruxelles, etc. Se leagă de tutori, legumele cari se răresc, morcovul, păstârnacul, etc.

La vie: Se face copilitul și cârnitul, se dă prașila a II-a și al III-lea stropit, odată cu al II-lea tratament contra Oidiului. În pivniță, vasele trebuie păstrate mereu pline.

Cultivatorii de tutun: Termină cu înlocuirea firelor perite și bolnave, distruge răsădul rămas nerăsădit, termină politul și mușuroitul și începe cârnitul și copilitul. Urmează apoi cu alegerea firelor de sămânță și distrugearea foilor și firelor bolnave. Tot acum se încep pulverizările cu pucoasă, în plantațiile expuse câmpului și se distruge lupoaia pe unde se ivește.

LUCRĂRILE AGRICOLE

La câmp: Se urmează cu strânsul, căratul și treeratul cerealelor. Se recoltează ovăzul și se continuă cu mușuroitul porumbului și cartofilor. Se întorc miriștele, dacă acest lucru nu s'a putut face îndată după strânsul recoltelor, mai ales pentru locurile sorocite semănăturilor de toamnă. Se coșește a doua oară lujerna și nutrețul verde (borceașul) îngrijindu-se ca uscatul și clăditul lor să se facă cu toată băgarea de seamă, pentru a fi terite de ploii și pentru a nu fi dărâmate de vânturi. Se sondează cât mai des cerealele și toate semințele înmagazinate, pentru a se vedea cum stau și a se lua măsuri în caz de încălzire. Se face aprovizionarea cu semințele necesare culturilor de toamnă, pentru a avea vremea să li se încerce puterea de încolțire și pentru a le curăța.

În plantații: Se udă, se tunde iarba și se curăță drumurile. Se urmează tunderea boschetelor cu foarfeca cea mare. Se curăță trandafirii și se suprimă lăstarii de măceși. Se stropesc boschetele seara, când căldura e mare.

Se începe butășirea mușcatelor pentru a fi iernate în ghivece, și se adună sămânța de flori.

În grădina de pomi: Se sapă și se udă pomii cu rod mult și li se taie lăstarii lacomii și cei sălbateci dați de jos. Către sfârșitul lunii se începe altoarea în ochiu cu mugur dormind. Se controlează altoii de primăvară și se refac legăturile. Se înlătură fructele viermănoase și cele bolnave.

În grădina de legume: Se plivesc și se sapă răzoarele cu legume. Se udă bine seara pe răcoare. Se scoate, pe vreme uscată, ceapa din arpagic și usturoiul, iar cam pe la Sf. Ilie se scoate și arpagicul și se întinde la soare. Se seamănă pătrunjel cu foi pentru anul viitor și ridichi de iarnă și se strânge sămânța de legume.

La vie: Se urmează cu săpatul și stropitul, iar la școala de altoi se rup lăstarii sălbateci, creșcuți din port altoi și se sapă pământul printre rânduri. În pivniță vinul trebuie lăsat liniștit. Ziua se închid toate răsuflătorile să nu intre căldura, iar noaptea se deschid ca să se răcoarească.

Cultivatorii de tutun: Fac pregătirile pentru cules și uscat, și, către sfârșitul lunii, încep culesul, dospitul, înșiratul și uscatul foilor, curățind semencerii și mușuroindu-i din nou.

CALENDAR IULIAN		CALENDAR GREGORIAN
M.	1	Sfinții Doctori Cosma și Damtan
J.	2	Punerea veșmănișului Maicii Domnului
V.	3	Sf. Muc. Iacini, Cuv. Anstolie
S.	4	Sf. Păr. Andrei, Arhiepiscopul Critului
D.	5	Cuv. Atanas, de la Antoni; c. Lampad
L.	6	Cuv. Păr. Sisoe cel mare
M.	7	Prea cuv. Păr. Toma din Malco
M.	8	Sf. mare mucenic Procopie
J.	9	Sf. sfințit mucenic Pancratie
V.	10	Sf. III 45 muc. din Nicopolea Armeniei
S.	11	Sf. marea muc. Eufimia
D.	12	Sf. Muc. Prociu și Iarlie
L.	13	Sobor sf. Arhanghel Gavrii
M.	14	Sf. Apostol Achila
M.	15	Sf. muc. Chirie și Iulia mama lui
J.	16	Sf. muc. Alinoghen, Episcopul Pidatlei
V.	17	Sf. marea muceniță Marina
S.	18	Sf. m. Emilian și Iachint din Amastrida
D.	19	Cuv. Maică Macrina
L.	20	† Sf. Proorc Ilie Tesvițeanul
M.	21	Sf. cuv. Simeon și Ioan Postilitor
M.	22	Sf. Mironoștă Maria Magdalena
J.	23	Sf. muc. Foca
V.	24	Sf. muceniță Hristina
S.	25	† Adormirea sf. Ana și Olimpiada
D.	26	Sf. sfințit Mucenic Ermolae
L.	27	† Sf. m. muc. și tîmăd. Pantelimon
M.	28	Sf. Apost. Prohor, Nicanor, Timon
M.	29	- mucenic Calinic
J.	30	- Apostolii Sila, Silvan
		- și dreptul Evdochim și scoaterea cinsitiei și de viață făcăt. Crucii
V.	31	Ignajiu de Loyola

Fazele lunii: La 6 lună plină cu ploaie și vânt, la 12 pătrarul al doilea cu ploaie, la 20 lună nouă cu bine, la 28 pătrarul întâi cu bine.

Vorbe din Bîtrâni: Cuptor călduros vestește an mînos.

LUCRĂRILE AGRICOLE

La câmp: Se urmează cu treeratul și cu strânsul nutrețurilor și se începe coasa melului și paringului de nutreț. Se culege porumbul timpuriu și se pregătește locul pentru orzul, secara și grâul de toamnă. Se face a doua arătură pentru rapița. Se curăță și sulfatează sămânța de rapița, grâu, secară și orz, făcându-se proba de încolțire. Se seamănă rapița, se recoltează inul și cânepa, se bat pentru sămânță și se pun la topit. Se culege fasolea, se fac provizii de nutreț, avându-se în vedere capetele de vite ce sunt de ieri. Către sfârșitul lunii se scot cartofii mai timpurii și se ia ultima coasă la luțernă și trifoi.

În ogradă: Se pregătesc pătelele pentru strângerea porumbului și se dreg unelele și mașinile pentru semănăturile de toamnă.

În plantații: Se altoesc, cu mugure dormind, trandafirii și alți arbuști și arbori de ornament. Se pot face, dacă e nevoie, transplantări de moliiși și merișor (Buxus), cu pământ la rădăcină, și butași de Pelargonium pentru anul viitor. Se seamănă cânașele parăluțe, garoafe, micșunele, etc. pentru anul viitor; iar dreptul pe loc: mac roșu și nemțior.

În grădina de pomi: Se altoește cu mugur dormind și se ciupesc sau se frâng lăstarii viguroși. Se strâng foile atacate de rugină, se ard și se curăță merii de purecele lănos. Se stropesc persicii de pe spăler, seara, cu apă limpede, se strâng fructele atacate de putreziciune și — dacă se poate — chiar și rămurelele de pe cari s'au cules. Se stropesc merii și perii cu zeamă bordeleză, în contra pătării foii și fructelor (Fusicladium).

În grădina de legume: Se prășesc și se udă legumele de toamnă. Se curăță locurile rămase libere și se pregătesc pentru semănăturile de toamnă. Către sfârșitul lunii, se seamănă spanac și salată de iarnă, se rapoaze foile galbene de la sfecla, varză și țelină, și se pregătesc răzătoarele pentru stoloni de fragi.

La vie: Se dă un ultim tratament cu pucoasă și piatră vânăită pentru mană și oidium. În pivniță se păstrează cât mai multă răceală. Se pregătesc căzile, linul, ticoțoarele și butoaiele pentru cules.

Cultivatorii de tutun: Termină cu culesul și urmează cu uscătul. Tot acum se face a doua curățire la seminceri și se începe culesul lor.

CALENDAR IULIAN		CALENDAR GREGORIAN
S. 1	† Închinarea sf. Cruci	Sf. Petru în lanț
D. 2	Aduc. moast. Sf. Arhid. Ștefan	Alfons Lignori
L. 3	Cuv. păr. Isaachie, Dalmat, Faasi	Ștefan
M. 4	Sfinți 7 iveri din Efes	Dominic
M. 5	Sf. muc. Evsngie	Noire Dame Neiges
J. 6	† Schimbarea în față	† Schimbarea în față
V. 7	Sf. pr. cuv. muc. Domelie	Oaeten
S. 8	Sf. cuv. Emilian, Episcopul Cizicului	Smaragdus
D. 9	Sf. Apostol Matia	Roman
L. 10	Sf. muc. Arhidiacon Lavrentie	Laurențiu
M. 11	Sf. muc. Arh. Evpiu și Pasarie, Nifon	Suzana
M. 12	Sf. muc. Toile și Anichit	Clara
J. 13	Cuv. Păr. Maxim Mărturisitorul	Hippoli
V. 14	Sf. Prooroc Miheea și Marchel	Eusebie
S. 15	† Adorm. prea sf. Năse de Dumnez.	† Adorm. maici Doz. n.
D. 16	Aduc. din Edessa a Sf. Mahrame	Roch
L. 17	Sf. muc. Miron, Straton	Emilia
M. 18	Sf. muc. Floru și Lavra	Elena
M. 19	Sf. muc. Andrei Stralilat	Urban II
J. 20	Sf. Prooroc Samuil	Bernard
V. 21	Sf. Apostol Tadeu și sf. muc. Vassa	Ioana Chantal
S. 22	Sf. muc. Agatonic	Timoteu
D. 23	Sf. m. Lupu și Calinic Arh. Const.	Filip Benit
L. 24	Sf. m. Evfühie, uc. sf. Ioan	Bartolomeu
M. 25	Aduc. moast. Sf. Apostol Variolomeu	Ludovic, regele Franc.
M. 26	Sf. muc. Adrian și Natalia	Zefirin
J. 27	Cuv. Păr. Pimen, sf. muc. Eulalia	Ioanif Calasanz
V. 28	Cuv. Păr. Moisi Arapul	Augustin
S. 29	† Tăerea cap. sf. Ioan Bolezătorul	† Tăerea Cap. Sf. Ioan
D. 30	Sf. păr. Alex. Ioan, Pavel cel n.	Koza Fecioara
L. 31	† Pănera sf. Brău al Maicii Domnului	Raymond

Fazele lunii: La 4 lună plină cu timp frumos; la 11 pătrarul al doilea cu timp frumos dar vânt, la 19 lună nouă cu timp schimbăcios, la 27 pătrarul I cu bine.

CALENDAR IULIAN		CALENDAR GREGORIAN
M. 1	Prea Cuv. Păr. Simeon Stăpnicul	Heghidu
M. 2	Sf. Mamani, p'ar. Ion Posiliorul	Sf. Ștefan Reg. Ung.
J. 3	Sf. M. Anifim, Episcopul Nicomidiei	Mansuet
V. 4	Sf. Muc. Vavila, Episcop Antiohiei	Rosalie
S. 5	Sf. Prooroc Zaharia	Laurent Justin
D. 6	Sf. Muc. Evdonie, Zinon, Romil	Germanus
L. 7	Sf. m. Sozon; Sf. ap. Evod și Onisifor	St. Cloud
M. 8	† Nașterea Prea sf. Născ. de Damu.	† Nașt. măicii Domn.
M. 9	Sfinții Drepți Ioachim și Ana	St. Omer
J. 10	Sf. Muc. Minodora, Mitrodora	Nicolas de Tobut
V. 11	Cuv. Măică Teodora cea din Alexand.	Prof și Hiacint
S. 12	Sf. Muc. Afionom	Guido
D. 13	Sf. Muc. Cornelle Satașul	Mauril
L. 14	† Înălțarea Sfintei Cruci	† Înălțarea sf. Cruci
M. 15	Sf. Păr. Visarion, sf. Nichifa Rom.	Nicodem
M. 16	Sf. Mucență Eufimia	Corneliu (Quatember).
J. 17	Sfânta Mucență Sofia cu fiicele sale	Sammal sf. Trelmi
V. 18	Prea Cuv. Evmenie, Episcopul Gorjinei	Francisc Capert
S. 19	Sf. Muc. Trofim, Savalie și Dorimed	Ianuarius
D. 20	Sf. Muc. Eustatie, Teopista soția sa	Eustafiu
L. 21	Sf. Ap. Condrat din Megnesia	Matei
M. 22	Sf. Muc. Foca și Isaac	Mauric u
M. 23	† Zămislirea sf. Ioan Botezătorul	Linus
J. 24	Sf. Mucență Tecla	Noțre Dame de Mercil
V. 25	Sf. Cuv. Malca Eafrosina	Firmin
S. 26	† Adormirea sf. Apost. și Evang. Ioan	Iustina
D. 27	Sf. Mucenici Calistrat Epipharis	Cosma și Damian
L. 28	Prea Cuv. Păr. Hariton Mărtur.	Venceslas
M. 29	Cuv. Păr. Chiriac Sibastrul	Arh. Mihail
M. 30	Sf. m. Grigorie, Episcop Armeniei	Ieronim

Fazele lunii: la 2 lună plină cu timp frumos, la 10 pătrarul al doilea cu bine, la 18 lună nouă, la 25 pătrarul întâi cu bine.

LUCRĂRILE AGRICOLE

La câmp: Se fac arăturile pentru semănatul cerealelor de toamnă. Se începe semănatul orzului de toamnă, al secării și grâului și recoltatul porumbului. Pe alocurea — către sfârșitul lunii — se începe scosul cartofilor — mai ales când trebuie să se semene o cereală de toamnă în locul lor. Se adună nutrețurile cari au fost semănate mai târziu și se clădesc în stoguri sau șiri. Se fac ogoare de toamnă pentru semănăturile de primăvară și se lasă în brazdă crudă.

În ogradă: Se îngrijesc stogurile și li se dreg vârfurile, se dreg acoperișurile la șoproanele vitelor și se lipsesc păreții prăgându-se pentru adăpost de iarnă.

În plantații: Se curăță grădina de frunzele căzute și de florile trecute. Se scot din pământ Chrysantemele și se pun în ghivece mari, ca să înflorească, rupându-li-se bobocii laterali.

În grădina de pomi: Se controlează altoii făcuți în lunile trecute, se recoltează fructele în deajuns de părguite și se pregătește localul pentru păstrarea fructelor și locul pentru plantațiile de toamnă. Se scot pomii uscați și se fac gropi în locul lor. Se stratifică sămburii de caise, cireșe, corcodușe, prune, etc., și se strâng și ard frunzele și fructele bolnave.

În grădina de legume: Se udă țelina, prazul, varza, conopida, ardeiul și vinetele și se recoltează ceapa de apă, cartofii, fasolea și mazărea boabe. Se curăță, se gătorește și se sapă locul rămas liber și se strânge sămânța.

La vie: Pe alocurea se începe culesul strugurilor, mai cu seamă a celor de masă. Către sfârșitul lunii, se înseamnă butucii din care se vor lua altoii pentru anul viitor. În pivniță, în a doua jumătate a lunii și pe timp uscat se face priticitul de toamnă și trasul în sticle.

Cultivatorii de tutun: termină uscatul și înmagazinatul foilor, sfârșesc culesul și uscatul semincărilor și iau măsuri pentru distrugerea firelor de tutun rămase pe tarla.

CALENDAR IULIAN		CALENDAR OREORIAN
J. 1	Sf. Apost. Anania, Roman, Ioan	Remi
V. 2	Sf. Mucenici Ciprian și Iustina	Îngerii păzitori
S. 3	Sf. Mucenic Dionisie Areopagitul	Candid
D. 4	Sf. Muc. Ieroteiu, Episc. Atinelor	Francisc d'Assisi
L. 5	Sf. Mucență Harlina	Placidus
M. 6	Sf. Apostol Toma	Bruno
M. 7	Sf. Mucenici Serghie și Vach	Sergiu
J. 8	Prea Cuv. Maică Peleghia	Brigita
V. 9	Sf. Apostol Iacob al lui Alfeu	Dionisie
S. 10	Sf. Muc. Evlampie și Evlampia	Francisc Borgia
D. 11	Sf. Apostol Filip	Ioan Leonard
L. 12	Sf. Muc. Prob, Tarah, Andronic	Serafin
M. 13	Sf. Muc. Carp și Papil	Eduard
M. 14	† Cuvioasa Maica Paraschiya	Callistus
J. 15	Sf. Mucenic Luchian	Tereza
V. 16	Sf. Mucenic Longhin Sutașul	Oerard Majella
S. 17	Sf. Prooroc Osie ; sf. Andrei Cril	Edivga
D. 18	† Sf. Apostol și Evang. Luca	Luca Evangelistul.
L. 19	Sf. Prooroc Ioli ; sf. Muc. Uar	Petru de Alcantara
M. 20	Sf. mare Mucenic Artemie	Ioan Cantinara
M. 21	Cuv. Părinte Ilarion cel mare	Ursula, Ilarion
J. 22	St. păr. Averchie Episcopul Ieropolei	Maria Salomea
V. 23	Sf. Apostol Iacob, fratele Domnului	Răscumpărătorul
S. 24	Sf. Mucenic Avela	Rafael
D. 25	Sfinții Muc. Marchian și Martirie	Hrisant și Daria
L. 26	† Sf. Muc. Dimit. Isvoritor de mir	Evarist
M. 27	Sf. Muc. Nestor și Dim. Basarabov	Dimitrie
M. 28	Sfinții Muc. Terentie și Neon la	Simeon și Iuda
J. 29	Cuv. Maică Anastasia Romana	Narcis
V. 30	Sfinții Muc. și trați Zinovie și Zinovia	Claudiu
S. 31	Sf. Apostol Siahie, Ample, Urban	Quentin

Fazele lunii : La 2 lună plină cu bine, la 9 pătrarul al doilea cu brumă, la 17 lună nouă cu bine, la 24 pătrarul întâi cu brumă, la 31 lună plină cu zăpadă.

LUCRĂRILE AGRICOLE

La câmp : Se culege porumbul și se seamănă grâul în porumbiște. Se scoate și se cară la fabrici sfecla de zahăr și se recoltează sfecla de nutreț și topinamburii, așezându-se apoi în silozuri făcute pe loc vântat și ridicat. Se scot cartofii, se aleg și se pun la păstrare în pivnițe uscate sau în silozuri. Se fac ogoare pentru semănturile de primăvară și se îndreaptă lipsurile și greșelile de semănă la semănturile răsărite.

În ogradă : Se caută cerealele din magazine și se iau ultimele măsuri pentru ernatul vitelor, reparându-se grajdurile și revizuindu-se proviziile de nutrețuri. Unelele, mașinile și carcie cari nu se mai întrebuițează, se curată, se ung și se pun la adăpost. Se fac provizii de alimente și zarzavaturi în câmară pentru iarnă.

În plantații : Se pun în pământ cepele de zambile, lalelele și se scot canelele și dahlile. Către sfârșitul lunii se începe plantarea arborilor și arbuștilor. Se taie ramuri de trandafiri pentru altoale și se îngroapă trandafirii pe vreme uscată. Se curată locul de florile trecute, se gunoște și se sapă.

În grădina de pomi : Se sapă pomii la rădăcină și se gunoesc. Se samănă sămăburii de pomi pentru puieți și se culeg ultimele fructe ca ; gutuile, moșmoanele și perele iernatice. Se revzuces fructele puse la păstrare, înlăturându-se cele stricate. Se fac gropi și se începe plantarea pomilor, afară de cais și persic. Se curată locul de frunzele căzute și se începe curățirea pomilor de crăcile uscate.

În grădina de legume : Se curată răzoarele libere, se gunoiesc și se sapă. Se pune arpagic și usturoiu de toamnă. Se scoate prazul, țelina, steelele, ridichile și morcovii. Se taie tulpinile de sparanghel, se risipesc mușuroarele și se gunoiește. Se recoltează gulile și varza de iarnă, alegându-se verzele ce sunt mai bune pentru sămănt și așezându-le pentru iernat. Se străng frunzele uscate pentru răsadnițele de primăvară și se aleg morcovii și pătrunjelul pentru sămăntă.

La vie : Se continuă culesul strugurilor. Strugurii negri se culeg la urmă. Către sfârșitul lunii, se fac gropi și se plantează vița altoită în școală, împlinindu-se lucrurile unde nu s'a prins vița plantată anul trecut. În cramă se supraveghează storul strugurilor și fertul mucedului. Când fertul e pe sfârșite, se trage vinul de pe boștină și se pune în vase bine curățate și foarte puțin afumate cu cucioasă, pentru a-și isprăvi fermentația.

Cultivatorii de tutun : Aerisesc magazia cu tutun, fac gropile (hrubele) pentru pus șirele la tras, în vederea păpușitului, bat seminceri, curată sămănta și încep alegerea și păpușitul foilor.

CALENDAR IULIAN		CALENDAR GREGORIAN
D. 1	Sfinții Doctori Cosma și Damian	† Toți Sfinții
L. 2	Sfinții Muc. Achindin, Pigasie, Afomie, Elpidifor, Anempodisi	Ziua răposajilor
M. 3	Sf. Muc. Achepsina, Iosif, Aliala	Silvia
M. 4	Prea Cuv. Ioanichie cel mare	Carol Boromeu
J. 5	Sf. Mucenici Galaction și Epistimi	Zaharia și Elisabeta
V. 6	Sf. Pavel Arhiepisc. Constantinopoliei	Leonard
S. 7	Sfinții 33 Mucenici din Meletina	Erculan
D. 8	† Sr. Arhang. Mihail și Gavril	Cei 4 martiri
L. 9	Sf. Muc. Onisifor și Porfirie	Sf. bis. Lătraș
M. 10	Sf. Apost. Olimpa, Kodion, Erast	Andrei Avelin
M. 11	Sf. Mina, Victor și Vichenie	Mărin Turaneanu
J. 12	Prea Cuv. Ioan Milostivul, cuv. Nil	Papa Martin I
V. 13	† Sf. Păr. Ioan Gură de aur	Sلمانس Kosi
S. 14	Sf. Apostol Filip (asatu sec)	Iosafat, Adeodat
D. 15	Sf. Muc. Gurie, Samona și Aviv	Eugenia Getr.
L. 16	† Sf. Apost. și Evang. Matei	Edmond, Valeriu
M. 17	Sf. Păr. Origorie Episcop Neochesariel	Origorie Taumat
M. 18	Sfinții Muc. Platon și Romano	Sf. Bis. P. Pavel
J. 19	Sf. Prooroc Avdie, Muc. Varlaam	Elisabeta de Ung.
V. 20	Cuv. Păr. Grigorie Decapollitul	Felix de Valois
S. 21	† Intrarea în Bis. a Maicii Domn.	† Intrarea în Biserica
D. 22	Sf. Apost. Filimon, Arhip	Cecilia
L. 23	Sf. Amfilohie, Episcop Iconiei	Clement
M. 24	Sf. Mucenic Climent Papa, sf. M. Petru	Hrisogon
M. 25	† Sf. mare Muceniță Ecaterina	Ecaterina
J. 26	Sf. Cuv. Alipie Stălpn. și Stellan	Silvestru abate
V. 27	Sf. Muc. Jacob Persul	Iacob
S. 28	Cuv. Păr. Ștefan cel nou; sf. m. Irinarh	Severin
D. 29	Sfinții Muc. Paramon și r'liumen	Dum. Adventului
L. 30	† Sf. Apostol Andrei	Andrei

Fazele lunii: La 8 pătural ai doilea cu timp schimbăcios, la 16 lună nouă cu frig și vânt, la 23 pătural întâi cu zăpadă, la 30 lună plină cu bine.

LUCRĂRILE AGRICOLE

La câmp: Se termină culesul porumbului și semănăturile de toamnă: grâu și secară. Se urmează cu facerea ogoarelor pentru semănăturile de primăvară. Se îndreaptă greșurile și lipsurile la semănăturile răsărite, observându-se dacă nu sunt atacate de vermi. Se grăpează pășunile și lufternierele puternic. Se taie măracinii și se împrășteie bălegile și mușuroarele de cârțiță.

În plantații: Se plantează arbori și arbuști ornamentali. Se înmulțesc în pepinieră arbuștii, prin lăstari din rădăcina și prin despărțirea tufelor. Se fac tăieturi de întinerire la arbori și la arbuști. Se pun în ghivece și în pământ afară cepe de zambile și de lălele. Se curăță drumurile și se sapă rondurile, lăsându-se bolovanii nesfărâmați.

În grădina de pomi: Se plantează pomi și se pregătește teren pentru plantațiile de primăvară. Se continuă curățitul și săpăturile până dă gerul. Se pun la șanț pomii cari au rămas neplantați și se controlează legăturile și tutorii la pomii cu trunchiul înalt. Tot acum se poate tăia ceapa tinerilor și a merilor tineri, creșcuți în forme libere sau palisate.

În grădina de legume: Se scot ultimele legume, ca țelină, praz, morcovi, varză, etc. Se curăță locul de rămășițele legumelor și de gunoi și se sapă. Se acoperă cu paie, frunze sau coceni, locul unde sunt îngropate legumele pentru mâncare, sau de sămânță și spanacul, fragii și salata. Se pun la păstrare, la loc uscat și rece, semințele de legume. Se strâng sculele, se curăță și se repară.

La vie: Se îngroapă via, se strâng aracii și se fac desfundări. În vederea plantării. În pivniță se pritolesc vinurile noi, îngrijindu-se ca vasele să fie totdeauna pline. E luna în care se prepară cel mai bun pelin, cu strugurii cari au fost culeși mai târziu. Se pot trage vinurile vechi în sticle.

Cultivatorii de tutun: Continuă cu aerisirea magazilor, cu alesul și păpușitul foilor și cu prefăcutul stivelor de păpuși. Se aleg și se pun deosebit să se usuce păpușile de tutun prea umede. Tot acum se începe așezarea păpușilor în teancuri sau stive și transportarea lor pentru a fi predate Regiei. Locul sorocit pentru plantat tutun anul următor se ară adânc. Se sapă la o cazma terenul pentru răsadniță.

CALENDAR IULIAN		CALENDAR GREGORIAN
M. 1	Sf. Prooroc Naum	Natalia
M. 2	Sf. Prooroc Avacum	Bibiana
J. 3	Sf. Prooroc Sofonia	Francisc Xaveriu
V. 4	† Marea Muceniță Varvara	Barbara
S. 5	Cuv. Sava cel sfințit	Saba
D. 6	† Sf. Ierarh Nicolae, Arh. Mirei	† Sf. Nicolae
L. 7	Prea Cuv. Păr. Ambrosie, sf. m. Filoteia	Ambrosie
M. 8	Prea Cuv. Păr. Palapie	† Conc. Mariel
M. 9	† Zămislirea sl. Ana	Eulhie
J. 10	Sf. mucenici Mina, Ermoghen	Melblade
V. 11	Prea Cuv. Păr. Danil Sîlplnicul	Damas I Papa
S. 12	† Prea Cuv. Păr. Spiridon	Gheronlie
D. 13	Sfinții Muc. Evstratie, Evghenie	Lucia
L. 14	Sfinții Muc. Tirs, Levchie, Calinic	Eutropin
M. 15	† Sf. Muc. Eleferie	Valerian
M. 16	Sf. Prooroc Agheu	Adelaida Eusebin (Qual.)
J. 17	- Prooroc Danil și sf. 5 coconi	Lazăr
V. 18	- Mucenici Sevaslian, Zoe	Oaelian
S. 19	- Mucenic Bonifaciu	Urban
D. 20	- Muc. Ignatie Teoforul	Iberatus
L. 21	- Muceniță Iuliana din Nicomidia	Toma Apost.
M. 22	- marea Muceniță Anastasia	Flavian
M. 23	Sinții 10 Mucenici din Creta	Victoria
J. 24	Sf. Cuv. Muceniță Evghenia	Adelaida
V. 25	† Nașterea Domnului Hristos	† Nașterea Domn.
S. 26	† Soborul prea sf. Născ. de Dumn.	† Sf. Ștefan
D. 27	† Sf. Apostol și Arhid. Ștefan	† Ioan Evangelistul.
L. 28	Cel 10000 mucenici arși în Nicomidia	Copiii ucși
M. 29	14000 prunci ucși de Irod	Eleonora
M. 30	Sf. muceniță Anisia (desleg post)	Sabin
J. 31	Prea Cuv. Melania Romana	Silvestru

Fazele lunii : la 8 pătărul al doilea cu nor și vânt, la 15 lună nouă cu bine, la 22 pătărul întâi cu vânt și ger, la 30 lună plină cu zăpadă.

LUCRĂRILE AGRICOLE

La câmp : Se cară bălgarul și se fac ogoare, dacă pământul nu este înghețat. Se taie și se cară lemne dela pădure.

În ogradă : Se preferă porumbul, se caută cerealele din magazie și se iau măsurile de lopătare, dacă încep să se încălzească. Se regulează platforma de bălegar și vitelor care trebuie să fete, li se dă o deosebită îngrijire.

În plantații : Dacă nu e zăpadă și ger, se sapă sau se fac gropi pentru primăvară și se continuă curățirea grădinii de uscături. Se caută trandafirii îngropați, ca să nu degere. Se scot arbuștii și se pun la șanț pentru plantațiunile din primăvară. Se culeg măceșii, se curăță, se aleg și se stratifică semințele.

În grădina de pomi : Dacă nu e zăpadă și ger, se pot face plantații de meri, peri și pruni, în locurile sănătoase. Se curăță pomii bătrâni de crăci uscate, mușchi, omizi. etc. și se apără pomii tineri de stricăciunile vitelor, iepurilor, etc. Se cară gunoii putred la pomi, când pământul e înghețat.

În grădina de legume : Se caută legumele puse la păstrare și li se mai adaugă paie. Dacă gerul amenință, se mai adaugă frunze sau bălegar pașos pe răsadnițele cu pătrunjel și cu salată. Se acopere ceapa pusă la iernat iar — dacă a trecut gerul peste ea — se lasă până se desgheată. Se cercetează semințele să nu mucigălasca.

La vie : Se urmează cu desfundatul și se pot face plantări dacă vremea îngăduie. În pivniță se astupă bine vasele, dacă fermentația vinului s'a terminat, și se iau măsurile să nu înghețe vinul. Se face rachii de tescovina.

Cultivatorii de tutun : Continuă și termină cu păpușitul, remaniază tutunul și-l predau.

Lucrările agricole lunare sunt întocmite de D-nii P. E. Mihăescu, I. Hașeganu. D. G. Chițoiu și V. Georgescu.

Partea calendaristică a fost revăzută de D-l Zamfiropol-Cretzaris, recunoscut pentru lucrările sale calendaristice.

POSTURILE BISERICII CREȘTINE ORTODOXE DE RĂSĂRIT ÎN ANUL 1925

1. Miercurile și Vinerile de peste an, afară de cele deslegate.
2. Ajunul Bobotezii la 5 Ianuarie.
3. Postul Paștilor, ține 48 zile: de Luni 2 Martie până Sâmbătă 18 Aprilie inclusiv.
4. Postul Sfinților Apostoli sau al Săm-Pietrului ține 14 zile, de Luni 15 Iunie până Duminică 28 Iunie inclusiv.
5. Postul Adormirii Maicii Domnului sau al Sântă-Măriei, ține 15 zile, de Vineri 31 Iulie până Vineri 14 August inclusiv.
6. Tăierea Capului Sfântului Prooroc, Înaintea mergătorului și Botezătorului Ioan, Sâmbătă 29 August.
7. Înălțarea Cinstitei și de viață făcătoarei Cruci Luni 14 Septembrie.
8. Postul Nașterii Domnului sau al Crăciunului, ține 40 zile, de Duminică 15 Noembrie până Joi 24 Decembrie inclusiv.

DESLEGAREA POSTULUI ÎN ANUL 1925

1. Miercurile și Vinerile dela Nașterea Domnului până la ajunul Bobotezii, pentru toate ale mâncării.
2. Miercurea și Vinerea din cea dintâi săptămână a Triodului pentru toate ale mâncării.
3. Miercurea și Vinerea din cea d'a treia săptămână a Triodului (săptămâna brânzei sau săptămâna albă) numai pentru ouă, unt, lapte, brânză și pește.
4. Buna Vestire și Floriile din Postul Paștilor, deslegare numai pentru pește.
5. Miercurea și Vinerea din săptămâna luminată (a Paștilor) pentru toate ale mâncării.
6. Miercurea și Vinerea după Rusalii pentru toate ale mâncării.
7. Schimbarea la față (din postul Sinteii Marii) numai pentru pește.

SĂRBĂTORI NAȚIONALE

a) Cu suspendarea serviciului

FIXE

- 24 Ianuarie Unirea Principatelor (1859).
 Proclamarea Unirii tuturor țărilor române (1919).
 10 Mai Proclamarea Independenței României 1877.

MOBILE

- 28 Mai Înălțarea Domnului, Aniversarea zilei Eroilor morți pentru Patrie.

A. L. R. R. PRINCIPESA ILEANA și PRINCIPELE NICOLAE

ZILE MARI ALE NEAMULUI ROMÂNESC

- 14 Martie Proclamarea Regatului României (1881).
 9 Aprilie Unirea Basarabiei cu Țara mamă 1918.
 3 Mai Adunarea tuturor Românilor pe Câmpia Libertății de la Blaj (1848).
 16 August Victoria Românilor asupra Germanilor la Mărășești (1917).
 14 August Intrarea Românilor în marele război al popoarelor pentru eliberarea fraților subjugăți (1916).
 30 August Luarea Griviței.
 28 Noemb. Luarea Plevnei 1877. Unirea Bucovinei cu Țara mamă (1918).
 1 Decemb. Unirea Transilvaniei cu Țara mamă (1918).

SĂRBĂTORI ALE FAMILIEI REGALE

Fără suspendarea serviciului

- 8 Ianuarie Nașterea A. S. R. Princesei Ileana (1908).
 10 Ianuarie Căsătoria Majestăților Lor Regelui Ferdinand cu Regina Maria (1893).
 10 Martie Căsătoria A. S. R. Prințelului moștenitor Carol (1921).
 20 Aprilie Nașterea A. S. R. Princesei Elena (1896).
 21 Mai Ziua numelui AA, LL, RR. Prințeselor Elena și Ileana.
 22 Iulie Ziua numelui Majestății Sale Reginei Maria.
 18 August Nașterea A. S. R. Prințelului Nicolae (1903).
 24 August Nașterea Majestății Sale Regelui Ferdinand I (1865).
 11 Octomb. Proclamarea Majestății Sale Ferdinand I ca Rege al României (1914).
 15 Octomb. Nașterea A.S.R. Prințelului moștenitor Carol (1893).
 29 Octomb. Nașterea Majestății Sale Reginei Maria (1875).
 6 Decemb. Ziua numelui A. S. R. Prințelului Nicolae.

ANIVERSARI NECROLOGICE

- 3 Martie Moartea Reginei Elisabeta (1916).
 10 Octombrie Moartea Regelui Carol I (1914).
 2 Noembrie Moartea Prințelului Mișca (1916).

SĂRBĂTORI PREVĂZUTE ÎN LEGEA REPAOSULUI DUMINICAL

Toate Duminicile.

1. Ianuarie Anul Nou; 6 Ianuarie Boboteaza; 24 Ianuarie Sărbătoarea Unirii; Întâia și a doua zi de Paști; 23 Aprilie St.

Gheorghe; 10 Mai Proclamaarea Independenței; 28 Mai Înălțarea Domnului — Ziua Eroilor morți pentru Patrie; 15 August Adormirea Maicii Domnului; 26 Octombrie Sf. Dumitru; 25 și 26 Decembrie, întâia și a doua zi de Crăciun.

SĂRBĂTORI JUDECĂTOREȘTI

Afară de sărbătorile prevăzute în legea repausului duminical toate instanțele judecătorești mai țin: 7 Ianuarie — St. Ioan Botezătorul; 25 Martie Buna Vestire; 21 Mai Sfinții Constatin și Elena; 29 Iunie Sfinții Apostoli Petru și Pavel; 8 Septembrie Nașterea Maicii Domnului; 14 Septembrie Înălțarea Sfinței Cruci; 8 Noembrie Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril; 6 Decembrie Sf. Nicolae, precum și sărbătorile mobile:

Înălțarea Domnului la 40 zile după Paști: Sf. Treime la 50 zile după Paști.

VACANȚE JUDECĂTOREȘTI

Curtea de Casație, Curțile de Apel și Tribunalele țin:

Vacanța de vară: de la 15 Iulie până la 15 Septembrie.

Toate instanțele judecătorești fără deosebire țin:

Vacanța Crăciunului: dela 24 Decembrie (ajunul Crăciunului) până la 2 Ianuarie.

Vacanța Paștilor de la Joia mare în săptămâna Patimilor până Vineri exclusiv după Paști.

ALBANEZI. (Urmașii Tracilor și prin urmare înrudii cu noi)

TAXELE POȘTALE

pentru interiorul țării și pentru străinătate s'au fixat dela 15 Mai 1923 după cum urmează:

	Pentru interiorul României		Pentru Austria, C. Slovacia, Italia, Iugoslavia, Polonia		Pentru toate celelalte țări	
	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.
1. O scrisoare simplă până la 20 grame	1	—	4	50	6	—
iar de fiecare 20 grame sau fracție în plus	—	50	3	—	3	—
2. O carte poștală simplă	—	50	3	—	4	—
3. O carte poștală cu răspuns plătit	1	—	6	—	8	—
4. Imprimată de orice fel, de fiecare 50 gr. câte	—	25	1	—	1	—
5. Cărți didactice și literare, cataloage și imprimată de editură și librărie, jurnale și publicațiuni periodice, cari apar în România și se depun la poșta de editori, autori, librari, administratori sau depozitari de ziare, de fiecare 50 grame sau fracție, câte	—	05	1	—	1	—
Toate celelalte publicațiuni se taxează conform alineatului 4 precedent.						
6. Imprimată în relief pentru orbi, de fiecare 500 grame câte	—	25	—	50	—	50
7. Hârtii de afaceri până la 50 grame	1	—	6	—	6	—
Hârtii de afaceri până la 200 grame	1	50	6	—	6	—
Hârtii de afaceri până la 250 grame	2	—	6	—	6	—
iar de fiecare 50 grame sau fracție în plus încă câte	—	50	1	—	1	—
8. Probele de mărfuri până la 100 grame	1	—	2	—	2	—
iar de fiecare 50 grame sau fracție în plus, încă câte	—	50	1	—	1	—
Taxa de recomandare peste taxele 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, și 8 după caz	2	—	6	—	6	—
Taxa avizului de primire la obiectele recomandate:						
a) cerut în momentul depunerii obiectului	3	—	6	—	6	—
b) cerut ulterior depunerii obiectului	3	—	12	—	12	—
Taxa unei foi de reclamație	3	—	12	—	12	—
Taxa unei cărți de identitate	—	12	—	12	—	12
Suprataxa pentru obiectele adresate poste-restante	2	—	2	—	2	—
Taxa timbrului de asistență socială ce se aplică la scrisorile simple, recomandate, de valoare și cărți poștale destinate în altă localitate decât în cea în care sunt depuse	—	25	—	—	—	—
Taxa de plată minimă pentru obiect. nefranc. complet	1	—	4	—	4	—
Supra taxă pentru recomandate, recurevențele mandate și mesagerii prezentate la poșta Duminicele și sărbătorile legale	2	—	—	—	—	—

Toate birourile poștale și debitanții de timbre sunt obligați să vândă publicului actualele cărți poștale externe de 2 lei, francate complet și anume lipind pe ele lângă taxa încrustată câte un timbru franco-mobil de 1 leu (dacă sunt destinate pentru Austria, Cehoslovacia, Italia, Jugoslavia, Polonia, Ungaria) sau de 2 lei dacă sunt destinate pentru celelalte țări străine.

Ce trebuie să știe bunul gospodar

La ce vârstă sunt bune pentru prăsilă animalele domestice

Partea bărbătească			Partea femeiască		
	de la	până la		de la	până la
Armăsarul . . .	3 ani	12 ani	iapa	2 $\frac{1}{2}$ ani	15 ani
taurul	15 luni	6 ani	vaca	15 luni	12 ani
berbecule . . .	15 luni	5 ani	oaia	15 luni	6 ani
șapul	15 luni	—	capra	12 luni	—
vierul	8 luni	3 ani	scroafa	10 luni	5 ani
măgarul			măgărița . . .		

La ce vârstă sunt bune pentru prăsilă pasările

cocoșul	7 luni		găina	7 luni	
curcanul	1 an		curca	11 luni	
gâscanul	10 luni		gâsca	11 luni	
porumbelul . . .	5 luni		porumbița . . .	5 luni	
bibilica					

Se ține un animal de prăsilă pentru :

Armăsarul	80—90 iepe
armăsarul jumătate sânge	50—60 iepe
taurul	50 vaci
berbecul adult	80—100 oi
berbecul tânăr	60 oi
șapul	100—120 capre
vierul	40—45 scroafe
măgarul	80—90 măgărițe
iepurele	10 iepuroaice

Se ține o pasăre bărbătuș pentru :

Cocoșul	10 găini
curcanul	20 curci
gâscanul	6 găște
râzoiul	6 rațe

Căldurile la animalele parte femeiască țin 48 ceasuri

Se ivesc :

Când n'a prins	După ce a fătat	
la iapă	după 25 zile	după 9 zile
» vacă	» 20 »	» 20 »
» oaie	» 15-21 zile	» 4-6 luni
» capra	»	» . . . . .
» scroafa	» 20 zile	» 40 zile
» măgărița	»	» . . . . .

Cât ține sarcina la animalele domestice :

iapa	340 zile
vaca	280 »
oaia	150 »
capra	150 »
scroafa	115 »
măgărița	360 »
cățeaua	60 »
pisica	55 »
iepureaica	30 »

Cât clocesc pasările domestice :

găina	21 zile
porumbița	18 »
curca	30 »
rața	29 »
gâsca	30 »
bibilica	— »
făsanțița	24 »
lebăda	35—40 »
păunița	30 »

Ornament românesc

Ce trebuie să știe crescătorul de vite

Dacă s'a Imperechi- at la :	TREBUIE SĂ FETE					
	Iapa	Vaca	Oaia, Capra	Scroafa	Câteaua	Măgărița
1 Ian.	11 Dec.	11 Oct.	1 Iun.	24 Apr.	1 Mart.	26 Dec.
6 "	16 "	16 "	6 "	29 "	6 "	31 "
11 "	21 "	21 "	11 "	4 Mai	11 "	6 Ian.
16 "	26 "	26 "	16 "	9 "	16 "	11 "
21 "	31 "	31 "	21 "	14 "	21 "	16 "
26 "	5 Ian.	5 Nov.	26 "	19 "	26 "	21 "
31 "	10 "	10 "	1 Iul.	24 "	31 "	26 "
5 Feb.	15 "	15 "	6 "	29 "	5 Apr.	51 "
10 "	20 "	20 "	11 "	3 Iun.	10 "	5 Feb.
15 "	25 "	25 "	16 "	8 "	15 "	10 "
20 "	30 "	30 "	21 "	13 "	20 "	15 "
25 "	4 Feb.	5 Dec.	26 "	18 "	25 "	20 "
2 Mart.	9 "	10 "	31 "	23 "	30 "	25 "
7 "	14 "	15 "	5 Aug.	28 "	5 Mai	2 Mart.
12 "	19 "	20 "	10 "	3 Iul.	10 "	7 "
17 "	24 "	25 "	15 "	8 "	15 "	12 "
22 "	1 Mart.	30 "	20 "	13 "	20 "	17 "
27 "	6 "	4 Ian.	25 "	18 "	25 "	22 "
1 Apr.	11 "	9 "	30 "	23 "	30 "	27 "
6 "	16 "	14 "	4 Sept.	28 "	4 Iun.	1 Apr.
11 "	21 "	19 "	9 "	2 Aug.	9 "	6 "
16 "	26 "	24 "	14 "	7 "	14 "	11 "
21 "	31 "	29 "	19 "	12 "	19 "	16 "
26 "	5 Apr.	3 Feb.	24 "	17 "	24 "	21 "
1 Mai	10 "	8 "	29 "	22 "	29 "	26 "
6 "	15 "	13 "	4 Oct.	27 "	4 Iul.	1 Mai
11 "	20 "	18 "	9 "	1 Sept.	9 "	6 "
16 "	25 "	23 "	14 "	6 "	14 "	11 "
21 "	30 "	28 "	19 "	11 "	19 "	16 "
26 "	5 Mai	5 Mart.	24 "	16 "	24 "	21 "
31 "	10 "	10 "	29 "	21 "	29 "	26 "
5 Iun.	15 "	15 "	3 Nov.	26 "	3 Aug.	31 "
10 "	20 "	20 "	8 "	1 Oct.	8 "	5 Iun.
15 "	25 "	25 "	13 "	6 "	13 "	10 "
20 "	30 "	30 "	18 "	11 "	18 "	15 "
25 "	4 Iun.	4 Apr.	23 "	16 "	23 "	20 "

Dacă s'a Imperechi- at la :	TREBUIE SĂ FETE					
	Iapa	Vaca	Oaia Capra,	Scroafa	Câteaua	Măgărița
30 Iun.	9 Iun.	9 Apr.	28 Nov.	21 Oct.	28 Aug.	25 Iun.
5 Iul.	14 "	14 "	3 Dec.	26 "	2 Sept.	30 "
10 "	19 "	19 "	8 "	31 "	7 "	5 Iul.
15 "	24 "	24 "	13 "	5 Nov.	12 "	10 "
20 "	29 "	29 "	18 "	10 "	17 "	15 "
25 "	4 Iul.	4 Mai	23 "	15 "	22 "	20 "
30 "	9 "	9 "	28 "	20 "	27 "	25 "
4 Aug.	14 "	14 "	2 Ian.	25 "	2 Oct.	30 "
9 "	19 "	19 "	7 "	30 "	7 "	4 Aug.
14 "	24 "	24 "	12 "	5 Dec.	12 "	9 "
19 "	29 "	29 "	17 "	10 "	17 "	14 "
24 "	3 Aug.	3 Iun.	22 "	15 "	22 "	19 "
29 "	8 "	8 "	27 "	20 "	27 "	24 "
3 Sept.	13 "	13 "	1 Febr.	25 "	1 Nov.	29 "
8 "	18 "	18 "	6 "	30 "	6 "	3 Sept.
13 "	23 "	23 "	11 "	4 Ian.	11 "	8 "
18 "	28 "	28 "	16 "	9 "	16 "	13 "
23 "	2 Sept.	3 Iul.	21 "	14 "	21 "	18 "
28 "	7 "	8 "	26 "	19 "	26 "	23 "
3 Oct.	12 "	13 "	3 Mart.	24 "	1 Dec.	25 "
8 "	17 "	18 "	8 "	29 "	6 "	3 Oct.
13 "	22 "	23 "	13 "	3 Febr.	11 "	8 "
18 "	27 "	28 "	18 "	8 "	16 "	13 "
23 "	2 Oct.	2 Aug.	23 "	13 "	21 "	18 "
28 "	7 "	7 "	28 "	18 "	26 "	23 "
2 Nov.	12 "	12 "	2 Apr.	23 "	31 "	28 "
7 "	17 "	17 "	7 "	28 "	5 Ian.	2 Nov.
12 "	22 "	22 "	12 "	5 Mart.	10 "	7 "
17 "	27 "	27 "	17 "	10 "	15 "	12 "
22 "	1 Nov.	1 Sept.	22 "	15 "	20 "	17 "
27 "	6 "	6 "	27 "	20 "	25 "	22 "
2 Dec.	11 "	11 "	2 Mai	25 "	30 "	27 "
7 "	16 "	16 "	7 "	30 "	4 Febr.	2 Dec.
12 "	21 "	21 "	12 "	4 Apr.	9 "	7 "
17 "	26 "	26 "	17 "	9 "	14 "	12 "
22 "	1 Dec.	1 Oct.	22 "	14 "	19 "	17 "
27 "	6 "	6 "	27 "	19 "	24 "	22 "
31 "	10 "	10 "	31 "	24 "	28 "	26 "

Insemnări și cunoștințe folositoare plugarilor

Foarte necesare sunt pentru fiecare agricultor insemnările ce dăm aci cu privire la sămânță, la producție și alte lucrări pentru fiecare plantă agricolă.

Grâul: Sămânță 150—200 kgr. sau 2—2 $\frac{1}{2}$ hl. la hectar, începem cu 150 kg. semănatul după Sf. Maria Mare și cu cât întârziem și înaintăm cu Semănatul în toamnă, ne ridicăm până la 200 Kgr. Semănând cu mașina în rânduri redicem 15 $\frac{1}{2}$ din cantitatea care se seamănă la hectar prin împrăștiere, făcând deci o mare economie de sămânță.

Producția. De pe un hectar se poate scoate 10—35 hl. 1500—5000 kg. pae.

1 hl. grâu cântărește 75—81 kgr.

Dintr'o 100 kgr. snopi (pae și boabe) ies la trieriș 28—30 kg. boabe.

Secara: Sămânța aceeași cantitate ca la grâu. Producția 10—24 hl. la hectar și 5000 kgr. pae greutatea unui hectolitru 74—75 kgr. și din 100 snopi ies 26—30 kgr. boabe.

Orzul: Sămânța: orzul de toamnă se seamănă cam după Sfânta Maria Mare; cel de primăvară cam în mustul zăpezii; prin împrăștiere 170—200 kgr. la hectar, cu mașina în rânduri 120—160 kgr.

Producția: de pe un hectar cu orz de toamnă se poate lua 42 hl. în mijlociu 27 hl.—orzul de primăvară produce 25 hl. la hectar, orzoaică cam tot atât, pae 2500 kgr. la hectar.

Un hectolitru orz de toamnă sau primăvară cântărește 64 kgr. un hectolitru de orzoaică 68 kgr. mijlociu.

Din 100 kgr. snopi ies 33—36 kgr. boabe.

Ovăzul: Sămânța: 100—130 kgr. la hectarul semănat cu mașina în rânduri 140—150 kgr. prin împrăștiere la hectar. Producția: 42 hl. la hectar, în mijlociu 30 hl. la hectar și 3500 kg. pae. Greutatea unul hl. 42—46—54 kgr.

Din 100 kgr. snopi scoatem 30—32 kgr. boabe.

Porumbul: Sămânța: în cuiburi cu parul în urma plugului 12—15 kgr. la hectar; prin împrăștiere 65—80 kgr. la hectar și cu mașina în rânduri 60—90 cm. între rânduri se seamănă 32—40 kg. la hectar.

Producția: un hectar dă până la 45—56 hl. în mijlociu 39 hl. și 5900 kgr. Coceni sau strojeni.

Un hl. de porumb cântărește 73—83 kgr.

Meiul: Sămânța: prin împrăștiere 40—42 kgr. la hectar, cu mașină în rânduri 30—32 kgr. la hectar.

Producția: un hectar de mei produce 22—25 hl. la hectar cu 2500—3200 kg. pae (fân).

Un hl. mei cântărește 65—72 kg. și din 100 kgr. snopi ies 32—34 kg. boabe.

Sorgul: Sămânța: Pentru boabe și fire de mături se seamănă cu porumbul 15—20 Kg. la hectar. De pe un hectar se ia 800—1500 Kg boabe cu greutatea la hectolitru în medie 60—1200 kg. pae pt. mături.

Fasolea: Sămânța: în cuiburi sau rânduri 80—100 kg. la hectar. Producția 1500—2000 la hectar boabe și 1200 kgr. pae. Un hectolitru de fasole 78—80 kgr.

Din 100 kg. teci ies cam 35 kg.

Se seamănă în Moldova prin porumb. Sămânța și producția sunt cam $\frac{1}{2}$ — $\frac{2}{3}$ din cele de mai sus.

Mazărea: Sămânța cu mașina în rânduri 20—25 cm. între rânduri 150—160 kgr. la hectar; prin împrăștiere 200—220 kgr. la hectar.

Producția: 15—28 hl. la hectar. Un hl. cântărește 76—82 kg. Paele nu sunt bune de cât de foc.

Din 100 kg. mazăre teci scoatem 35—36 kg. boabe.

Lintea: Sămânța: în rânduri sau în cuiburi cu mașină 25—30 cm. între rânduri se dă 100 kg. la hectar; prin împrăștiere 140—150 kgr. Producția: de pe un hectar recoltăm 1300—1400 kg. boabe și 1500 Kgr. pae foarte bună hrană pentru oi.

Un hectol. cântărește 76—84 kgr. Din 100 kgr. teci scoatem 36—40 kg. boabe.

Bobul: Sămânța. Se seamănă în rânduri simple, duble și în cuiburi. La rândurile simple distanța între ele este de 35 cm. la rândurile duble 14 cm între rânduri și 45—50 cm. între perechile de rânduri în cuiburi 45 cm. între ele. Se seamănă la hectar. 160—170 kg. cu mașina în rânduri 180—210; prin împrăștiere 180—210 kg.

Producția: Un hectar produce 2500 kgr; paele sunt bune pentru foc.

Un hl. bob cântărește 75—81 kgr.

Secerișul.

Edit. Rev. „Datina” Turnu-Severin.

TABLOU
DE CANTITĂȚILE DE DIVERSE SEMINȚE NECESARE LA HA,
PRODUȚIA LA HECTAR

	Cantitatea necesară dată la ha. cu măsoara în rânduri	Împreșțiere	Distanța răndu- șilor sau cul- turi în cm.	PRODUȚIA			1 hl. cântărește	Din 100 kl. se scote	
				Boube	Pae	Rădă- cini			
Sfecla zahăr	28-30	—	35-40	—	—	25.000	—		
nutreț	22-25	—	35-45	—	—	50.000	—		
Siec. nutreț p. sămânța	—	—	³⁵ / ₆₀	1000	—	—	—		
Cartofii	2500	—	⁴⁰ / ₆₀	—	—	20.000	—		
Morcovul	8	—	³⁰ / ₆₀	—	—	30.000	—		
Răpăța	colza	10-15	—	3)	16-22	—	68-70		
	naveta	8-10	—	⁴⁰ / ₁₄	20-28	—	65		
Floarea soa- relui	—	15-20	—	2500	—	—	36-45	paraul	
Macul	3-4	—	12	1400	—	—	56-60	culturi	
Inul	fuler sămânță	140-170	170-19)	10	600	fuler c.	—		
	—	50	60	—	600	sămânță	—	65-70	
	fuler și sămânță	70-80	100-200	14	—	—	—		
Căneța	fuler sămânță	—	200	—	800	fuler sămânță	—	45-48	
	—	—	25	80cub	1000	—	—		
Promb nu- treț	65-90	100-200	15-16	—	—	50.000 60.000	1 mc. 900 k.		
Tutunul	5-6 g.	—	⁴⁰ / ₁₅ / ₆₀	—	400	k. fol uscăt	—		
Hrișca	—	60-70	—	1000	—	—	55-70		
Paringul	25-30	35-40	—	900 1000	200	—	65		
Lucerna	25-30	30-35	—	300 400	5-7000	—	72-75		
Trifoiul	20-25	25-30	—	200 300	4000	—	75-80		
Borceag	—	140 m 60 ov.	—	—	3000	—	—		

artura la masa 25
100cc (la 3-4 ani
la 2 ani)

MAIESTATEA SA REGINA MARIA
ȘI ALTEȚA SA REGALĂ PRINCIPESA ILEANA
(ÎMBRĂCĂTE ÎN COSTUM NAȚIONAL)

SFATURI PENTRU PLUGARI

Cum se curăță lucerna de cusculă și alte boale

Un foarte bun și prețios nutreț pentru vite îl formează în gospodăriile lucerna. Este cea dintâi plantă care răsare primăvara; crește cu putere și ne dă prima coasă, atunci când nutrețul de iarnă s'a isprăvit, iar cele de primăvară nu s'au format încă.

Dar lucerna suferă și ea de câteva boale: 1) Cuscuta (torțelul, mătasa).

Apar vetre prin lucerniere, de culoare galbenă, se cațără pe firele de lucernă, le sugă, le sugrună și în urmă lucerna unde e atacată pierde; se înmulțește prin stoloni (butași), ori-ce bucată de cuscută, aruncată pe firele de lucernă se prinde numai decât și dă o nouă vatră. Prin cosire, se răspândește mai mult și vetrele se pot înmulți așa ca să distrugă suprafețe mari și chiar toată lucerniera.

Cum distrugem acest parazit al lucernei ?

Observăm cu atenție lucerniera tânără și imediat ce a apărut o vatră cât de mică de cuscută o încercuim cu un șântuleț și apoi cu pae li dăm foc, ca să distrugă orice tulpină, orice sămânță de cuscută; se mai obișnuiește a se îngropa vatră de cuscută, cu pământul ce-l scoatem din șanț; sub pământ ramurile și semințele de cuscută putrezesc și se pierd iar în primăvara viitoare aceste vetre se pot completa prin semănare.

2) Lucerna mai este atacată de niște insecte purci și viermi care-i mănâncă frunzulițele și vârful lujerelor tinere rămânând numai tiutelele, (tulplinele) și sînt periculoase grozav și aceste insecte căci în câmpie în jurul Bucureștilor distrug suprafețe întinse mai ales la prima coasă.

În contra acestora nu putem lupta de cât stropind lucerna cu zeamă de tutun un Kg. de zeamă de tutun la 20 litri de apă și stropim cu o măsură înmulțată în soluție, se mai poate întrebuința și soluția de sulfat de cupru un Kgr. la 200 litri apă.

Frunzele și lujerul stropiți cu această soluție provoacă prin mănăncare insectelor (purcel) diaree și pier ne mai atacând înainte și scăpând lucernierele de adevărate distrugerii periculoase.

Cum se face proba de încolțire a semințelor

Este bine ca plugarul, înainte de a începe sămănatul să-și facă proba de încolțire (germinare) pentru toate semințele ce urmează să fie aruncate în pământ, fiindcă numai așa va ști câtă cantitate să semene din fiecare fel ca să nu răsără nici prea deasă și nici prea rară, ci atâta cât trebuiește.

Sămănatura când este prea deasă aduce două pagube: 1) se pierde mai multă sămânță de cât trebuie și 2) rodirea este stânjenită fiindcă plantele prea dese se înădușă, rămân subțiri în foi și produc puțin.

Cum se face proba de încolțire?

Se iau mai multe farfurii, sau străchini de lut întinse și se presară pe fundul lor rumegătură de lemn, sau nisip, ori o foaie de sugătoare și se umezește cu puțină apă; apoi se iau la întâmplare din grămada de semințe câte 100 de boabe și se presară pe rumegătura, nisipul sau foaia de sugativă umezită de apă, respirându-se uniform boabele una de alta.

Se presară apoi peste ele un al s'rat de rumegătură de lemn, nisip sau o foaie de sugătoare umezită cu apă.

Farfuriile astfel aranjate se așează la căldură în geam, la bătaia soarelui și vom avea grijă ca din timp în timp să umezim puțin fără a bălți apa rumegătura nisipul sau foaia sugativă.

Peste 6—12 zile, după felul semințelor, colțul începe să iasă afară apărând frunzulițele diferitelor specii de semințe și numărând atunci firele răsărite putem să ne dăm seamă de puterea de încolțire a seminței și să socotim în chip cât mai exact cantitatea de sămânță ce trebuie să aruncăm la hectar pentru ca să-avem sămânături cari să ne dea recolte cât mai bune, mai îmbelșugate.

Sulfatul (Impetritul) sămințelor

Plantele, ca și animalele, ca și omul, au boalele lor și ca să le asigurăm reușita deplină în desvoltare trebuie să îngrijim a preveni aceste boale, încă de când aruncăm sămânța în pământ.

Între aceste boale, cea mai periculoasă este făciunea sau mătura care atacă mult grâul, ovăzul, porumbul orzul; toate semințele acestor plante se pot sulfata sau impetrit, practica însă impune mai mult această operațiune pentru sămânța de grâu.

Tăciunea sau mătura nu este altceva decât o ciupercă care atacă spicul încă de când boabele sânt în formație; boabele atacate de tăciune sânt negricioase, ușor sfărâmițoase prin frecare și dau miros urât ca de pește stricat.

Pagubele aduse de tăciune la grâu sânt foarte mari și se desvoltă pe grânele nesulfatate, pe timpuri reci și ploioase; grânele măluroase strică foarte mult calitatea făinuilor și provin mai mult din cultura țărăneasca.

Cum se face sulfatul (impetritul) grâului?

Se ia 1 $\frac{1}{2}$ kg. sulfat de cupru (piatră vântată) bine pisat (mărniț) și se înmoale în 100 kg. apă, se amestecă bine până se disolvă complet într'un butoi; se mai pune la acest amestec 1 kg var stins ca să prindă mai bine zeama de bob și să se usuce mai repede.

În această soluție, mușcăm grâul de sămănat cu ajutorul unui coș de nule (coșarcă) ca zeama să cuprindă bine sămânța de grâu; scoatem apoi coșul deasupra butoiului și lăsăm puțin ca să se scurgă zeama și apoi întindem grâul saramurat pe țoale (paloage) ca să se usuce.

După ce s'a svântat bine apoi îl putem sămăna și vom fi asigurați că acest grâu împetrit nu va mai avea mătura.

Săteni! nu neglijați această împietruire la sămânța de grâu, înainte de a o arunca în pământ.

Foloasele semănatului cu mașina în rânduri

Dacă în plugăria mică țărănească ca și în cea a marilor cultivatori trebuie introdusă o măsură în vederea intensificării producției, apoi fără îndoială că printre cele mai de seamă trebuie să considerăm utilizarea pentru semănatul cerealelor a mașinilor mecanice, în locul semănatului primitiv cu mâna.

Le va veni greu sâtenilor să-și procure individual aceste mașini de semănat, fiindcă azi sânt foarte scumpe și în același timp greu de purtat cu vitele unui singur mic gospodăru; aci însă vine rostul cooperativelor agricole, a asociațiilor de plugari, cari să-l întovărășască pe mai mulți ca să-și poată procura o asemenea mașină ce nu ar trebui să lipsească din nici un sat unde se practică plugăria; industria mașinilor trebuie să ia însă aminte să găsească mijloacele necesare și metodele potrivite ca să se construească pentru trebuințele micilor plugari din România mașini și instrumente adoptabile noii transformări agrare de după expropriere și împroprietărire. Sâtenilor le trebuie mașini ușoare mici și cari să se potrivească cu nevoile micului lor ogor.

Nu putem recomanda în deajuns ca sâtenii să întrebuițeze întovărășiți mașinile de semănat, foloasele acestora față de semănatul cu mâna fiind destul de importante, și pe cari le enumerăm aici:

1. Împrăstie cât mai uniform sămânța și o bagă în pământ la adâncimea pe care o dorim noi; sămânța deci nu rămâne la suprafață, neacoperită, expusă ca să o mănânce pasărilor, șoarecii etc.

2. Sămânța fiind îngropată mai adânc în arătură, rădăcinile plantelor se înfig mai cu putere în pământ; semănaturile de toamnă nu mai sânt spulberate iarna și scoase din pământ, de geruri, când câmpul nu este acoperit cu zăpadă; producția în acest caz este mai asigurată.

3. Economie de 20% din cantitatea de sămânță ce se dă cu mâna prin împrăstiere și azi când prețul cerealelor este așa de ridicat nu este de neglijat o pierdere de sămânță așa de mare pentru un gospodăru fiind să presupunem o comună a cărei locuitori seamănă anual, să facem, grâu 1000 hectare, scotind a 200 kgr. la hectar prin împrăstiere cu mâna; dacă aceiași suprafață am semănat-o cu măsură în rânduri, în loc de 20 vagoane sămânță de grâu dată cu mâna, am semăna cu măsura unor 16 vagoane ceace după prețul interior al grâului scotit azi la 90.000 lei vagonul am realiza o economie de 360.000 pentru acest sat.

4. Semintele aruncate în pământ cu mașina răsăr uniform, înfloresc și leagă uniform și spicele ce coc toate odată, pe când

la semănaturile cu mâna avem rânduri de spice care vin la maturitate (se coc) și cele mai răcoapte se scutură având deci mari pierderi cu sămânța care cade pe pământ la secerat.

5. Semănaturile cu mașina reclamă arături la timp și bine făcute, deci impune agriculturii anumite reguli de mai bun și gospodăriașcă plugărie.

Utilizați deci, sâteni plugari, pentru toate semănaturile voastre mașinile pe cari fabricile vor avea grijă să vi le construiască așa după cum cer nevoile și puterea pungii și a vitelor voastre.

Proba mașinii de semănat.

Este important pentru plugari să cunoască cum se face proba unei mașini de semănat în rânduri sau prin împrăstiere, pentru ca să nu sarnene a hectar mai multă sămânță, de cât și-a fixat să arunce în pământ.

Presupunem o mașină a cărei cutie de sămânță este de 2 metri lungime. Se ia cu o sfoară circumferința unei roate (lungimea șinei de fier) și se măsoară cu metrul, presupunem că această circumferință (călcătura roții) este de 4 m. vrem să sămănăm 200 kgr. grâu la hectar.

Mașina fiind trasă pe pământ la o învârtitură completă a unei roți cu dimensiunile arătate mai sus în exemplul nostru va sămăna o suprafață de $2 \times 4 \text{ m} = 8 \text{ m}$.

Se ia un polog (țol) care se așterne pe pământ și peste care aducem mașina de semănat în cutia căreia se pune 2 duble de sămânță, să zicem de grâu, se dă drumul mecanismului care deschide capacele din cutia cu sămânță în arătură; se dă și drumul mânerului care angajează roata cu aparatul care împinge sămânța din cutie pe tuburi și apoi cu ajutorul unui căpătâr ridicăm în sus mașina cu roata unde sunt prinse angrenajele și învârtim cu mâna roata de 20 ori; la acest număr de învârtituri vom avea o suprafață semănată de:

$$2 \times 4 \times 20 = 160 \text{ m. p.}$$

Sămânța care s'a scurs prin tuburi pe polog o strângem și o cântărim și dacă găsim spre exemplu o cantitate de 2 kgr. 750 atunci facem calculul ca să vedem dacă se apropie de cantitatea de 170 Kgr. grâu, cât trebuie să dăm noi la hectar:

Cantitatea de sămânță scursă după cele 20 învârtituri în cazul nostru de 2 kgr. 750 grâu o împărțim la suprafața rezultată din cele 20 învârtituri și rezultatul împărțirii (Câtul) îl înmulțim cu 10.000 mp. suprafața unui hectar.

$$2,750 : 160 = 17,2 \text{ grame la m. p.}$$

La un hectar 17,2 gr. $\times 10000 = 172$ kgr.

Dacă cantitatea de sămânță de grâu scursă după cele 20 învârtiri ale mașinei, ar fi fost mai mare de 2 Kgr. 750 mai închideam puțin mecanismul mașinii de semănat, iar dacă această cantitate ar fi fost mai mică de cât 2 Kgr. 750, atunci mai deschideam puțin mecanismul și astfel procedam prin o serie de încercări până ajungem la cantitatea de 170 Kgr. grâu cât trebuie să semănăm noi la ha.

De altfel se poate vedea și din ochi cam câtă sămânță trebuie să dăm la hectar punând mașina să fie trasă câțiva pași pe polog, o semănătură bună și uniform repartizată spre exemplu la grâu; este de 4—5 boabe pe călcătura boului și cam de acest principiu ne călăuzim când executăm semănatul prin împrăștiere cu mâna.

N. DĂSCĂLESCU

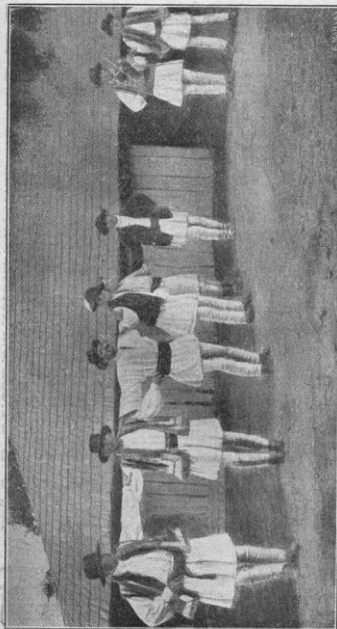
O ANIVERSARE CREȘTINEASCĂ

În anul 325 după Christos s'a ținut cea dintâi adunare creștinească a întregii Biserici, cunoscută cu numele de Sinodul eumenic de la Nicea. Anul acesta se împlinesc prin urmare 1600 de ani și este vorba să se comemoreze în mod deosebit această dată.

Sinodul eumenic de la Nicea a fost nu numai sprijinit, dar chiar convocat de Împăratul Constantin cel Mare. El trebuia să dea lămuriri, să dea deslegări potrivite unor chestiuni din pricina cărora Biserica era turburată. A fost una din șirul de măsuri luate cu un deosebit simț politic prin care Împăratul Constantin cel Mare a putut da Imperiului o formă religioasă creștină și prin care s'a arătat solidaritatea creștinească.

De la Sinodul de la Nicea ne-a venit Simbolul Credinței (Crezul) pe care-l auzim în Biserică și tot el a hotărât cum și când să se serbeze Paștele de către toți creștinii.

A. O.

FLĂCĂI DE LA AGAPIA (NEAMȚU) LA JOC

In calea norocului

Doi oameni se 'ndreptau către noroc,
Dar fiecare cu o altă minte:
Unul din ei stătea pândind pe loc,
Cel'alt fugia să-i iasă înaintea.

Și n'au avut la urmă nici o parte.
Il cați? L'aștepți? El nicăire nu-i:
Norocul întâlnise, hăt departe,
Pe unul ce-și căta de drumul lui.

N. IOROA

Muncii cu iscusință pământul !

Reforma agrară croită de conducătorii cei mai aleși ai țării noastre, cu gândul bun ca pământul să intre într-o cât mai largă măsură în mâna celor ce n'au altă înțelețimire de cât de a-l lucra și a-l face să rodască — este astăzi fapt împlinit, și recunoscut pentru toți oamenii de bună credință.

Prin înfăptuirea ei, o întindere de aproape șase milioane hectare a trecut — pe cale pașnică — din mâinile marii proprietăți de odinioară, în stăpânirea deplină a nouilor împrietăriți de astăzi, statornicindu-se astfel o masă potrivită cum-pănire între marea, mijlocia și mica proprietate.

Dacă însă prin această nouă întoalmire, care alcătuește cea mai de seamă faptă pentru binele obștesc și pentru ordnarea gospodărească a țării, s'a întărit temelial și s'a chibzuit liniștea statului nostru, nu e mai puțin adevărat că, în trecuta ordnarea agrară, marea proprietate da o producțiune mai îmbelșugată și mai aleasă, de cât producțiunea sărănească.

Această stare de lucruri se datora mai ales faptului că micii cultivatori de atunci n'aveau toți, în măsura trebuitoare, cunoștințele de care e neapărată nevoie, pentru a face o plugărie iscusită.

Pildele numeroase de gospodărie chibzuită, pe care le-au dat în trecut obștile de arendare dela noi, sub conducerea înțeleaptă a oamenilor pricepuți în știința plugăriei și câștigul pe care și astăzi îl au micile gospodării din țările apusene, dovedesc însă, că de câte ori micii cultivatori și-au însușit și s'au ajutat cu puterea învățăturii plugărești, ei au căpătat venituri mai ridicate de cât marii proprietari.

Faptul acesta e firesc, intru cât în mica gospodărie toate lucrările se desfășoară sub ochii și de cele mai multe ori cu însăși puterea brațului micului cultivator, ceea ce sporește tragera de inimă și face ca fiecare petec de pământ să fie muncit mai bine și la vreme și fiecare sărămitură de brană să fie întrebuințată mai cu folos.

Și atunci, dacă așa trebuie să se desfășoare lucrurile, e firesc prin urmare, ca și reforma agrară să aducă un spor de producțiune și o îmbogățire a țării și a sătenilor care alcătuesc

temelia însăși a țării, numai în măsura în care cei ce au astăzi pământul, îl vor munci tot mai bine și tot mai iscusit.

Muncii-vă dar pământul, voi, toți cărora Țara, v'a dat o cât de mică părticică, din pământul ei.

Voi aveți o întreprindere datorie de a spori roada acestui bun prețios, prin puterea brațelor voastre harnice și prin chibzuita pornire a minții voastre, care trebuie să rămână pururea primitoare la povuța bunelor învățături și a oricărui folositoare deprinderi.

Nu uitați că pământul ce aveți astăzi în stăpânire alcătuiește bunul neperitor al țării acesteia, care și-a lărgit hotarele prin țăriș brațelor voastre și prin cuminența ei vitejia tuturor fiilor ei cei mai buni.

Famiile voastre, neamul și Țara aceasta au trebuințe mari de împlinit și cer de la voi ca—prin muncă și iscusință—să zmulgeți pământului cea mai bogată și mai aleasă rodire. Dovedind astfel încă odată că sunteți fiii vrednici, pe care Țara i-a ales pentru a face dintr'înșii biruitoarii ei din vreme de război și ărnicii ei cetățeni din timp de pace.

Aduceți-vă aminte în fiecare clipă că — după drepturile și după pământul pe care Țara vi le-a hărăzit cu ărnicie, aveți datoria să faceți dovada că pământul ce stăpâniți se află în mâini destoinice, care știu să-l prețuiască și știu să-i sporească roadele.

Muncați dar toți pământul țării—ca să vă ajutați astfel Țara și să vă ajutați și pe voi înși-vă; muncați-l cu toată sfințenia cu care omul vrednic își sfințește lucrul mâinilor sale.

Pentru că numai muncind din greu și cu stăruitoare iscusință, veți putea înmulți după cuviință rodul talantului, pe care țara vi l-a încredințat.

G. CIPĂIANU

Ministru, Subsecretar de Stat
la Departamentul Agriculturii

S A P A

Voi nu știți cât de frumoasă este sapa. Nu puteți ști, voi orășenilor, cât de frumoasă poate fi o sapă.

O simplă sapă de câmp, o adevărată sapă în cele două mâini ale ăranului, o sapă aievea, răzimată de pietrele zidului, lângă ușa casei plugarului.

O bucată de lemn vărâtă într'o bucată de fier. O biată buca ă de lemn, o simplă prăjină de lemn aspru, tare, de lemn cum se cade. O bucată de lemn abia tăiat, netezit, subțiat de tăiușul securii. Necurățit, nelustruit: cele două mâini ale săpătorului, cele două mâni îngroșate, săbrăcite, înăsprite, bătătorite, îi vor da, zi de zi, l ciul lucrurilor vechi, lumina muncii, care învinge murdăria sudorii și a cărnii.

O bucată de fier, o biată bucată de fier pe care focul și apa a îndoit-o și a redus-o în spelunca domestică a faurului de-o jumătate de veac. O aspră bucată de fier. care a fost moale ca aluatul, ca și brânza albă pusă în burduf. O bucațică de metal negru, pe care ăranul îl face să strălucească la soare ca argintul.

Dar voi nu puteți ști, nu puteți vedea, orășenilor, cât de frumoasă este o sapă. O mare sapă de argint în cele două mâni ale ăranului, care sfarmă pietrele ascunse, ciunțește rădăcinile bătrâne, ăramă pământul uscat, palid, secătuț de secerișuri și-l face iar, ca prin minune, negru.

Sapa nu are nevoie de boi înjuțați, cum are plugul, nu are nevoie de picior, cum are hârțelul. Sapa nu cere de cât două mâini noduroase, două mâini puternice, hotărâte, consacrate, două mâini de aceeași culoare cu pământul, mâini pe care vinele ies ca niște sădăcini, cari șerpuesc pe suprafața gîiei.

Sapa, această unealtă a omului venit din pământ, făcută dintr'o buca ă de lemn și dintr'o bucată de fier, sapa moșilor și a strămoșilor și pe care mamele și fiicele o poartă, când lipsesc de acasă tătâni — căci tătâni trebuie să mai călătoriască prin lume și să învingă războaiele — sapa, unealtă a marii munci necesare, a muncii eterne, a muncii de stăpânire a omului asupra pământului, a muncii care în toate zilele răsuna în câmpurile eterne ale pământului.

Împreună cu Sceptrul Regelui și cu Cârja Preotului, cu Spada Ostașului și cu Condeul Poetului, ea este vrednică de a fi venerată în genuchi, de a fi proslăvită de glasul nostru.

Dar voi nu veți ști niciodată, nu veți putea nici când ști, orășenilor, cât de frumoasă e o sapă, o mare sapă de argint sub aurul soarelui.

GIOVANNI PAPINI

PLUGARILOR

Al vostru este azi pământul
Stropit cu sânge din belșug;
Mai rodnic azi ca nici odată
El e dorit de fier de plug.

Pe țăr'na care 'ngroapă într'nsa
Mormanele de oseminate,
Răsare floarea amintirii
Ce vrea o lacrimă fierbinte.

Plugarilor, vă chiamă astăzi
Pământul drag la munca sfântă,
Iar buciumele de la stână!
Ce nesfârșit de dulce cântă!

Cât se întinde 'n zare câmpul
De pare că atinge cerul,
Rotiți odată ochii voștri
Și împănțați într'nsul fierul.

Căci nimeni n'are să-l mai smulgă
Din brațul vostru de oțel,
Din brațul vostru ars de soare,
Bătut de vânturi ca și el.

Atâta cât vedeți cu ochii
Peste hârtoape și ponoare
Începe să mijeaască iarba
La vântul cald de primăvară.

Sus inimile voastre-acuma
Și gândurile voastre sus!
Ne-am făurit o țară mare
Și-i pace adâncă în Apus.

Pământul, soarele, pădurea
Și roditoarele ogoare
La muncă sfântă vă așteaptă
Că 'n voi nădejdea este mare.

SANDU DE LA ȘUICI

Agricultura la vecinii noștri

Agricultura în Cehoslovacia

Republica cehoslovacă s'a născut după desfacerea Impărăției Austro-ungare prin unirea Cehilor din Boemia și Moravia, stăpânită de Austriaci, cu Slovacia stăpânită de Unguri — S'au mai adăugat acestei țări și câteva districte locuite de Ruteni în Carpați, la Nord de Maramureșul nostru.

Aceste provincii alcătuiesc cu câteva sute de ani înainte regatul independent al Boemiei, care a fost îngenuchiat de Habsburgi.

Poporul cehoslovac nu și-a pierdut conștiința de neam, și cu toate că era robit, a continuat să se desvolte pe tărâmul științific, literar și economic.

Bogățiile de azi ale Cehoslovaciei sunt agricultura și industria. Dintr'o populație de 13.611.349 locuitori, 39,60% se ocupă cu comerțul și alte indeletniciri. Se vede din aceste cifre că în comparație cu România, Cehoslovacia e mult mai puțin agricolă. În adevăr, în România 80% din populație se ocupă cu agricultura, pe când în Cehoslovacia de abia 39,60%. În schimb industria cehoslovacă, în special industria ferului și a mașinelor e una din cele mai puternice din Europa.

Dar nici în agricultură, Cehii nu se lasă în urmă.—Ei caută prin mijloace perfecționate, prin aplicarea științei, să scoată din puținul lor teren agricol, cele mai variate și mai îmbelșugate recolte.— În văile rodnice ei cultivă cereale, sfeclă de zahăr și trifoi, în locurile mai puțin prielnice cultivă cel mai căutat hamei din lume, în ținuturile mai aspre de la munte cultivă mari întinderi de cartofi, iar pe pășunile de munte cresc vite frumoase.

Împărțirea teritoriului țării pe diferite categorii de folosință este următoarea în anul 1923:

	Hectare	In procente
pământ arabil	5 902 922	45,05
fânețe	1.385.389	9,87
grădini de legumi	16.055	0,12
» » pomi	130.727	0,93
vii	17.010	0,12
pășuni	1.204 784	8,58
păduri	4.655.976	33,17
eleștee, lacuri	78.407	0,56
clădiri și teren neproductiv	646.155	4,60

Întinderea totală . . . . 14 037.419 100,—

În comparație cu România, proporția suprafeței arabile este aproape aceeași, pășunile la fel.—O porțiune mai mică ocupă în

Cehoslovacia fănețele și pădurile, în schimb la noi e mai mare proporția terenului necultivabil și nefolosit. Cine călătorește în Cehoslovacia are prilejul să constate că țara este o grădiniță pretutindeni și nu întâlnește niciieri locuri părăsite, ori umplute cu buruienii și mărarul. Au multe păduri, pe cari le taie cu mare cruțare și le ocrotesc ca pe niște locuri sfinte.—În privința acestora ar trebui să luăm și noi pildă și să nu mai distrugem pădurile cu îndărăjirea cu care le-am distrus în vremea din urmă.

Ca și în România, în Cehoslovacia țărânișea avea prea puțin pământ, iar mai mult de jumătate din întinderea țării era în mâna marilor proprietari. Acești mari proprietari erau mai mult Nemți, căci după robirea țării de către Habsburgi, boierii cehi au fost omorâți ori gonțiți și proprietățile lor date învingătorilor.

De aceea s'au făcut și în Cehoslovacia, după război, legi pentru reformă agrară.—Statul a declarat expropriabile până acumă 3.950.000 hectare pământ, din cari 2.440.000 Ha, păduri. Pădurile vor rămâne în stăpânirea și administrația Statului. Din întinderea declarată expropriabilă și sechestrată pe seama Statului, s'a luat în stăpânire aproape un milion de hectare, din care o parte s'a dat în arendă pe termen lung, în parcele mai mici de 10 Ha, ală parte s'a dat în loturi, iar altă parte este administrată chiar de Stat.

Parcelarea și distribuirea locurilor merg mult mai încet în Cehoslovacia, pentrucă acolo se căntărește mult până se da pământul unui sătean și se iau cele mai strasnice măsuri ca pământul să fie bine cultivat.

Cultura agricolă se face în Cehoslovacia în chipul cel mai desăvârșit. De mai bine de 100 ani s'au luat toate măsurile posibile pentru răspândirea științei agricole.—Prima societate de agricultură a fost întemeiată la 1770, iar la 1776 s'a numit un profesor de știința agricolă la universitatea din Praga.—Stațiuni experimentale s'au întemeiat de la 1793.

Astăzi Cehoslovacia, deși o țară mai mică ca România, și deși nu trăiește numai din agricultura ca noi, are un număr mult mai mare de Școale de agricultură decât noi, cheltuieste mult mai mult ca noi pentru aceste școale și pentru răspândirea științei agricole.

Pământul Cehoslovaciei e mai sărac ca al nostru și e secăuit printr-o cultivare de mai multe sute de ani.—Trebuie multă muncă, capital și pricepere, pentru a-l face să producă. Sunt mari întinderi prea umede cari au fost scurse prin canale și tuburi subterane.—Intrebuițarea bălegarului de grajd e generală, de asemenea îngrășămintele chimice sunt foarte răspândite.

Selecțiunea semintelor este foarte înaintată și stațiunile Statului ca și agronomii particulari au creat la toate plantele soiuri noi mult mai productive și mult mai rezistente ca cele ce se cultivau înainte — Sunt renumite mai ales soiurile de orzoaică.

secară, sieclă, cartofi, hamei. — Legea ocroteste pe cei ce se ocupă cu selecțiunea și le asigură beneficiul muncii și științei lor.

Pentru ca să se adune la un loc parcelele risipite ale țărânilor se aplică în Cehoslovacia încă de mai multă vreme legea comasării, care a dat foarte bune roade.

Cooperația este foarte dezvoltată și aduce agriculturii țărânești cele mai mari înlesniri, atât în ceea ce privește aprovizionarea, cât și desfacerea produselor.—Prin ajutorul cooperativelor se construiesc acumă centrale electrice la țară. Satele vor folosi și ele această minune a veacului, nu numai pentru iluminat, dar și pentru munca agricolă, la treerat, în ateliere, lăptării, etc.

Cu toată această înaintare a agriculturii în toate direcțiile, Cehoslovacia ca țară industrială are mai mari nevoi de produse agricole decât poate să și producă singură. Exportă cereale selecționate pentru sămânță, dar are nevoie să și completeze lipsa cu import din străinătate pentru pâine: această lipsă acoperită cu grâu și secară din străinătate este de 25.000 vagoane anual.—Cehoslovacia produce astfel o marfă de calitate superioară pe care o vând cu preț bun și importă dela noi și dela alții marfă obișnuită pentru consumație. — Tot așa și cu vitele, vând în țările vecine vite bune de rasă și aduc vite de măcelărie.

Cel mai important produs de export al Cehoslovaciei este zahărul, după care vin malțul de orz și hameciul pentru bere.

Când călătorești în această țară și vezi ce scot locuitorii ei dintr'un pământ sărac, nu se poate să nu te întrebi ce am putea face noi pe pământurile noastre roditoare, dacă ne-am însuși mai adânc învățămintele științei agricole.

G. IONESCU-ȘIȘEȘTI

Agricultura în Bulgaria¹⁾

Înainte de războiul balcanic, terenul cultivat în Bulgaria reprezenta 42,3% din întinderea totală a țării.

În 1921, după războiul mondial, procentul a scăzut la 35,5%¹⁾. Următorul tablou, cu date statistice oficiale, ne arată felul cum provine scăderea de mai sus:

Suprafața cultivată:

HECTARE				
Culturi	în 1912	în 1921	în 1912	în 1921
Cereale	2.564.583	2.129.604	62,9	58,2
Piante industriale	37.022	31.376	0,9	1,4
Tutun	8.891	23.437	0,2	0,6
Stecleă	3.300	12.153	0,1	0,3
Leguminoase	85.816	54.745	2,1	1,5
Cartofi	3.484	8.000	0,1	0,2
Pepeni	29.434	27.130	0,7	0,7
Zarzavaturi	10.903	10.556	0,3	0,3
Piante furajere	572.743	492.240	14,5	13,4
Vii	61.504	45.060	1,5	1,2
Pomi fructiferi	8.832	10.417	0,2	0,3
Duzi	2.865	2.378	0,1	0,1
Trandafiri	7.908	5.593	0,2	0,2
	3.397.290	2.872.989	83,8	78,4
Loc de odihnă	679.979	785.621	16,2	21,6
Total	4.077.269	3.658.610	100,0	100,0
% din întinderea totală a țării	42,3	35,5	—	—

Până la un punct scăderea aceasta a terenului cultivat poate fi atribuită și faptului că unitățile teritoriale aduse de tratatul de la Neuilly; deși Bulgaria actuală e mai mare decât cea din ajunul războiului Balcanic (de la 96.345,5 la 103.146,3 km. pătrați) noile câștiguri teritoriale sunt însă mai mult tinuturi muntoase.

Datele statistice din tabloul de mai sus arată că cele două războaie au adus modificări importante în structura agriculturii bulgare.

Se constată, în primul loc, o schimbare sensibilă a terenului cultivat cu cereale, leguminoase, pepeni, zarzavaturi, plante furajere, vii, duzi, și trandafiri. Dimpotrivă, cultura plantelor industriale, a cartofilor și pomilor fructiferi și-a sporit suprafața.

Sporirea aceasta se datorește unui început de modernizare a agriculturii bulgare în sensul de a se obține maximum de câștig din cât mai puțin pământ cultivat cu minimum de muncă. E o

1) Dintr'un raport al Legațiunii României din Sofia

tendență generală în economia rurală bulgară de a se cultiva plante care răspălesc cât mai bine munca cultivatorului și care își pot găsi piețe de desfacere mai bune decât cerealele.

Până la războiul balcanic, cultura cerealelor se desvolta în Bulgaria într-o direcțiune de extensivă, întrecând cu mult proporția față de creșterea populațiunii fapt ce justifică marea excedent al exportului.

Constatarea aceasta reiese din următorul tablou oficial, în care se indică felul articolelor exportate precum și procentul respectiv față de exportul total bulgar în decursul a cinci ani:

Exportări de	ANII				
	1900	1909	1910	1911	1912
Animale vii	10,4	6,0	5,7	4,5	2,6
Alimente și băuturi	59,3	72,6	73,5	80,2	80,2
Materii brute	17,3	11,0	10,8	8,9	7,9
Produce fabricate	13,0	10,4	10,0	6,4	9,3

Capitolul „alimente și băuturi” înseamnă mai ales „cerealele și produsele lor (făină)”.

Epoca dinaintea ultimelor două războaie se poate caracteriza dar „agricultura extensivă cu export predominant de cereale, care constituie două treimi din exportul total al Bulgariei”.

După 1912, survine o schimbare. Suprafața cultivată cu cereale și deci și producțiunea respectivă descresc. Faptul se observă chiar în anul 1913, cu toate că fronturile Bulgariei leșiseră atât de întinse în urma tratatului de la București.

Descrerea aceasta neliniștește cercuile diriguitorie căci producțiunea în cereale începe să fie insuficientă chiar pentru nevoile interne deși lipsa la export poate fi înlocuită prin alte articole, în primul loc tutunul.

Ca concluzie, se poate afirma că agricultura bulgară se găsește actualmente într-o fază de tranziție spre cultura intensivă, când culturile de cereale, care ocupau altădată întinderi mari sunt părăsite pentru a face loc altora mai rentabile și care cer întinderi mai mici. La acest rezultat, se pare că a adus și legea de împrietărire aplicată de regimul agrarian, care a fărâmițat proprietățile mari și mijlocii deși mai puțin ca în alte țări. Se știe că proprietatea mare și mijlocie are mai multă importanță pentru economia națională în genere de cât proprietatea mică, al cărei scop este considerat ca realizat îndată ce ea satisface nevoile cultivatorului.

Lucruri mici, foloase mari

O datorie a omului—și una dintre cele mai de căpetenie—este de a munci, pentru a-și agonisi traiul și a se lumina.

Este însă o năzuință firească a fiecăruia de a face economie de muncă. Dar aceasta nu înseamnă că omul să nu muncească sau să lenevească, ci numai că prin munca lui să dobândească foloase cât se poate mai mari.

Această lege este generală în toată activitatea economică a omului și societății omeniești și se poate formula astfel: cu cele mai mici mijloace (muncă, cheltuieli, timp) să se dobândească cel mai mare profit.

Legea își are puterea și rostul ei și în agricultură, cu deslășuirea însă că în producțiunea agricolă omul are aface mai cu seamă cu *natura*, dela care se străduiește să tragă cât mai multe foloase.

Este un fel de luptă cu natura; și foarte adesea omul trebuie să lupte din greu, adică să muncească din greu, spre a dobândi roade mulțumitoare. Astfel plugarul care seamănă cu mâna, prășește cu sapa, seceră cu seceră, etc., muncește din greu. Inșă dacă el seamănă cu mașina, prășește cu prășitoarea, seceră cu mașina, etc., pedeparte face mare economie de muncă, iar pedealta—adesea—și rodul se sporțește și se îmbunătățește.

Aceasta se cheamă că *plugarul și-a perfecționat munca, ceea ce dobândește numai prin învățătură, prin lumină.*

Foarte adesea însă se dobândește și în agricultură foloase mari cu lucru puțin, pentru că natura în unele isvoare ale ei este mai darnică în altele mai sgârbită. Voiu da numai pilde de darnicie a naturii—pilde cunoscute de toată lumea dar nu urmate de toți cu deplină pricepere și sărguință.

Creșterea paserilor se face cu muncă puțină, dar cere deosebită îngrijire, ceea ce stă mai cu seamă în mâna gospodiei dela țară.

Chiar cea mai săracă gospodărie sătească poate să țină 10—20 găini, câte-va găște, rațe și curci, având astfel și paseri și ouă nu numai pentru hrana casei, dar și pentru vânzare.

Mai ales sătenii din apropierea orașelor pot să-și asigure venituri însemnate din vânzarea paserilor și ouălor.

Neamurile de paseri dela noi sunt bune, pentru că sunt obișnuite cu locul. Găinele noastre sunt răbdurii, bune ouătoare și bune cloște. Numai că nu se fac așa mari, ca soiurile străine. Dar le-am putea corci cu acele soiuri, cari s'au dovedit că trăiesc și la noi, sau alegem pentru prăsilă ouăle dela găinile mai mari.

În privința îngrijirii paserilor, se știe că un foarte urât și păgubitor obicei al sătenilor este de a arunca în drum sau

a pune pe gard paserile moarte de molimă, în loc să le îngroape adânc și presărate cu var, să curețe cotețul și să bășcălească paserile sănătoase.

Stupăritul este iarăși o indeletnicere frumoasă, curată, ușoară și bănoasă. Chiar un stup fără rame, făcut din trunchiu scobit sau 4 scânduri ori din palu împletit, poate să dea la rețezare 10 Kg. miere, care după prețurile de acum se vinde cu cel puțin 50—60 lei; iar dacă un sătean ține 10 stupi, își face de aci un venit de 5—6 mil de lei, ca să nu mai pui la socoteala ceara, care este foarte scumpă. Dar stupii cu rame dau și mai multă miere, până la 30 Kg. de ficcare. Am văzut o stupărie de 50 stupi, îngrijită de o persoană, care mai avea și altă ocupație. Să punem că un stup dă 20 Kg.; deci are dela toți stupii 1000 kg. miere, care cu 80 lei kg. — așa se vinde acolo, va aduce venit de 80.000 lei, afară de ceară.

Creșterea viermilor de mătăsă, este într' adevăr mai migăloasă, cere îngrijire foarte mare, dar neținând mult, gospodina are și de aci un profit destul de mare, putând vinde goșoșile crude, sau trăgând borangicul, pentru a țese din el marame ori pânză sau a-l vinde cu 2—3 mii lei kg. Mă opresc la aceste pilde. Ele dovedesc îndeajuns că sunt în gospodăria agricolă, mai ales în cea mică, *ramuri mici cu venituri mari.*

Pentru propășirea lor, trei puteri trebuie să se întovărească: puterea omului, a cooperăției și a statului; acesta din urmă însă să se mărginească a da lumină, îndrumare și ajutor, nu însă și conducere, căci atunci mai mult strică de cât folosește.

N. O. POPOVICI-LUPA

Țărani dela munte mergând cu carul

Cum m'am făcut stupar

M'am făcut stupar în 1913 prinzând un rolu ieșit din stăpîria lui moș Panaite Hulpășeseu, pădurarul D-lui P. Gheuca, proprietarul moșiei Buznea.

Era într-o după amiază de Iunie. Soarele strălucitor nespărat de nici un nor dogorea pământul. Descălecasem și după ce legasem calul de un copac din marginea pădurii, mă așezasem la umbră pe prîpa cîsei pădurarului.

În fața casei lui moș Panaite, se înșirau frumos vre-o 25 de stupi aproape toți rotunji. Albinelă vânturătoare, împânzite pe perețele știubelor, băteau cu toată puterea din aripi, făcînd un zgomot ca de huruit de moară. În aer un dute-vino de săgeți de aur, ce umpleau văzduhul de un zumzet nedeslușit și nespas de frumos.

De odată o învălmășeală mare de albine în aer, un bătăit zgomotos, nervos, umpu văzduhul și miile de albine începură să țesească vijelios o pânză arie umbrind pentru puțin întreaga prisacă de strălucirea soarelui. Nu mult după asta, ca învăluite de un vîrtej, albinele începură să se strîngă între crengile unui corn tînăr, făurind un ciorchine mare și lungăreț ca o căciulă țuguată.

Vedere din stupăria D-lui D. I. Stamateleache

Eu, mirat de această frîmăntare neobișnuită a albinelor, mă apropiasem și priveam cu teamă și cu curiozitate la grămada de albine cari bătăiau adînc și cu oare care neliniște. Cîte-va albine răsfețe mai zburau greoi în jurul ciorchinului.

După cîte-va minute, după ce am trecut prin cîte-va întîmplări de cari astăzi aducîndu-mi aminte nu mă pot oprî de a nu zămbi rușinat, — devenisem stăpîn pe rolu.

Pe atunci aveam 20 de ani și deși citisem cîte-va cărți despre albinărit, deși văzusem cîte-va stupări și gustasem de atâtea ori din cîte un fagure de miere, pînă în ziua aceea aceste micuțe ființe nu prezentară atîta interes pentru mine. De atunci însă hănicia lucrătoarelor m'a minunat așa de mult, încît puținele minute pe cari altă dată le întrebuițam odihnind calul pe șes la marginea pădurii, citind vre-o carte sau revistă, de acum le petreceam în prisaca lui moș Panaite privind cu drag forfoteala dela urdinișele știubelor și mai ales urmăream de aproape progresele «roiului meu» care clădea văzînd cu ochii, limbile de faguri albi ca zăpada.

În primăvara viitoare, ajutat de decedatul avocat Petre Onu, — unul din pușinii posesori de stupi sistematici din Tg. Frumos —, am transvasat conținutul stupului într'un stup «Berlepsch» modificat, din care prin Mai, am mai făcut un rol, așezat în stup de același sistem.

Conducerea moșiei Buznea în vremurile acelea turburi și înfrigurate ale războiului european, îmi răpea aproape cu desăvîrșire tot timpul, așa că foarte rar îmi vizitam stupii.

Îmi procurasem și cîte-va cărți despre albinărit și cînd dispuneam de puțin timp liber, citeam și studiam viața albinelor și meșteșugul albinăritului, pe care — spun cu o legitimă mândrie — că în așa de scurtă vreme îl depinsesem așa de bine, că uimeam pe primii mei îndrumători în ale apic'urii — pe moș Panaite și regretatul Onu — cu îndemînarea cu care operam la stupi.

Veni războiul care mai bine de doi ani și jumătate m'a ținut departe de locurile cari deși nu erau locul nașterii mele, totuși îmi deveniseră așa de dragi.

Cînd m'am întors la Tg. Frumos, aproape uitasem de stupi. de moș Panaite dela care n'avusesem vreme nici măcar să mi iau rămas bun la plecare. Dar într-o după amiază din toamna anului 1918, mînat de dorul de a revedea locurile pe unde m'am petrecut cei mai frumoși ani ai tinereții mele, pornii spre casa pădurarului.

Vrui să-mi revăd stupii, pădurea și pe moș Panaite pădurarul; găsiî pădurea în parte tăiată, casa aproape în ruină, iar stăpîria unde mă odihnisem de atâtea ori privind la forfoteala hănicelor albine și ascultînd fermecătorul lor zumzet, era plină de burueni, năpădită de mărăcini, fără gard, fără nici un stup... Numai pădurea, cu fremătul și cu cîntecul păsărelelor ei, îmi mai întovărăși gîndurile în tristețea adăncă ce mă cuprinsese.

— Ce s'a întîmplat aci? întreb pe o fetiță ca de 14-15 ani ce ieșise în ușa casei privindu-mă curioasă.

— Ce să se întîmple, nimic! îmi răspunde mirată.

— Cum nimic, dar moș Panaite unde este? Tu a cui ești?

— Moș Panaite a murit în timpul războiului, eu sunt a lui Dumitru Trușcan, noi am venit la boier în locul lui Hulpășescu.

Simții cum mi se strînge inima. Îmi veni să închid ochii ca să revăd pe cel și cele ce lăsasem la plecarea mea în război...

Mișcat de moartea bătrânului pădurar, am încălecat și în amurgul acelei seri frumoase de toamnă care se muncea să-mi prefacă în dulce tristețe amintirea trecutului meu sbuciumat, mă întorsei la Prigoreni, unde mă stablisem după demobilizare.

Vedere din stupăria D-ului D. I. Stamatelache

În primăvara anului următor (1919) m'am mutat în Tg. Frumos. Aci veni să se stabilească și un cumnat al meu — I. Petz — stupar de meserie, dar rămas și el de pe urma războiului fără nici un stup. Primitiv în ale tâmplăriei, se puse cu sârguință să construiască stupi sistematici.

Văzându-mi pasiunea ce aveam pentru albine și dorința de a mă deda agriculturii, îmi dăruî un stup «Dadaut» nou, pe care numai de cât l'am vopsit. După câte-va zile era populat cu albine. În toamna anului 1920 am pus la iernat 14 colonii de albine, în anul următor aveam 24. În prezent am în mica dar frumoasa mea prisacă 35 de stupi, majoritatea «Dadaut», de o construcție solidă și călduroasă, înfruntând toate intemperii.

Albinele sunt de rasă comună, bine selecționate, viguroase și foarte active.

Din punct de vedere apicol Târgul Frumos se află situat într-o regiune care nu e din cele mai priincioase pentru albinar. Are un climat aspru, cu ierni timpurii, lungi, geroase. Primăveri scurte, variabile și cu multe perioade de înghețuri. Veri calde, secetoase către sfârșit și toamne de obicei frumoase, dar cu răceli timpurii. Vânturi puternice și foarte frecvente. Precipitațiuni atmosferice foarte neregulate.

Aci profitul atârna mult de *diabăcia* apicultorului, căci epoca culesului e foarte capricioasă, și variază mult de la un an la altul. În unii ani secreția nectarului începe mai devreme, este mai slabă și se prelungește mai mult, în alții ani, ea vine brusc, în cantități foarte abondente și după un scurt timp încetează iar brusc.

În schimb, flora Târgului Frumos are renumele că produce o miere albă, delicioasă și de prima calitate putând susține comparația cu cea mai bună miere din țară.

Țin să arăt că dela 1919 încoace în privința albinăritului sistematic, Tg. Frumos este în plin progres și aceasta se poate judeca ușor după numărul stupilor din 1915 și cel de astăzi (1924):

Anul	Stupi sistematici	stupi primitivi	TOTAL
1915	21	78	99
1924	170	70	240

Aceste rezultate într-o măsură oare-care s'au atins și prin străduințele celui ce scrie aceste rânduri, care pune tot sufletul și întrebuințează toate mijloacele pentru ca apicultura să înflorească în această regiune.

Numeroși amatori și curioși vin mai cu seama Duminică și în zilele de sărbătoare în stupăria noastră ca să vadă cum stau albinele pe faguri, cum lucrează, cum e matca, cum sunt ramele. Și începând a fi curioși, devin apoi din ce în ce mai interesați și înarmați cu sfaturile și îndrumările date, prind gust de apicultură și astăzi sunt mici stupari.

Pentru anul viitor intenționez să-mi sporesc numărul stupilor

Din Expoziția Apicolă, porțiunea D-ului D. I. Stamatelache din Tg. Frumos, care a obținut Premiul I cu Medalia de Aur și Mențiune Specială, pentru produse apicole (miere, ceară, faguri cu miere), stupi, material demonstrativ și propagandă apicolă.

până la 50-60. Scumpetea materialelor, mănii de lucru, lipsa de bani care dela război încoace nu mă cam slăbește, se împotrivesc dorințelor mele. Totuși de rezultatele de până acum sunt mulțumit, și doresc același succes tuturor acelor care se dedau apiculturii.

Aceste rezultate, fructul atâtor ani de muncă, răbdare și stăruință m'au învrednicit să obțin anul trecut *Diploma Premiului I* la Expoziția Regională de animale dela Tg. Frumos, și *Premiul I* cu *Medalia de Aur și Mențiune specială* la Expoziția Agricolă a Moldovei întregite dela Iași, — Secția Apiculturii.

Incheiând aceste rânduri, facem apel la toate instituțiile de progres agricol și la toate elementele luminate dela țară și orașe: profesori, învățători, agronomi, frunzașii satelor și orașelor, să pună umărul pentru reînvierea albinăritului românesc, atrăgând atenția gospodarilor și copiilor lor, asupra interesului și propriu și național-economic ce-l are albinăritul, căci, creșterea albinelor a devenit astăzi o lădălețnicire bănoasă, tovarășă cu agricultura, care nu mai poate fi uumită o ocupație de plăcere sau de distracție.

De pretutindeni ne vin vești — și aceasta am dovedit-o și noi — că stupăritul formează în timpul de față cea mai bănoasă ocupație, dintre toate ramurile apiculturii din cauza prețurilor mari ce se plătesc pentru produsele stupăritului.

Cultura albinelor poate fi foarte bine practică pe lângă o altă ocupație. Plugarii, grădinarii, pădurarii, cantonierii, profeții, învățătorii, orice funcționar, meseriaș și gospodar, cari au o mică grădiniță, pot avea pe lângă casă 5, 10-20 de stupi, fără a-i împiedeca dela principala lor ocupație.

Zece ori douăzeci de stupi, bine îngrijiți, pot produce un venit frumos și pot da un câștig mult mai mare decât un număr întreg de stupi rău îngrijiți. Cunoaștem stupari, cari și anul trecut (1923) și anul acesta (1924), au f cut 20-40 mii lei și mai mult, de pe urma a 25-50 stupi sistematici.

Toate acestea nu pot decât să încurajeze pe agricultorii mari și mici, spre o dezvoltare a acestei ramuri productive, care la noi lăncezește de atâtă amar de vreme...

Iubiți albinele și începeți a vă ocupa cu prăsirea lor în stupi sistematici. Trudiți-vă a cunoaște viața lor tainică și neînchipuit de frumoasă.

Începeți cu răbdare și cu puținii stupi. Citiți cărțile și revistele despre albinărit, cari vă dau sfaturile și îndrumările de cari aveți nevoie. Fără cunoștințe despre albinărit, nu se poate face un stupărit sistematic.

D. I. Stamatiache
Apicultor
Director al revistei de stupărit
„Buletinul Apicultorilor”

Costume Moldovenești

PATRIA

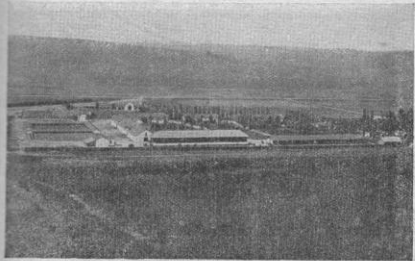
Eu n'o slăvesc ca pe-o icoană vagă,
Ci 'n tot ce văd, ea capătă 'ntrupare;
În tot ce simt, fiorul ei tresare
Și 'n tot ce am, ființa ei mi-i dragă!

Ea-i munții mei și codrii plini de vlagă
Și a râurilor mele legănare.
Tot ce-i pustiu când sînt în depărtare,
Când vin spre ea, începe să m'atrage.

Mândria ei sînt eu în mii de fețe,
Trecut prin legiunile semețe
Ce-i cuceriră soarta triumfală.

Prin ea mă simt turnat ca din aramă
Și par'că-mi fierbe sângele de fală
Că-i sînt copil și ea că-mi este mamă.

MIHAI CODREANU

Vederea generală a Fermei model Laza, Jud. Vas'ui

Rolul fermelor și pepinierelor Statului pentru dezvoltarea și propășirea plugăriei noastre

Din vremuri îndepărtate munca pământului a fost cea mai de seamă îndeletnicire a locuitorilor acestei țări.

Cu toate că în ultimul timp industria și comerțul a luat la noi un mare avânt, totuși agricultura a rămas și va rămâne încă multă vreme ocupațiunea de capetenie a noastră, și totdeauna izvorul de producțiune națională ce a făcut în trecut bogăția acestei țări și este chemată în prezent să o scoată din greutățile bănești prin care trece și să o ducă din nou la starea înfloritoare din trecut.

Această stare de lucruri, nu poate fi atinsă, dacă plugarii noștri nu vor căuta să facă o agricultură cât mai bună și mai chibzuită. Căci și în agricultură, ca și în alte îndeletniciri, s'au descoperit multe lucruri folositoare, cari ușurează și economisesc timpul și deci ne aduc foloase însemnate în exploatare.

Astfel, cine nu-și aduce aminte de treeratul cu vitele, semăntul prin împrăștiere și altele cari astăzi se fac în cea mai mare parte cu mașinele.

Dar numărul descoperirilor și perfecționărilor în agricultură sunt foarte multe și plugarulul e greu să le poată cunoaște pe

Vedea de rasă Simmental expusă de ferma Costiugenii premiată cu Medalia de bronz.

toate și mai cu seamă să poată alege pe cele mai bune pentru pământul și regiunea unde el își are proprietatea.

Statul pentru a veni în ajutorul plugărilor a înființat câteva gospodării agricole în diferite părți ale țării, dintre care unele se ocupă în special cu cultura plantelor agricole și cu creșterea vitelor. Acestea au fost numite ferme. Altele se ocupă mai mult cu exploatarea viței de vie, a pomilor fructiferi și poartă numele de pepiniere.

Numărul lor înainte de război era mic și anume aveam 6 ferme și 14 pepiniere în tot cuprinsul vechiului Regat.

În urma exproprierii s'a simțit și mai mult nevoia ca miul plugar să fie ajutat și îndrumat pentru a-și îmbunătăși exploatarea sa agricolă. Pentru acest motiv, s'a mărit și numărul acestor gospodării la 55 ferme și 43 pepiniere.

Dăm tablourile fermelor și pepiniierilor, în care plugării vor putea găsi la îndemână semănțele și vitele or pomii și vițele selecționate necesare gospodărilor lui.

* * *

Odată însă cu modificările pe care le-a suferit proprietatea rurală la noi și transformarea gospodăriilor, s'a orientat și activitatea acestor instituțiuni pentru a corespunde noilor cerințe ale gospodăriilor ce au luat ființă.

Scopul acestor instituțiuni de Stat este în prezent:

1. A fi model pentru gospodăriile agricole, prin felul cum sunt exploatate.
2. Să introducă în cultura mare, grâne alese și să perfecționeze diferite varietăți de grâu, orzoaică, ovăz, secară, porumb, etc.
3. Să introducă cultura lucernei, trifoiului, etc. și să generalizeze cultura porumbului de nutreț și ansilajul etc.
4. Să se acimatizeze și să răspândească calul de povară, vacile moldovenești perfecționate, vacile Schvitz și Simenthal, oile Frize, Oxford, porcii Yorkshire etc.
5. Să se introducă lucrările mai intensive în agricultura practică și anume: tăvălugitul, grăpatul și prășirea cerealelor.
6. Să introducă mașinile în agricultură, să le experimenteze și să arate care sunt mai bune pentru regiune.
7. Introducerea și răspândirea procedurii întrebuințării vițelor altoite pentru port-altoi americani, ca unic mijloc de apărare în contra ravagiilor filoxerei.
8. Introducerea și răspândirea plantațiilor de picioare mume port-altoi, dintr'un număr retras de varietăți americane pe care experiența le-a dovedit a fi cele mai bune și pe cari încercările din țară nu le-au contrazis.
9. Introducerea și răspândirea practicei altoirilor în uscat forțat și verde.

I. FERMELE MODEL

Ferma	Județul	Comuna	Întinderea Fermei		Specializarea
			Ha.	a.	
Bazargic	Caliacra	Bazargic	287		Oile Carnabat, porci Mangalița, orz de toamnă cu 6 rânduri, grâu de primăvară Arnăuț.
Boiu	Târnava Mică	Hașvalău	71	9375	Bovine de rasa Simental, cultura hameiului.
	Clărași	Clărași	520		Rasă de oi Carnabat, cai anglo-arabi, porci Mangalița, grâu bălan selecționat.
Cianu Grind	Turda Arșes	Ghireș	742	6441	Tamaslăc de vaci Ungurești, cultura viei, lucerniere pentru sămânță.
Berzovia	Carag Severin	Jidovin	335	2387	Rasă de vaci Simental, oi rasa Tigae, grâul de Banat.
Ciorani	Prahova	Ciorani de jos	270		Porci de rasa Mangalița, vaci Ungurești pentru prăsilă, grâu de primăvară Arnăuț și grâu de toamnă Steeckas.
Corjenți Cornești	Hotin Dambovița	Lipcani Crivina	99	8700	Porci Mangalița, producțiune de sămânțe de zarzavaturi, mazărea timpurie, vaci de lapte Simental.
			108	0893	
Coșocna	Coșocna	Coșocna Oara	1406	2500	Herghele de cai Ardelești, producțiune de nutrețuri artificiale și rasa de oi Tigae.
Comana (Cuclubata)	Făgăraș	Șercaia	267	2170	Cai de rasa Ardelească încrucișată cu rasa Siptama, oi de rasa Erinea și Turcane, carțofi Magnum Bonum.
Costiugenii	Chișinău	Chișinău	174	7600	Rasă de oi Bucara, stupărie, producțiune orzoasă Hanna.
Dobrovăț	Vaslui	Bărnova	217	8800	Porci de rasa Mangalița, cai 1/2 ardenez, producțiune de fulci de câmp pentru fabricarea frânguților, industrializarea câmpului și inului, porumbul cîmpanin și inul bălan bătrîn. Ateliere complete.
Domnița	Brăila	Urleasca	908	2000	Orz de primăvară cu 4 rânduri, grâul de toamnă selecționat și de primăvară francez. Rasă de vaci Moldovenești pentru producerea boilor de muncă, cai 1/2 ardenez. Oi Tigae. Porci Mangalița.

Ferma	Județul	Comuna	Întinderea Fermei		Specializarea
			Ha.	Ar.	
Dragșina Făgăraș	Timiș Făgăraș	Gheveresul Mare Făgăraș	143	2892	Depozit de tauri rasa Simental
			287	0750	
Fetești	Ialomița	Fetești	5038	7974	Creșterea vacilor Moldovenești cai 1/2 ardenez, porci Mangalița, cultura plantelor de nutreț, găște de rasa Toulouse.
Ghireș	Turda Arșes	Ghireș	179	8130	Stațiune pentru selecțiunea cerealelor.
Gherghița	Prahova	Șerban-Vodă	222	2500	Creșterea porcilor Mangalița, vaci de rasa Albă, stupărie, orzai de toamnă cu 6 rânduri, mazăre timpurie.
Ghilad	Timiș	Ciacova	425	5314	Cai rasa Ardeneză, oi rasa Merinos, grâul de Banat, ovazul Ligovo.
Goroslău Hidig	Sălaj Sălaj	Jibău Sărmașag	314	1645	Bovine de rasa Simental. Porciul rasa York, vaciile Moldovenești herghelice 1/2 ardenez oi Fries & Tigae.
			375	9333	
Isvia	Timiș	Recaș	345	2400	Orzoasă Hanna, grâul Kroche, ovazul Anderlock, cultura napilor și lucernierelor, ateliere de împletitură, școala de micro-cultura, și de ucenici agricoli.
Laza	Vaslui	Vaslui	587	8300	
Lița	Teleorman	Tg.-Măgurele	370		Porci de rasa Mangalița, vaci Simental, oi Merinos, Rambouillet, borcag de sămânță, fasolea ouăsoare, grădina de legume.
Ocoloa	Romanați	Amărăștii de jos	510		Vaci Moldovenești, cai anglo-arabi, porci Mangalița, oi Tigae albe, mazăre timpurie.
Orhei Pietroșani	Orhei Vlașca	Orhei Giurgiu	134		Grâu de toamnă selecționat, cultura sfeclei de zahăr, porumbul dinle de cai, ovazul Ligovo, oi Fries & Turcane, vaci Moldovenești, porci Mangalița, stupărie.
			1085	8134	
Potur-Hamangia	Constanța	Hamangia	840		Porci Berk, lucernă de sămânță, orz de primăvară, fasolea ouăsoare, grădina de legume.
Saharna Irligura	Orhei Olt.	Mateuți Corbu	225		culturi obișnuite.
			234		
Sercaia Semlac	Făgăraș Arad	Șercaia Pecica	186	4620	Bivoli, porci de rasa Basna.
			299	9781	
Silistra	Durostor	Călărași	61	2515	Porci York, fasolea ouăsoare, pepenii de pom și viștea stupărie, orzai de primăvară.

Ferma	Județul	Comuna	Întinderea Fernel		Specializarea
			Ha.	Ar.	
Studina	Romanați	Frâsinet	1100	75	Vacile Moldovești, cai anglo-arabi, porci Mangalia, oi Merfaoș, lucerna de sămănță, grâu de toamnă bălan, școala de motocultură
Tecuci	Tecuci	Tecuci	321	7729	Porci Berk, vacile Simental, grâul de primăvară Arasași, grâul de toamnă Kerche.
Tg.-Frumos	Iași	Tg.-Frumos	264	93.0	Grâul original Kerche, ovăzul Lăgoș, lucerna de sămănță vaci Simental, porci York
Trestiana	Dorohoiu	Dorohoiu	398		Oile Bucurci, vaci Moldovești producătoare de cartofi, orzoaca ovală.
Ulm	Ialomița	Clocănești	586	4200	Grâul de toamnă Szeckacs, oile Casabeth, porci Măngaliu, vaci Ungurești.
Unip Văcărești Răstoaca	Timiș	Ulnic Unip	234	3290	Bovine rasa S'imental, porci rasa Mangalia.
	Dâmbovița	Titu	100		Porci rasa Palatina, grâul de toamnă Szeckacs, lucernă pentru producția de sămănță, grădini de legume p. producția de zarzavaturi și semințe.
Vameș	Covârțui	Vameș	842	3500	Mășera Polger's, lucernă pentru sămănță, grâu de primăvară, porci Mangalia. Cai și ardnoz, țamărie de vaci Moldovești & Ungurești Școala de Motocultură, atelier complete.
Vasilcău Trifăuți	Soroca	Florești	450		
Volla	Prahova	Câmpina	200		Vaci rasa Simental, porci Berk grădini de zarzavat, grădini de fructe, stupărie.

PUNCTE AGRONOMICE

Bairamcea	Cetate-Albă	Bairamcea	62		Porci York, culturi din toate plantele agricole, plantații și școli de vițe și pomi, creștere de animale în mic. Metode sistematice de cultură terosului
Beliceni	Bălți	Bălți	46		
Bolgrad	Ismail	Bolgrad	47		
Briceni- Dealul-Viei	Soroca	Dăneji	52	600	
Cazâncic	Cahul	Huși	43	700	
Cahul	Cahul	Foltești	77		
Copou	Iași	Iași			S'a cedat universității din Iași pentru a servi studenților la aplicații.
Dănuțeni	Bălți	Vasile Lupu	46	400	Culturi din toate cerealele, leguminoase, oleaginose, etc. Metode și sisteme diferite de cultură sistematică. Creșteri de animale în mic.
Ohidieni	Bălți	Glodeni	46		
Toдіrești	Tighina	Mereni	42		Culturi diferite din toate felurile de plante agricole și industriale. Creșteri de animale în mic, diverse metode sistematice de cultură.

II. PEPINIERELE MODEL

PEPINIERA	Județul	Comuna	Întinderea pepinierii		SPECIALIZAREA
			Ha.	arii	
Bărlad	Tutova	Bărlad	30	0000	Vițe, pomi
Nicorești	Tecuci	Cosmești	81	1000	Vițe, pueți
Golești Badi	Muscel	Călinești	30	3100	Vițe, vin, pomi
Istrița	Buzău	Vintileanca	323	3000	Vițe, pomi, fructe, cereale
Petroasa	Buzău	Ulmeni	29	0306	Vin
Cotnari	Iași	Cotnari	101	6888	Vin
Drăgășani	Vâlcea	Drăgășani	123	0300	Vițe
Merșani	Argeș	Merșani	23	2500	Pomi
Petrești	Putna	Focșani	105	2680	Vițe, pomi, vin
Valul lui Traian	Constanța	Murfatlar	57	4900	Vin, vițe, pomi
Ursoaia	Buzău	Ruşavăț	37	6600	Pomi
Vișan	Iași	Iași	57	3700	Vițe, pomi, vin
Rădăeni	Fălciuceni	Fălciuceni	24	0000	Pomi
Strehala	Mehedinti	Strehala	65	7677	Vițe, pomi, vin
Pucioasa	Dâmbovița	Pucioasa	25	0000	Pomi
Magherești	Gorj	Cărbunești	21	0000	Pomi
Drăgănești	Olt	Slatina	48	5000	Vițe, pomi
Clăia	Arad	Arad	568	8099	Vițe, vin
Borața	Arad	Pauliș	68	0344	Vițe, vin
Recaș	Timiș	Recaș	39	8941	Vițe, vin
Ighiu	Alba Iulie	Sca. Ighiu	87	8849	Vin, vițe
Seini	Sat Mare	Seini	14	0557	Vin
Tasnad	Sălaj	Tagăd	15	6168	Vin
Pivnița Diosăg	Bihor	Diosăg			
Pivnița Cluj	Cojocna	Cluj			
Pivnița Miniș	Arad	Ghiroac			
Fr. Sinte Său Martin	Târnava Mică	Dicio Său Martin			
Pep. Costiogeni	Chișinău	Chișinău	40	0000	Vin, vițe
Bucovăț	Ch.șinău	Bucovăț	158	2185	Vițe, pomi, vin
Botnărești	Tighina	Bulboca	54	0000	Vițe, vin
Ismail	Ismail	Ismail	24	0000	Vițe, vin
Comrat	Tighina	Comrat	57	0000	Vițe, vin
Deal. Codrului	Chișinău	Chișinău	10	0000	Vițe
Noul Caragaci	Ismail	Sărata	334	0000	Vițe, pomi, vin
Bucovina Străuș	Hotin	Noua Suliță	24	1660	Pomi, fructe
Clășița	Ismail	Sikiriikittai	34	800	Pomi, fructe
V. Brezeanu	Chișinău	Chișinău	10	1145	Vin
Câmpu Lung	Rădăseni	Câmpu Lung	15	0000	Pomi
Staț. Vitic No. 1	Cetatea Albă	Cetatea Albă			
Staț. Vitic No. 2	Chișinău	Costiogeni			
Staț. Vitic No. 3					

10. Introducerea și răspândirea bunelor procedee de cultură în plantarea viilor și livezilor.

11. Introducerea și vulgarizarea procedeelor de apărare împotriva boalelor și în special a sulfatului cu zemuri cuprice.

12. A încurajat reconstituirea viei prin distribuții gratuite, și cu preț redus la vițe altoite și port-altoi în pepinierile sale.

13. A început să facă industrializarea produselor agricole, ca uscarea fructelor, vinificația, fabricarea oțetului etc.

14. În aceste instituții și-au completat cunoștințele și instrucțiunea practică absolvenții cursurilor teoretice de la școlile de agricultură de orice grad și și-au însușit cunoștințele agricole și diferitele meșteșuguri, în legătură cu agricultura, ucenicii agricoli, fiii de săteni absolvenți ai cursului primar.

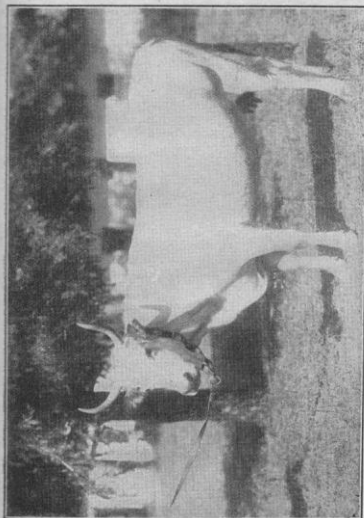
Dacă numai acestea ar fi introducerile făcute la instituțiile Statului și foloasele ce ar decurge din ele pentru dezvoltarea și propășirea agriculturii, credem că ar fi deocamdată destul de numeroase pentru un început serios.

Prin această activitate începută, instituțiile Statului pot procura plugarilor semințe de bună calitate, vite și în special reproducători din rase alese, vițe, pomi fructiferi, etc.

Apoi plugarii noștri, au ocaziunea să vadă cum printr-o muncă mai îngrijită poate să-și mărească producția pământului, iar prin lucrările în dijmă ce le face la instituții, se pot convinge mult mai ușor de foloasele introducerii în cultură a semințelor de bună calitate și a noilor metode de cultură și de exploatare.

D. CĂRUNTU

Directorul general al Fermelor

Coca II, vacă moldovenească de la Ferma model Lazo

Una din bogățiile Ardealului

Din timpurile cele mai vechi indeletnicirea de căpetenie a locuitorilor din Ardeal este creșterea vitelor și nici nu poate fi altfel, de oarece după cum cu toții cunoaștem, Ardealul prcipriu zis este

Economi români din jurul Brașovului

numai dealuri și văi, acoperite în cea mai mare parte cu fânețe și pășuni bogate.

Din statistica de mai jos făcută de serviciul agriculturii din Cluj în anul 1920 reeasă că su rafața ocupată de fânețe și pășuni

în Ardeal variază între minimum de 16-20% în județul Trei Scaune și maximum de 37-60% în județul Cluj; în celelalte județe variațiunea este destul de simțitoare și se observă că în special în Arad, Bihor și Mureș Turda pășunile și fânețele sunt mult mai reduse ca în celelalte județe. Pentru cele dintâi 2 județe explicația este: foarte simp'ă de oarece fac parte din partea de Jos a Ardealului, unde pământul de cultură ocupă cea mai mare parte din suprafața județelor sus amintite. Aceeași explicație este pentru județul Mureș-Turda care face parte din cea zisa Câmpie a Ardealului.

Pășunile și fânețele din Ardeal în 1920.

JUDEȚUL	Suprafața județului	Suprafața ocupată cu				Total % din a județului
		Pășuni	% din a județului	Păvețe	% din a județului	
Alba de Jos	364600	52593	14.42	4494	12.32	26.74
Arad	604800	26520	4.38	74973	12.39	16.77
Bihor	807861	54469	6.74	90366	11.19	17.93
Bistrița Năsăud	433300	78623	17.14	73417	15.98	33.12
Brașov	149200	19985	13.39	16854	11.29	24.61
Caras Severin	1107400	92293	11.99	150855	13.62	25.61
Cluj	506400	110225	21.76	8065	15.92	37.68
Cojocna	500600	79085	15.79	67168	13.41	29.20
Făgăraș	244400	45862	18.79	34564	14.14	32.93
Hunedoara	780900	94468	12.10	119141	14.53	26.43
Maramureș	381383	83056	21.78	45781	1.20	22.98
Mureș-Turda	420300	45626	10.86	31073	7.39	18.25
Odorhei	273800	53727	18.28	42190	14.30	32.54
Sălaj	381500	37677	9.88	45592	11.95	21.83
Sătmăr	477752	59491	12.45	41717	8.73	21.18
Sibiu	561900	49485	13.67	54022	14.92	28.59
Solnoc Dobâca	478600	82246	13.01	63107	13.18	26.19
Târnava Mare	333700	54435	16.31	50390	15.10	31.41
Târnava Mică	172400	20834	12.00	19852	11.50	23.50
Timiș Torontal	697268	39834	5.71	49397	7.08	12.79
Trei Scaune	388900	40092	10.30	23006	5.90	16.00
Turda Arieș	351400	56741	16.15	39800	1.13	17.28
Total	10238364	1267372	12.28	1258862	12.30	24.58

Pentru a ne da mai bine seamă de numărul mare de vite ce avem în Ardeal dăm mai jos tabloul total al vitelor din Ardeal în anul 1922 :

Armăsari	6302
Cai	1311.0
Epe	162975
Tineret	91458

391925

Tauri	15306	
Boi	417304	
Vaci de lapte	718129	
Vaci sterpe	198550	
Tineret	620031	
		1969320
Tauri bivoli	2128	
Bivoli	16563	
Bivolite de lapte	56396	
Bivolite sterpe	22665	
Tineret	41741	
		140193
Berbeci	107441	
Oi	2583744	
Tineret	900080	
		3591265
Tapi	12273	
Capre	202195	
Tineret	73060	
		287528
Vieri	20678	
Scroafe	331366	
Tineret	717145	
		1069189

Suprafața întreagă a Ardealului este de ca. 10220 km.² și dacă facem un calcul simplu găsim că pe km.² avem:

Cal	3.8	Capre	2.8
Boi	19.3	Porci	10.5
Oi	35.2		

Dintre toate animalele numărul cel mai mare îl reprezintă oile; în fruntea județelor stă Caraș Severinul cu 561390, în rândul al 2-lea vine Hunedoara cu 356425, Sibiu cu 245851, Timiș-Torontal cu 240178 și Turda Arieș cu 215438, restul județelor variază. Numărul cel mai mic de oi este în Brașov: 12964.

Caprele de asemenea reprezintă un procent destul de mare față de stricăciunile mari ce fac mai ales în regiunea de pădure, unde păduri întregi s'au distrus acum în urmă numai prin capre.

Din datele de mai sus cred că reeșă în mod absolut clar ce mare bogăție reprezintă vitele în Ardeal.

Pentru a putea pune însă în valoare această bogăție se cere a se da chestiunii vitelor mai multă importanță, se cere legi pentru administrarea și organizarea pășunilor, măsuri pentru asigurarea transportului care așa cum se face astăzi nu poate de cât să aducă pagube statului și crescătorilor și să încurajeze contrabanda.

E. PETRINI

Director general al Reformei agrare din Ardeal

C ANTEC

Tar' avem și noi sub soare,
Și-o răvnesc dușmani destui,
Dar prin vremi asupritoare
N'am lăsat-o nimănu.
E bogată, zici! Vezi bine,
E bogată căci în ea
Multe inimi sînt, străine,
Și-i frumoasă, că-i a mea.
Dacă-i mică, nu-i de ocară
Căci viteji în ea mai sînt,
Și-ai apoi și la noi în țară
Crește fierul din pământ:
Când voim îl știm culege,
Știm cum să isbim cu el
Când dușmani lipsiți de lege
Vin spre noi cu gând mișel.
Steag avem și noi, străine,
Și-i tubim cu jurământ.
Ziua răului când vine,
Ce frumos se sbate 'n vânt!
E frumos și steagul vostru,
Dar pe-al nostru de-l privesc
Tot mai mândru este-al nostru,
Și mai sfânt, că-i românesc.
Rupt de-asprimile furtunii
Răscolite de dușmani,
L'au purt-ă cinsit străbunii
Prin atât amar de ani.
De ne cheamă azi la moarte,
Veseli mergem la răsbolu:
Să dea Domnul, să ni-l poarte
Și nepoșii tot ca noi!

Știm și noi o lege sfântă,
Și de mil de ani acum,

Stăm cu ochii tot spre țintă
 Mergem tot pe același drum.
 Pentru sfânta lege-a crucii
 Pentru limba ce o vorbim.
 Ce de oșel pe săbii lucii
 Pus-am noi de când trăim!
 Știe Dumnezeu de-i bine
 Ori de facem vre-un păcat
 Dar noi știm c'asa e bine
 Să șlinem ce-am apucat.
 Pentru lege, pentru limbă,
 Noi cu gura prindem joc:
 Numai vântul se tot schimbă,
 Însă munții stau pe loc.

Sînt și neamuri mai cu nume,
 Mai vestite la războiu:
 Or fi multe poate 'n lume,
 Câte n'au ajuns la noi.
 Dar noi știm ce ne 'nvosără
 Cei ce-au fost. Și când rostim
 Vorba sfântă 'neam și țară'
 Nol, străine, tresărim.
 Pentru cel ce ne iubește,
 Tot ce-avem noi dăm cu drag,
 Dar când neamul ni l' hulește
 Și vrășmas ne vine 'n prag,
 Mii de oști cu el s'azucă:
 Noi sîntem Româii destul —
 Când de piept cu noi s'apucă,
 Albă-l Ceru 'n mila lui!

OHEORGHE COȘBUC

CONGRESUL AGRICOL

În zilele de 4-5-6 Februarie 1924 s'a ținut în București Congresul agronomilor, agricultorilor mari și mici, la care au luat parte peste 4000 de Congresişti.

La deschidere au asistat Majestatea Sa Regele Ferdinand I. al României, D-nii: General Arthur Văitoianu, Ministrul Comunicațiilor, ad-interim la Agricultură și Domenii, Vintilă Brătianu, Ministrul de Finanțe, V. Chirculescu, Ministrul Cooperăției, G. Cipălanu, Subsecretar de Stat la Agricultură și Domenii, Tr. Moșoiu, Ministrul Lucrărilor Publice, precum și un mare număr de foști miniștri, deputați și senatori și oameni din toate partidele politice de guvernământ.

Importanța cea mare pe care o are agricultura ca ramură productivă în situația economică a României, i-o dă prezența la congresul agricol din acest an a Capului Statului, care cu cuvintele - I regale a pecetluit această însemnată plugărie în rândul celorlalte ramuri de producție și de activitate și rolul preocupărilor pe care l'au agronomii în opera cea mare de educațiune agricolă a maselor plugărești de după expropriere și improprietărire. Cuvintele înțelepte ale Miniștrilor de Agricultură, Finanțe și Cooperăție au recunoscut agriculturii locul de cinste între celelalte principale ramuri de activitate și ocupațiune ale populațiunii noastre și greutatea cu care se măsoară și atarnă activitatea plugărească în balanța economică a veniturilor, din o producție agricolă mai intensă așteptându-se o îndreptare în spre mai bine a bugetului nostru în viitor.

Indemnul de conlucrare la un loc a agronomilor cu agricultorii mari și o îndrumare către o acțiune comună a agronomilor, a Uniunii agricultorilor, Sindicatelor și Cooperăției agricole ca să putem aduce ogorul în stare să producă cât mai mult și să dea prisoase de produse peste nevoile noastre de consumațiune internă și cari prisoase trecând granițele să ne aducă în țară aurul de care avem atâtă nevoie.

Nici o chestiune nu a rămas nediscuțată în Congres, ba putem zice că s'au desbătut prea multe și programul prea încărcat a făcut ca în diverse lucrări ale congresului să nu fie posibilă o discuție mai largă.

Felul cum presa a îmbrățișat și a supus discuțiilor marelui public lucrările acestui Congres, dovedesc grija deosebită pe care o depuse toată lumea de a readuce producția agricolă la același nivel, cum era înainte de război, când din vechiul regat se exporta pe an circa 250.000 vagoane de cereale.

În special în ce privește grâul, România ajunsese una din cele mai însemnate țări exportatoare.

În urma desbaterilor asidue din cele trei zile cât a ținut Congresul, s'a propus și votat prin aclamații de către Congresiști următoarea

Moțiune a congresului agricol

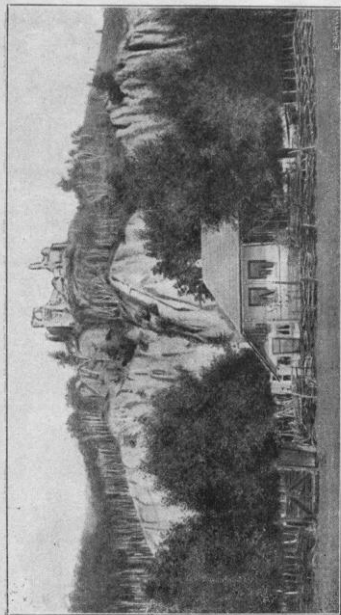
«Pe baza referatelor depuse și în urma desbaterilor ce au avut loc, Congresul socotește necesar să facă următoarele propuneri:

1. *Privitor la organizarea deșertitelor categoriei de producători agricoli, în vederea unor scopuri comune și fără deosebire de clasă, Statul să asigure:*

- a) Organizarea producătorilor în cooperative;
- b) Acordarea creditelor necesare exploatării tuturor ramurilor de producțiune agricolă, prin cooperative de credit și alte instituții financiare, sprijinite de Banca Națională;
- c) Organizarea comerțului de cereale;
- d) Educația profesională și economică a marelui masă de producători agricoli prin introducerea în cursul primar a învățământului agricol și cooperatist.

2. *Privitor la politica agricolă și agrară a Statului după expropriere:*

- a) Comasarea și cadastrarea proprietății rurale;
- b) Libertatea de export a produselor agricole;
- c) Organizarea Ministerului de Agricultură în legătură cu nevoile reale ale agriculturii, înzeștrându-l cu un consiliu alcătuit din reprezentanți ai Camerelor de Agricultură și reprezentanți ai învățământului agricol, ai cooperăției și ai organizațiilor oficiale interesate la producțiunea agricolă și care să aibă exclusivitatea aplicării programului de îndrumare a agriculturii țării;

Ruinele cetății Neamțu.

d) Creierea Camerelor agricole, în scop de descentralizare a acțiunii de îndrumare și de dezvoltare a inițiativei particulare;

e) Organizarea învățământului agricol;

f) Organizarea statisticii agricole, în legătură cu cerințele vieții practice;

g) Ajutarea creșterii unei țărâni puternice și luminate, prin aplicarea măsurilor agrare menite să ajute formarea proprietății mijlocii;

3. Privitor la organizarea producției și distribuirii semințelor selecționate:

a) Înființarea unei secțiuni speciale într'un institut agricol, care să inventarieze formele pe care le înfățișează cerealele noastre și care să stabilizească scopurile de urmat și metodele științifice de aplicat pentru producerea semințelor ameliorate, apropiindu-și pentru aceasta și concursul agricultorilor practici;

b) Înlesnirea asocierii agricultorilor, în scopul înmulțirii semințelor selecționate și a desfacerii lor și federalizarea asociațiilor de selecționatori, în vederea apărării intereselor comune;

c) Înființarea registrului genealogic, pentru garantarea și controlul semințelor selecționate;

d) Distribuirea semințelor selecționate prin cooperative agricole, asigurându-se astfel — într'un timp cât mai scurt — înlocuirea semințelor de calitate inferioară utilizate atăzi.

4. Privitor la organizarea agricultorilor în vederea îmbunătățirii creșterii vitelor:

a) Organizarea agricultorilor în sindicate zootehnice sau cooperative de creșterea vitelor;

b) Alcătuirea unui program precis de acțiune zootehnică bazat pe cunoașterea materialului existent și asocierea tuturor categoriilor de producători și profesioniști în vederea realizării lui;

c) Libertatea și organizarea comerțului de vite și carne.

d) Procurarea de reproducători comunelor, prin acordarea de credit și alegerea de către organele Statului a raselor și tipurilor celor mai potrivite după regiuni;

e) Punerea în valoare prin mijloace culturale și exploatarea rațională a izlazurilor comunale;

f) Inmulțirea și răspândirea culturilor de nutreț și în special a tritoiului și lucernei, cu luarea de măsuri pentru combaterea cuscutei;

5. *Privitor la organizarea muncii în condițiunile createi agriculturii după războiu;*

a) Coordonarea legii învoielilor agricole cu noile condițiuni create prin legiuirea agrară;

b) Înființarea unui stațiuni de experimentare a mașinilor agricole, în vederea încercării și alegerii tipurilor celor mai potrivite cu condițiunile țării noastre;

c) Înființarea unei școale de mecanici agricoli;

d) Organizarea de concursuri și expoziții de mașini agricole;

e) Incurajarea culturii mecanice a pământului;

6. *Privitor la cooperatie în agricultură și stadiul ei actual, în legătură cu nevoile viitorului:*

a) Legitarea cooperatiei agricole, asigurându-i-se sprijinul larg al Statului și libertatea necesară, pentru o cât mai mare dezvoltare a inițiativei particulare;

b) Înființarea în fiecare comună a unei cooperative agricole cuprinzând toate categoriile de agricultori;

c) Organizarea cooperativei agricole în uniuni pe județe, care să fusioneze cu sindicatele agricole ale marilor proprietari;

d) Reprezentarea cooperativei agricole și uniunilor lor în Camerele de Agricultură.

7. *Privitor la organizarea comerțului produselor agricole:*

a) Acordarea unui regim liber, care să protejeze și să stimuleze pe agricultori;

b) Organizarea — prin intermediul asociațiilor agricole — a depozitării cerealelor;

c) Curățirea, clasificarea și warantarea cerealelor, înființându-se o societate, care să înstaleze în acest scop — în gări și porturi — magazine și silozuri;

d) Organizarea depozitării și transportului produselor agricole perisabile, prin întrebuintarea frigului artificial construindu-se și organizându-se antrepozite frigorifere centrale

și regionale, legate prin parcuri de vagoane și vase frigorifere proprii.

8. *Privitor la organizarea producțiunii și desfacerii produselor viticulturii, horticulturii și apiculturii:*

a) Determinarea — prin organele de Stat — a celor mai potrivite soiuri de vițe și pomi și producerea și înmulțirea lor în pepinierile Statului, în pepinierele județene și în pepinierele înființate din inițiativa cooperativei;

b) Creierea unei școli medii de horticoltură, în care să se predea un învățământ complet, privitor la cultura pomilor și legumelor și la industrializarea și comerțul fructelor;

c) Oprirea fabricării băuturilor din cereale;

d) Luarea de măsuri drastice pentru reprimarea fraudelor în viticultură și vinificație și exercitarea unui control al Statului asupra pepinierele particulare, în vederea garantării varietăților date în comerț;

e) Organizarea creditului și cooperatiei în viticultură și vinificație;

f) Interzicerea comerțului ambulant de vită de vie și oprirea comerțului cu producătorii direcți;

g) Sprijinirea albinăritului printr'o lege care să încurajeze pe apicultori;

9. *Privitor la credit și asigurări:*

a) Organizarea nelăntăzită a creditului funciar, pentru mica proprietate, pe baza prevederilor legii pentru reforma agrară;

b) Colaborarea diferitelor organizații de credite existente, pentru a se asigura astfel trecerea lesnicioasă în mâna sătenilor, a proprietăților oterite Statului spre cumpărare, în baza legii pentru reforma agrară;

c) Creierea de oficii de asigurare pe baze mutuale contra mortalității vitelor și contra grindinei și incendiului pe lângă asociațiunile agricole.

10. *Privitor la organizarea cultivatorilor, în vederea punerii în valoare a terenurilor necultivate;*

a) Studiarea în instituțiile Statului a problemelor în legătură cu executarea acestor lucrări în țara noastră și întocmirea unui program general pe această bază:

b) Organizarea agricultorilor în sindicate în vederea obținerii de credite pe termen lung;

c) Indrumarea și ajutorarea de către Stat a executării lucrărilor de îmbunătățiri funciare:

d) Ocrotirea intereselor agriculturii, cu prilejul întocmirii legii pentru regimul apelor;

e) Intensificarea împăduririlor, printr'o mișcare de propagandă, la care să se asocieze agricultorii și agronomii cu silvicultorii, folosindu-se în acest scop măsurile de încurajarea împăduririlor prevăzute în legiuirea silvică.

11. *Privitor la pregătirea și folosirea tehnicienilor în organizarea producției agricole:*

a) Organizarea învățământului agronomic în cadrul învățământului superior aplicat, cu posibilități de specializare, în vederea formării elementelor neapărat trebuitoare pentru acțiunea de îndrumare a Statului și pentru acțiunea de cercetare și experimentare ce trebuie să servească de bază acestei activități;

b) Organizarea învățământului mediu agronomic, specializat pe regiuni;

c) Înființarea de școli inferioare cu diferite specialități în fiecare județ;

d) Înființarea unui institut agricol pentru studii și cercetări științifice cu aplicații la agricultura țării;

e) Scoaterea instituțiilor Statului de producție agricolă de sub legea contabilității publice și introducerea în locul ei a contabilității comerciale;

f) Modificarea legii Corpului Agronomic, în sensul de a se garanta că locurile de conducere și executare legate de organizarea producției agricole și a agriculturii în genere vor fi ocupate numai de membrii Corpului Agronomic și în sensul de a se crea Corpului Agronomic drepturi și răspunderi la fel cu ale celorlalte corpuri constituite.

12. *Privitor la măsurile legale, care trebuiesc luate pentru dezvoltarea agriculturii;*

Congresul — având în vedere atât ceea ce s'a făcut în alte țări cât și măsurile propuse în punctele de mai sus — scoate necesar să se ia cât mai neîntârziat în studiu și să se dea ființă, în primul rând, următoarelor legi:

a) Legea de organizare a Ministerului de Agricultură,

b) „ pentru încurajarea agriculturii raționale,

c) „ „ organizarea învățământului agricol,

d) „ „ înființarea unui institut agricol,

e) „ cooperatiei,

f) „ pentru organizarea comerțului produselor agricole;

g) „ de apărare contra dușmanilor și boalelor agricole;

h) „ de cadastrare și comasare a proprietății rurale.

Moțiunea votată de Congresul agricol din acest an este un întreg program de guvernământ economic, din care diriguitorii țării au să ia ca dintr'un priceput îndreptar norme și învățăminte frumoase pentru a duce pe calea progresului economia acestei țări, căci trebuie să pregătim într'un viitor cât mai apropiat și să restabilim situația financiară prosperă și conformă cu resursele inepuizabile ale solului și să repunem la locul ce se cuvine României în concertul celorlalte țări din Europa și din lumea întreagă.

Agronomii și agricultorii practici din toată țară aduc cunoscători al vremurilor de astăzi, au înțeles să subordoneze interesele lor de breaslă, intereselor superioare ale țării; plugarii cărora li s'au impus întotdeauna cele mai grele sacrificii, au lăsat să treacă chiar în dezbaterile Congresului din acest an și să promoveze interesele țării, înaintea drepturilor pe cari ar trebui să le ceară guvernelor de a nu mai fi vexați în comercializarea produselor lor cu fel de fel de măsuri restrictive, pe când comerțului și industriei li se lasă absolută libertate a tranzacțiilor și prețurilor.

Agronomii și agricultorii în luptă mereu cu elementele naturii pe care nu le pot subordona, au deprins să rabde. Și rezultatul lucrărilor Congresului lor din acest an este cristalizarea și exemplificarea acestei răbdări pe care numai plugarii au învățat să o aibă în așteptarea unor zile mai bune ce se vor hărăzi poate vre'odată plugăriei.

N. DASCALESCU

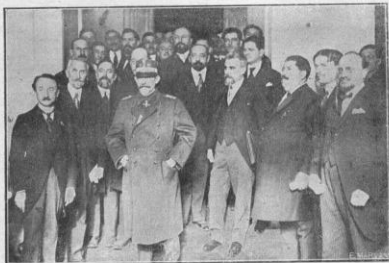
Cuvântarea M. S. Regelui la Congresul Agricol

„Să-mi dați voie Domnilor să spun câteva cuvinte.

„Anul trecut, când am venit aci, am venit cu mare bucurie, fiind plin de nădejde în roadele ce va aduce munca tuturor acelora care știu ce va să zică pământul nostru, munca agricolă și importanța lor pentru viața Statului.

„Cu mare plăcere am venit și azi, și plăcerea îmi este cu atât mai mare cu cât văd că și numărul D-v. e mai mare. Aceasta este o cheazăle sigură că tot mai mult sunteți pătrunși de puterea ce stă în mintea și brațele D-voastre.

„Una este unelta — brațul care muncește — altul este capul, care trebuie să diriguiească și să coordoneze această muncă. În aceste silinți de coordonare și îndreptare spre o muncă tot mai rațională și mai intensivă stă menirea D-voastră.

M. S. Regele, înconjurat de d-nii Miniștri și de Consiliul Societății Agronomilor la ieșirea dela Congresul Agricol

„Pământul nostru aparține acum acelora care-l muncesc. Era o necesitate socială pentru noi, dar era și o măsură politico foarte înțeleaptă, căci acela care știe că petecul de pământ ce-l încrează este al lui, acela este și elementul cel mai statornic și mai sigur pentru țară.

„Dar cu împroprietărirea plugarilor nu s'a terminat marea problemă. Trebuie să îndrumăm pe acela care posedă pământul spre o muncă cât mai roditoare și pentru aceasta el trebuie să fie pătruns, că pe lângă o muncă stăruitoare, este neapărată nevoie de o minte luminată, spre a ajunge la finta dorită de noi toți. Se cuvine dar cu toții — în același gând și cu aceeași inimă — să-l muncim, fiindcă numai astfel vom ridica țara noastră și din punct de vedere agricol.

„Sunt încredințat că toți agronomii sunt pătrunși de această menire și că ei cu pricepere și iubire vor îndruma pe cei cari, au nevoie de știința și sfatul lor.

„În acest spirit, vă zic: „bine v'am găsit și vă urez spor „bun la muncă“.

Țărani de lângă Dunăre

PLUGARUL

Îngândurat, pe cer câtă odată...
Și-am înțeles nevolnica-i trufie:
Mai mult decât dă-a lutului tărie,
Făptura lui de nouri e legată...

Pe cer senin. Și secetă 'n câmpie,
Și numai fruntea lui înnourată,
Și primul strop în țarina 'nsetată
Căzu din ochii lui, ca o solie...

În nemișcarea veșnică a sorții,
El, cel umbrat de aripele moșii,
Cu-o lacrimă își potolea durerea...

Prea mic să-și poată fulgara cuvântul...
Își alesese liniștit tăcerea,
Și astfel, se 'nfrățise cu pământul...

ALFRED MOȘOIU

Răchitele de împletit

În Calendarul pe anul trecut am arătat că în vremea ce le rămâne liberă, plugarii s'ar putea îndeletnici cu o mulțime de meșteșuguri ușoare dar bănoase, și între acestea am pus și împletitul de coșuri mici și coșuri mari, grații și altele.

Arătăm acum în ce chip s'ar putea prăsi răchitele de împletit. Răchitiile de împletit cer pământ Țilav sau măcar reavăn pufoasă, gras, lucrat foarte adânc. Prin urmare cele mai priitoare locuri pentru cultura răchitelor sunt cele din vecinătatea râurilor sau pâraielor.

Pământul acru sau mocirlos nu le prieste.

Sunt trei feluri de răchiti:

1. Mlajă *Salix viminalis*.

2. Răchită roșie *Salix purpurea*.

3. *Salix caspica*. Aceasta se poate împăca și cu un pământ uscăcios și bogat în nisip.

Pământul trebuie defundat cu hârlețul la adâncimea de $\frac{1}{2}$ m și mai mult.

Săditul începe primăvara, în ajunul odrăslirii.

Cu un țărș lung neted și ascuțit se fac găuri la depărtare de un metru în lung și în lat. În acele găuri se înfig sade, având grijă să nu fie înfipite cu mugurii îndreptați în jos.

Unde terenul este supus la înecuri, sadele se înfig cortiș în spre cursul apei.

Pământul din prejurul sadelor se infundă bine, căci altcum-va nu se prind.

Lângă fiecare sadă se toarnă apă.

La câte 2 ani și anume toamna răchitele se retează aproape de pământ și astfel odrălesc din belșug, dând nuele lungi.

Împotriva vitelor trebuie să le apărăm cu un grad.

A. O

Cum se fac lesele și rogojinile

Avea popa Tanda cai, avea și trăsură. Il cam supărau însă lesele, din care n'au fost rămas de cât spinarea cu coastele. Il prindea apoi rușinea, ca popă ce era, să meargă fără de lese la târg. In împrumut nu putea lua, fiindcă se afla în Sărăceni unde nici popa n'avea lese cum se cade.

Nevoia este cel mai bun învățator. Părintele trimise pe Cozonac Clopotarul colo jos în vale, pe unde sunt bălțile cele multe și cresc sălci și răchite. De acolo aduse Cozonac nuele. Apoi părintele bătu doi pari în pământ, între pari, tot în depărtare de o palmă, bătu bețișaga mai subțire și apoi popa, preoteasa, copiii și Cozonac se puseră la împlети. Multă vreme nu trecu până ce lesele îi fură gata. De minune nu era lucrul: erau însă cele mai bune lese în Sărăceni, bune, încât Cozonac nu se putu răbda să nu-și zică: „Popa e omul dracului!”

La târg și de la târg acasă, părintele se fali cu lesele sale; află că alții au, ba chiar cumpără mai rele lese decât acelea, pe cari le făcuse el.

„Ce faci popă?”

„Lese”.

„Dacă doar ai”.

„Fac pentru cei ce n'au”.

După Paști Cozonac începu să curețe bălțile de nufele, iară popa să împletească la lese. Cu cât mergea lucrul mai înainte, cu atâta mai bine mergea; cea din urmă leasă era totdeauna cea mai bună.

Marcu Florii Cucului era om sfântos. Il plăcea să stea de vorbă cu popa. Cozonac curăță nuele, popa împletește iară Marcu zace întins pe burtă cu capul pe pumni și privește în dragă voe.

Nueaua asta e cam lungă — zise părintele, măsurând nueaua cu privirea. Măi Marcule! Ia dă-mi toporul cea, ca s'o fac mai scurtă!

Toporul era la picioarele lui Marcu. Marcu ridică partea de dinainte a trupului, se razemă pe cot, întinde piciorul și moșcotește, voind să tragă toporul cu piciorul.

„Tare ți-e grabă! Ii grăește popa și-i trage una cu nueaua, Marcu sare și se încredințează, că el este cu mult mai sprinten de cât credea. In urmă astă încredințare i-a fost de mare folos. Înainte de Rusalii părintele a gătit un car de lese, cu care avea să meargă la târg, și Marcu știa foarte bine, că dacă popa vinde lesele și el va să aibă sărbători bune. I-a fost ajutat popii câteva săptămâni și lucrul totdeauna îi aduce folos celui ce-l face.

Înainte de Rusalii începură însă niște ploii, care păreau că nu vor mai înceta.

„Nu știu zău eu ce voi face, zise popa. Par'că m'oi lăsa

cu târgul până după Rusalii. Mi-e groază să plec pe ploaia asta. Dacă n'o sta ploaia până Joi, apoi eu unul nu mă duc.

Marcu se scărpină după urechi, dar nu zise nimic. Vedea și el că popa nu se cade să fie plouat. Il supăra însă lucrul și-l făcea să se gândească.

„Oare — grăi el într'un târziu, încetând a împleti — oare n'am putea noi împleti o rogojină? Colo jos în vale nu cresc numai sălci și răchite; pe ici pe colea este și șovar, pipirig, papură și rogoz!”

„Măi, poate că ai dreptate, li răspunse popa. Și aceea tot cam așa trebuie să fie ca și asta ce facem noi.

Ajutând popii, Marcu a început să facă mai bune lese decât popa. Rogojina a eșit în cinstea lui; iară popa n'a venit plouat, ci cu punga plină de la târg.

IOAN SLAVICI

(Din Popa Tanda)

Moară de țară.

Edit. Rev. „Datina”, Turnu-Severin

Salcia plângătoare *)

Era o fată frumoasă și sigură la părinți și părinții ei o iubeau ca pe lumina ochilor... Și cum toate-s cu vremea lor, veni și feiștia vremea de măritat... Au dat bătrânii svon... și s'au strâns pețitorii: cral, feciori de împărăși, feți-frumoși de pe la rărare și soare apune. Și-n ziua cea mare când pețitorii se strânsă în pridvorul casei, iată că fata se duce, smerită, cade la picioarele părinților ei și le spune că gândul ei, că inima ei, altuia le-a dat: că pețitorii de geaba și-au strâns chingile cailor să alerge până la ea; că mirzele ei nu e ființa pământeană; că soțul ei e luceafărul de seară. Să cadă bătrânii din picioare de mâhnire, când auziră spusele fetei. S'au dușoară dară pețitorii și bătrânii s'au pus s'o urmărească pe fată, pas cu pas, ce face. Și într'o seară o văzură, la feastră, cu ochii țintă în oglinda mare pe care o așezase așa, ca să se refrângă luceafărul în ea să-l aibă mai aproape. A doua zi bătrânul îi sparse fărâmițele oglinzii.

Emil Gârleanu.

... O găsiră apoi pe malul lacului din grădina, în undele căruia luceafărul se refrângea aproape de îndrăgostita lui. Cu gând s-o lecuiască, bătrânii puseră a doua zi și secară lacul. Și iarăși des-nădăjdui fata și venea de măcar se uita la locul în care dragul ei se cobora până lângă dânsa. Și de aceea venea în fiecare seară, se așeza supt o salcie frumoasă și acolo plângea. Și plângea azi, plângea mâine, plângea într'una, lacul se croi din nou din lacrămile fetei și într'o seară luceafărul se pogori să se răsrângă larăși lângă dragul lui. De cât la cea dintâi lăcărare ce se împrinsă în lacul din lacrămi, se stinse lăcărarea cea din urmă din pieptul celei netericite. Iar salcia, udată de undele plânsului, își pleacă ramurile, ca niște plete desfăcute, de acoperi trupul fetei ca într'un mormânt de verdeață. Și de atunci, veșnic, în serile senine, cu luceferi, o umbră albă parcă se înfrîpă lângă trunchiul sălciorii plângătoare, pe margini de ape.

EMIL GÂRLEANU

Din volumul: „O lacrimă pe-o geană”. Nuvele postume. București. Minerva 1915 pag. 11-14.

Cum trebuie să păstreze cultivatorii tutunului

Adeșorii cultivatorii de tutun aduc marja lor la Regie într'o stare foarte rea, mucigăltă, udă, închisă la culoare etc. și din această cauză ei pierd până la jumătate din valoarea tutunului, fiindcă prin aceste stricăciuni calitatea tutunului este mult scăzută. Pe de altă parte Regia are mult cu îngrijirea în depozitele sale a acestor tutunuri, care sunt amenințate să se strice și mai tare.

Pricinile stricăciunii tutunului la cultivatori sunt mai multe și se ivesc în tot timpul cât tutunul rămâne în păstrarea lor. Mai cu oseblire se strică tutunul în vremea uscatului și chiar după uscarea, din cauza că unii din cultivatorii noștri, nu pun destulă grijă la adăpostirea șirelor de tutun în caz de ploaie și pe timpul nopților, lăsându-le afară în loc să le bage sub șoproane sau în magazie. Tutunurile cele mai frumoase se închid la culoare și chiar se mucegătesc din această cauză. Unii cultivatori lasă strele lor afară atârnat pe sub strășni sau întinse pe garduri în ploaie și vânt, până toamna târziu când se începe păpușitul. Aceste tutunuri pe lângă stricăciunile arătate mai sus, mai sunt supte de vânt, și deci pierd și mai mult din valoarea lor.

Stricarea tutunului la cultivatori se mai poate întâmpla și din cauza relei stări a locurilor unde se păstrează până la predare la Regie. În adevăr dacă locurile nu sunt bine închise și lasă să intre umezeala, ploaia ori vântul înduntru, tutunul se mucigătește, i se rup foile etc. apoi dacă în același loc se țin vite ori lucruri rău mirositoare, atunci tutunul capătă mirosul rău dela ele, sau chiar mucegătește și se închide la culoare, fiindcă vitele produc umezeală și miros urât.

Tutunurile se mai pot strica la cultivatori și după ce au fost păpușite, fiindcă atunci fiind puțin umede, căci altfel nu s'ar fi putut păpuși, se pot mucigăti sau se pot încălzi dacă nu se bagă de seamă la păstratul lor.

Pentru a se feri cultivatorii de tutun de aceste stricăciuni cari le produc mari pierderi, iar Regiei îi cauzează destul bucluc pe timpul îngrijirii tutunului în depozit, dăm mai la vale câteva sfaturi ce trebuiesc avute în vedere de către cultivatorii de tutun:

1. În tot timpul uscatului, șirele de tutun să fie ferite de umezeală și vânturi cari sunt cel mai mari dușmani ai tutunului. Deci în cazuri de ploaie și în timpul nopții șirele să se bage sub șoproane sau în magazii și să nu le lase sub nici un cuvânt în ploaie sau să cadă roua pe ele.

2. Locul unde se usucă tutunul și unde se adăpostesc șirele trebuie bine ferit de vânturi prin facerea de perdele cari să

Impiedice cu totul vânturile cari produc însemnate stricăciuni tutunului.

3. După ce șirele s'au uscat complet să se așeze strânse în colaci (evenghiori) în magazie, în podul casei sau în camere libere ale locuinței, care să fie perfect uscate și bine închise.

4. În locurile unde se țin tutunurile să nu se țină pasări, vite sau lucruri rău mirositoare.

5. Să nu se umble noaptea cu lumânarea sau chibritul în locul unde se ține tutunul căci acesta fiind uscat la foc și arde.

6. Să nu se umble cu șirele când sunt uscate fiindcă se rup foile și tutunul pierde din valoare. Pentru ușurarea controlării de către agenții Regiei ele trebuiesc așezate în rânduri regulate.

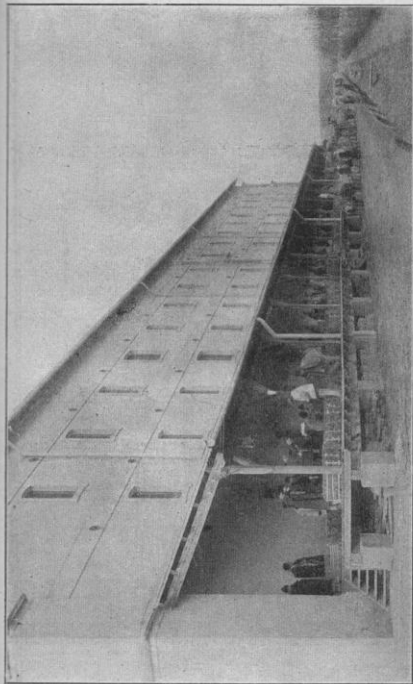
7. Cu ocazia păpușitului să nu se lase ca tutunul să tragă prea mult umezeală fiindcă se strică după ce s'a păpușit.

8. Păstrarea tutunului după ce s'a păpușit să se facă în locuri curate și cât se poate de uscate așezându-se tutunul în stive (baschii) de lungimi variate însă de lățimi și înălțimi dela 30—50 cm. după felul tutunului și starea lui de umezeală. La tutunurile cu foala mică și la cele mai trase (umede puțin) stivele (baschiile) se fac mai mici (30—40 cm.) pe când la cele cu foala mare și uscate dimensiunile sunt de 40—50 cm. Dacă tutunul este prea stâns, pentru asigurarea bunei păstrări, se poate pune între rândurile de păpuși paie uscate, un rând de păpuși și un rând de paie. Paiele [trag umezeala din tutun și opresc mucezierea ori încălzirea lor. Cât timp se pestrează în stive, tutunul se mai desface (remaniază) din când în când spre a se vedea dacă nu s'a stricat ceva.

9. Să nu se pună tutunurile la teancuri de cât bine alese pe câlități și numai cu o zi înainte de pornirea la centru de predare. Dacă din oarecare motive se amână predarea tutunului, după ce a fost pus la teancuri, atunci teancurile se slăbesc imediat sau chiar se desfac în cazul când amânarea este prea mare păstrându-se cu aceeași grijă ca și mai înainte.

10. Pe timpul transportului dela cultivatori la locul de predare al Regiei tutunul trebuie să fie bine acoperit cu mușamale zăblae, paie etc. așa ca tutunul să nu fie udat pe drum sau să tragă muzeală.

D. I. PESCARIU

Recepțiunea tutunului (Primirea tutunului de la cultivatori la unul din Depozitele Regiei).

Plantație de tutun

Cum se alege o vacă bună de lapte

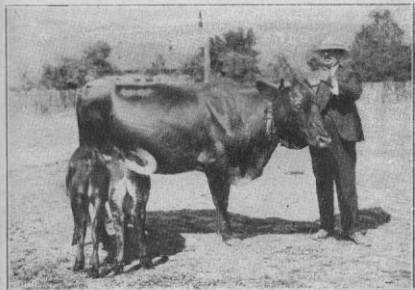
Alegerea vacilor pentru producerea de lapte e de mare însemnătate, căci după cum vom ști să alegem o vacă, bună de lapte vom avea dela ea folos mai mare.

Unei vaci bune de lapte i se cere :

1. Să dea o cantitate cât mai mare de lapte ;
2. Durata lactațiunii să fie cât mai lungă ;
3. Laptele să fie cât mai bogat în unt.

La alegerea unei vaci producătoare de lapte vom ține seamă de :

1. **Rasa** din care face parte. Căci sunt rase foarte bune producătoare de lapte, altele bune, bunișoare, iar alte rase nu sunt

Vacă, corcitură rasa Pintzgau din Transilvania în anul 1923
a născut 2 vițel. Proprietatea Generalului Berihelot

recomandabile pentru producerea de lapte. De altfel chiar vacile de aceeaș rasă nu dau toate aceeaș cantitate de lapte. Cantitatea e variabilă între un maxim și minim.

La noi vacile bălțate, adică cele pătate cu colori roșii sau galbene, sînt de obicei mai bune de lapte de cât cele albe.

Vacile din rasele Simenthal și Pintzgau sînt mai bune de lapte de cât vacile moldovenești.

Totuși se mai găesc vaci bune de lapte și printre vacile moldovenești.

În Europa în fruntea tuturor vacilor cari dau lapte mult stă vaca olandeză; cantitatea cea mai mică de lapte o dau vacile de stepă din Rusia.

Între aceste două rase se înșiră toate celelalte.

Prin urmare vaca pe care o vom alege trebuie să fie dintr'o rasă reputată ca bună producătoare de lapte și mai ales din cele ce se găsesc în localitate sau în regiune, pentru că acestea sunt acclimatizate și adaptate mediului. Dacă nu găsim vaci bune în localitate, putem aduce și din alte regiuni, a căror climă e asemănătoare. Dacă sîntem nevoiți a aduce vaci de rase străine vom alege din acea rasă, care se poate ușor acclimatiza.

2. **Varietatea** (soiul). O rasă de animale are de obicei mai multe varietăți. S'a constatat că nu toate varietățile aclele rase dau aceeași cantitate de lapte.

De pildă varietățile cele mai bune din rasa olandeză sînt cele din regiunile: Frisă, Olanda septentrională, Olanda meridională și Groning.

Vacile ce le mai lăptoase din rasa Schweiz se găsesc în regiunea Lacului celor patru cantoane din Elveția.

La noi în țară cele mai bune vaci din rasa Simenthal și Pintzgau le găsim în Transilvania.

3. **Talia** (înălțimea, sta ura) În fiecare rasă sînt vaci mari de statură și mici, după împrejurările în cari trăesc. Vom alege vacă cu talia mare sau una de talia mică? Firește că o vacă de talie mare e mai bună. Dar nu bun gospodar trebuie să fie seamă și de situațiunea geografică. În regiunile muntoase e de preferat a alege o vacă de talia mică, fiindcă e mai rezistentă, mai puțin pretențioasă în ce privește hrana, nu este greoaie și prin urmare poate mai ușor umbla să-și caute hrana. Pe coline și în regiunea câmpiei este de preferat vaca cu talie mare.

Vaca cea mai bună e aceea care are perimetrul toracic (înconjurul pieptului) cât mai mare.

4. **Examinarea** (căutarea) amănunțită, se face din următoarele puncte de vedere:

a). **Vârsta**. Vaca nu poate da aceeași cantitate de lapte în toată viața. Pentru a avea lapte în destul numai între 4 și 9 ani. Trecînd de vârsta de 9 ani, vaca îmbătrînește, nu mai poate mistui bine și deci nu mai dă lapte mult.

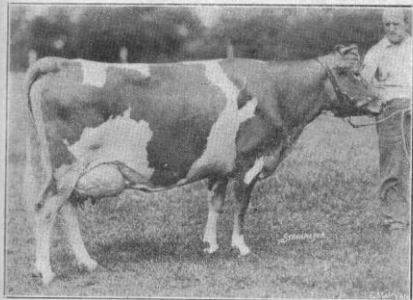
b). **Sănătatea**. Numai o vacă sănătoasă poate da lapte mult. Vaca bolnavă — fie din solul cel mai bun — nu dă lapte mult. Ea este primejdiașă pentru sănătatea omului, care poate lua boala de la vacă prin lapte și unt.

c). **Făptura**. Făptura trebuie să fie delicată. Scheletul cât mai redus, capul foarte uscativ, coarnele subțiri și mici, ochiul cu privire bîndă și cu pleoape foarte subțiri, urechile subțiri, puțin păroase, gâtul subțire și fără multă sală, turtii, spinărea dreaptă,

lungă și largă, pieptul larg, crupa dreaptă, largă, lungă. Partea din năpoi a corpului să fie bine desvoltată față de partea dinainte, picioarele să fie subțiri, uscate, delicate și depărtate.

Pielea fină, elastică, moale la pipăit, să se deslipească ușor de țeșturile cari se află dedesubt. Corpul să fie acoperit cu păr scurt, subțire, lucios și unsuros. Coada subțire, lungă și cu vârful păros.

a). Ugerul. Fiind partea cea mai de seamă a producerea lap-

Vacă foarte bună producătoare de unt. Producțiunea 930 litri lapte și 55 kg. unt. Pe ugerul său se poate vedea foarte bine rețeaua de vinșoare.

telui, trebuie cercetat cu multă băgare de seamă. Inșușirile ce i se cer sînt următoarele:

Să aibă formă alungită adică să se întindă foarte mult atît înainte, cît și înapoi. Cele patru sfărcuri să fie deopotrivă desvoltate. Ugerul lăsat mult în jos — în forma unei sticle — cum se vede la unele vaci bătrîne — poate de mult lapte însă este supus strivirii din pricina că se lovește des de picioare în timpul mersului.

De obicei sfărcurile dinainte sînt ceva mai mari de cît cele dinapoi.

Să fie mare. Firește cu cît o vacă va avea uger mai mare, cu atît va da mai mult lapte. Pe lângă că trebuie să fie mare, ugerul mai trebuie să fie și moale la pipăit. După mulțere ugerul va rămănea foarte mic și va avea o mulțime de sbărcuri către partea dinapoi.

Să aibe pielea foarte subțire, foarte elastică, unsuroasă și de culoare galbenă, semn că laptele este bogat în unt. Când este golit de lapte să facă multe sbârcituri.

Părul de pe uger să fie cât mai mărunț, cât mai subțire și cât mai puțin.

Sfârcurile să nu fie nici prea mari, nici prea mici. Când sint prea mici nu se pot mulge bine, când sint prea mari, ugerul nu e bine conformat.

Cea mai bună așezare a lor este următoarea :

La vacile bune de lapte atară de sfârcurile principale se mai găseșc și alte sfârcuri mai mici, numite sfârcuri suplimentare ; acestea sint așezate înapola sfârcurilor mari.

Sfârcurile trebuie să fie moi, elastice, asemenea unui tub de cauciuc. Când se mulge un sfârc sănătos, trebuie să fășnească laptele din el.

Vinele. Vacile cari dau lapte mult, au multe vine pe uger, cari se văd când ugerul este plin cu lapte. Vinele cari trebușc mai bine cercetate sint vinele laptelui, în număr de 2, cari pleacă una dintr'o parte a ugerului și alta din cealaltă parte și intră în corp în apropiere de osul pieptului prin 2 găuri numite porțile laptelui.

Vinele laptelui să fie cât mai groase, cât mai șerpuite.

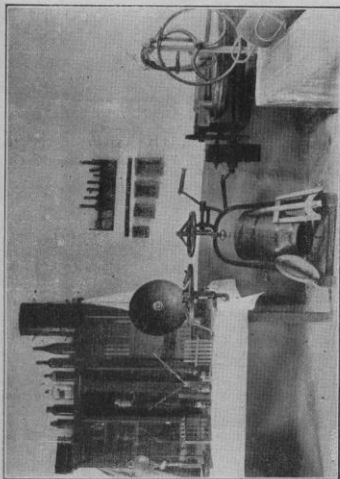
e) Oglinda laptelui. Este o figură, care poate avea diferite forme, mai regulate sau mai neregulate, rezultând din întâlnirea perilor cu direcțiuni deosebite. Oglinda laptelui trebuie să fie cât mai mare.

Unii geambași tund părul de pe par'ea dinapoi a ugerului și dintre uger și vulvă, spre a face cât mai mare oglinda laptelui. Înșelătoria se cunoaște ușor, căci dacă trecem mâna pe locul tuns perii mărunți ne înțeapă.

Aceste sint regulile pe care bunul gospodar trebuie să le aibă în vedere la alegerea unei vaci bune de lapte pentru ca folosul ce t-ar aduce exploatarea laptelui să i dea venit cât mai mare; a ține o vacă pentru ca să consume numai, este o cheltueală zadarnică, și pagubă mare.

Dacă vaca nu e bună nici de lapte nici de prăsilă (producătoare de viței buni), mai bine să o vândă plugarul și să nu-i dea altă întrebuințare, punând-o la plug sau la alte munci, fiindcă nici pentru asta nu e capabilă și mai mult strică de cât să facă lucrul bun.

N. A. DUMITRESCU
Profesor de Zootehnie

Instalațiunea unei Lăptării moderne.

TRANDAFIRUL

— ISTORIC —

Între multele și variatele flori ce împodobesc pământul, nici una nu a fost atât de plăcută, iubită și adorată ca trandafirul.

În toate timpurile și la toate popoarele, această distinsă floare a fost considerată ca «regină» a florilor și ca simbol al frumuseții și al grației. Poeții au cântat-o și au glorificat-o mai mult decât pe ori-care altă floare. Din orientul depărtat a venit în Europa prin Persia, Armenia, Frigia și Media.

În Grecia a ajuns prin Tracia și Macedonia, sub numele de «*rodon*», cuvânt iranic, derivat dela arăbescul «*ward*». Această numire nu a persistat în Grecia. În limba greacă modernă, *rodon* a fost înlocuit cu «*trandafillon*», (cu 30 foi), de unde vine și numirea românească «*trandafir*». Dela «*trandafillon*» au luat numirea trandafirului și celelalte popoare din peninsula balcanică; așa de ex. Bulgarii zic «*trandafil*», Sârbii, «*trandavilje*», Albanezii, «*trandafuli*».

În timpurile de demult, Perșii, Grecii și Romanii au fost popoarele cari au legat viața și obiceiurile lor de viața efemeră a trandafirilor. Cu parfumul lor își desfășurau simțul mirosului, cu petalele lor își împodobeau patul nupțial, mesele copioase, banchetele, carele triumfale cum și urnele funerare și mormintele.

În momentele de bucurie, de iubire (volute) sau de tristețe trandafirul era floarea înveselitoare sau consolatoare. Grecii au dedicat-o Afroditei și lui Dionis ca simbol al iubirii și al morții. La Romani, cuvântul «*rodon*» s'a schimbat în «*rosa*». Cu această numire, *regina florilor* s'a răspândit în toate țările Europei, unde clima îi îngăduie cultura. Romanii, mai mult decât Grecii, se desfășurau îmbătați de parfumul roșei lor dragălașe. La mesele Cesariilor petalele roșelor se imprăștau cu profuziune peste tot. Mesele împodobite cu roze călcău pe petale de roze și se așezau pe perne umflate cu petale de roze.

Obiceiul de a avea în ori-ce timp roze la mese și banchete obliga pe Cesari să facă cheltueli fantastice, căci se aduceau în timpul iernii roze din Egipt și din Asia, cu corăbii, pe mare, la Roma. Scriitorii vechi spun că împăratul Nerone a adus din Asia pentru masă petale de roze în valoare de 4 milioane sesterții, ceea ce în valoare banilor de azi, ar face mai mult de 6 milioane lei.

La o masă dată de Cleopatra lui Marcu Antoniu, invitații călcău pe un strat de roze, în grosimi de 60 centimetri, prins și strâns pe podeală cu o rețea fină. Despre împăratul Heliogabalus se spune că pentru a se face stăpân pe averile Senatorilor

bogați, îi invita la o masa copioasă. Pe la sfârșitul mesei, tavanul se deschidea, lăsând să cadă petale de roze peste invitații, până când aceștia, beți de vin, erau îngropați de vii și mureau înăbușiți în flori. În vechea Romă, era obiceiul ca în timpul înfloririi roșelor să se împodobescă mormintele cu flori, să se dea mese poporului, oferindu-i-se și flori de roze, ca ofrandă pentru morți. Serbările acestea se numeau «*rosaria*» sau «*rosalia*». Obiceiul acesta a trecut și la popoarele creștine dela Dunăre și Carpați, cari l'au adoptat ca sărbătoare de primăvară sub numirea de *rusalii*, *rosalka*, *rusalija*, etc.

Bine înțeles că trandafirul nu a fost todeauna ceea ce este astăzi. În timpurile de demult, floarea lui era desvoltată, numai cu două rânduri de petale, asemănătoare cu a măceșului; însă mirosul era puternic. Cu timpul, prin cultură grădinarăască și prin încrucișări d'ibace, numărul varietăților s'a mărit mult și floarea s'a învolat. Numrul speciilor trece zi de șase sute, însă din punct de vedere grădinaresc, numai vre-o 50—60 merită să fie distinse și răspândite prin cultură. În afara de înfrumusețarea grădinilor prin varietate lui flori, ce se succed la unele soiuri de primăvară până toamna, trandafirul ne furnizează cea mai grațioasă podoabă pentru interiorul locașului nostru și tot el ne procură cel mai delicios parfum, cunoscut din toate timpurile, căci toate scrierile, literare sau științifice, cari tratează despre «*regina florilor*», nu uită să vorbească și despre parfumul ei. La început se foloseau petalele ca parfum apoi s'a recurs la un fel pe piele parfumată cu trandafiri și mai târziu s'a cunoscut «*apa de trandafiri*». Romanii, cari întrebunșau cantități enorme, o aduceau din Egipt, până când și-au procurat singuri floarea în culturile dela *Preneeste*, *Poestum*, și mai cu seamă în cele din *Campania*, unde trandafirii înfloreau foarte de vreme.

Scrierile vechi nu ne spun ce trandafiri se cultivau atunci pentru parfum: *Teofrast* (286 a. Chr.) vorbește cel d'întâiu despre trandafirul de dulceță, cu o sută de petale (*Rosa centifolia*), care creștea în Macedonia. *Herodot* (425 a. Chr.) care a scris cu mult înaintea lui *Teofrast*, nu vorbește nimic despre *Rosa centifolia*, dar spune că un rege frigian (*Midas*) la mutarea sa în Macedonia a plantat în grădina *roze cu 60 de foi*, care în treceau cu mirosul lor pe toate celelalte. Acea *rosă cu 60 foi* nu poate fi alta decât cea cu 100 foi, despre care vorbește *Teofrast* mai târziu, îmbunătățite prin cultură. De aci se poate deduce că leagănul trandafirului de dulceță (*Rosa centifolia*) a fost în orientul Europei, în Macedonia sau în Tracia, căci chiar și numirea munților *Podopi*, vine de la «*rodon*». Esența de trandafiri nu era cunoscută nici la Greci, nici la Romani. Ei cunoșteau numai apa de trandafiri. După scriitorul *Manucci*, esența de trandafiri s'a descoperit întâiu în India, țara minunilor, a mistereleor și a parfumurilor. Descoperirea s'a făcut din întâmplare la o serbare dată de fiica unui

impărat. Intre alte minunății pregătite de prințesa pentru logodnicul ei, era și un mic canal, care șerpua prin grădina ca un pârâiaș și prin care curgea apă de trandafiri. «Pe când împăratul se preumbla cu prințesa pe marginea canalului, văzu un fel de spumă ce plutea deasupra apei. Era o substanță din apa de trandafiri, pe care căldura soarelui a strâns-o în un loc. Tot seraiul «recunoscut că această substanță uleioasă este parfumul cel mai delicat între toate parfumurile Indiei. După aceea, arta a încercat să imiteze ceea ce a fost mai întâiu produsul întâmplării și al «naturii».

Pe la anul 1570, esența de trandafiri era cunoscută în Europa — după cum menționează *Wecker*, — la *Colmar* și *Gerolamo Rossi*, la *Ravenna*.

După toate probabilitățile în Persia descoperirea s'a făcut pe la 1612 și mai târziu, pe la 1684, *Kaempfer* vorbește despre distilerile din Schiras și spune despre esența de rose că «este de un preț mai mare ca aurul, căci nici o substanță pe lume «nu posedă un miros mai plăcut și mai dulce».

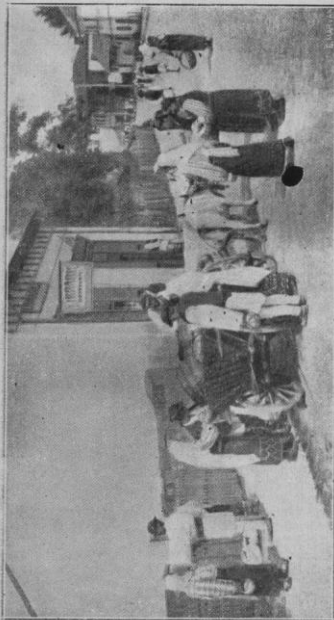
Prin mijlocirea Turcilor industria esenței de trandafiri a trecut în Europa, unde rămăsese ca un produs de laborator. Actualmente mai toată esența este produsă în Bulgaria, care furnizează nouă părți din zece, din consumațiunea mondială.

Esența de trandafiri intră în toate combinațiunile de fabricațiune a parfumurilor fine, pentru că are proprietatea de a le fixa și de a da putere mirositoare celor mai subtile și fugitive. De aceea, această esență este foarte căutată și foarte scumpă. În timpurile normale, prețul kilogramului ajungea până la 3000 franci. Aceasta explică cum cultura trandafirilor de parfum în Bulgaria a fost și este un mare izvor de bogăție.

Până la războiul din 1877—1878, cultura trandafirilor în Bulgaria, și anume în Rumelia orientală, era destul de însemnată, căci se produceau în anii buni până la 3000 Litri de esență. În timpul aceluia războiu însă plantațiunile au suferit mult și producțiunea a scăzut. În 1884, s'a produs esență numai pentru suma de 61.000 franci. Mai târziu, prințul Ferdinand (devenit rege) a sporit suprafața de cultură și a încurajat populața așa că producțiunea s'a ridicat în 1905 la 5316 kg., în 1909 la 6056 kg. De sigur că în timpul războiului din anul 1913 și mai cu seamă în timpul marelui război din urmă, plantațiunile de trandafiri au suferit larăși și producțiunea a scăzut.

După războiul din 1877, cultura trandafirilor pentru parfum s'a încercat și în alte țări din Europa. Prin anul 1886, Germania a introdus trandafiri din Bulgaria. Încercările s'au făcut în apropierea orașului Lipsca. Înainte de războiul cel mare erau plantate peste 50 hectare. Esența se extrăgea cu aparate perfecționate ceea ce făcea ca produsul să fie însemnat și profitul mare.

În Franța, și anume în Provența (pe la Cannes, Grasse și

O stradă într'un oraș de câmpie.

Nissa) cultura trandafirului pentru parfum este de mult obiectul unei industrii ce se dezvoltă tot mai mult și esența ce se obține acolo este superioară celei din Bulgaria — așa, cel puțin, afirmă Francezii. Celebrul rosierist din Franța, Dl. J. Gravereaux, în urma unei călătorii de studii în Balcani, — unde a văzut ce soiuri de trandafiri se cultivă acolo și cum se face extragerea esenței — a început o serie de hibridațiuni, cu scopul de a obține soiuri mai înfloritoare de cât cele de acolo și totuși să fie bogate în parfum. Printre numeroșii hibridi obținuți între *Rosa rugosa* (trandafir japonez) și diferite soiuri europene, doi sunt de recomandat pentru scopul urmărit: Hibridul «*Rose de parfum de l'Hay*» obținut de Gravereaux și hibridul «*Roseaie de l'Hay*» obținut de Cochet-Cochet; acesta din urmă este mai viguros și mai florifer decât cel d'întăiu și mai bogat în parfum.

Dintre procedeele de distilare, Dl. Gravereaux a ales procedeul cu apă; însă a înlocuit încălzirea prin foc direct cu încălzirea prin vapori. Rezultatele obținute au fost aproape ca și cele din Germania și din Sudul Franței, adică 1 gr. 8 până la 2 gr. 2 esență din 10 kilograme de flori. În Bulgaria de pe un hectar se recoltează 2600—3000 kg. petale proaspete; în Franța hibridul «*Roseaie de l'Hay*» dă până la 6000 kg. la hectar. Francezii s'au gândit că dacă s'ar putea obține un venit brut de 8000 franci la hectarul de trandafiri, s'ar putea înlocui cultura viei în unele regiuni din Sudul Franței, cu cultura trandafirilor pentru parfum. Până una-alta se încearcă să introducă această cultură în Algeria, prin locurile cele mai fertile, căci obținerea esenței la Riviera este prea costisitoare.

După ce Turcii au pierdut Rumelia s'au hotărât să facă concurență Bulgarilor, cultivând trandafiri la Salonic, și după ce au pierdut și Salonicul, s'au mutat la Brussa, în Asia-Mică. În Anglia, cultura trandafirilor pentru parfum se face la Mitcham, Branley și Dinburg; în Egipt la Medinet-Faium; în Tunis, în jurul orașului Tunis. Esența de trandafiri se produce și în Persia, în Spania și în Rusia (Transcaucasia) unde cultura a luat o dezvoltare mare —, bine înțeles, înalte de război. La noi în țară, nu cunoșc altă încercare de cât cea făcută în anul 1915, la Enășeni-Miroslava, de către Secția agronomică de pe lângă Universitatea din Iași. S'au plantat două varietăți: *Haley* și *Kazanlic*, aduse din Luxemburg. Prima varietate are floarea roșie și înflorește în tot timpul perioadei de vegetație. Rezultatul încercărilor, nu mi-e cunoscut.

Varietatea *Kazanlic* este un fel de *Rosa damascena*, care se cultivă prin împrejurimile orașului Kazanlic, în Bulgaria, unde este centrul vestitelor culturi de trandafiri pentru parfum — și care produce cel mai bun parfum, cunoscut în toată lumea. În văile din partea sudică a Balcanilor, clima fiind foarte puțin schimbătoare, acolo este locul cel mai priincios culturii tranda-

firilor. Localitatea cea mai renumită este în Rumelia orientală, pe coasta de Sud a pasului Şipca, în valea *Strumel*, prin împrejurimile oraşelului «*Kazanlic*». Spre Est şi Vest de *Kazanlic*, între munţii *Veliki-Balkan*, la Nord şi *Sredna-Gora*, la Sud, se întinde frunosoasă vale *Tulovska*, udată de riul *Tundja*, în care se varsă toate pâraiele ce brăzdează ambele pante ale acestei văi, care ca o albie colosală, largă de 15—20 kilometri şi lungă de 150 kilometri este strănsă de cele două şiruri de munţi. Mai mult de jumătate din această vale, este plantată cu trandafiri, şi anume zona îngustă formată de primele coline ale flancului meridional al *Balkanilor*; restul e cultivat cu alte plante. În această vale, centru cel mai important este oraşul *Karlovo*. Mai sunt apoi oraşele *Kiofcr*, *Dervent* şi *Maglis*, care şi ele sunt renumite pentru cultura trandafirilor şi pentru industria parfumului. La *Maglis* există de mult o distilerie modernă.

O altă vale fertilă este nu departe de *Filipopole* lângă *Tatar-Bazargic*, unde este de asemenea o distilerie modernă. Valea *Kazanlicului*, graţie situaţiunii sale favorabile, la o altitudine de 380—630 m., ferită de vânturile de la Nord prin şirul munţilor *Veliki-Balkan*, nu este expusă la variaţiuni brusce de temperatură, cum se întâmplă de ex. la *Sofia*.

Pământul din Valea *Kazanlicului* este afânat, humos, amestecat cu nisip grunjos. Analiza chimică a constatat că e bogat în calce, foarte bogat în potasă şi foarte sărac în azot. Ceea ce e important este marea bogăţie în potasă, încolo nu se deosebesc de celelalte pământuri din regiune.

Nu se poate spune precis că bogăţia în potasă este în legătură cu bogăţia în parfum a trandafirilor cultivaţi acolo. Dacă ar fi o legătură, atunci adăugirea de potasă ar permite cultura trandafirilor cu succes în orice pământ şi în orice loc — bine înţeles dacă clima şi celelalte condiţiuni ar fi ca la *Kazanlic*!

Varietatea cultivată la *Kazanlic* este *Rosa damascena trigintipetala*, originară de *Siria*, care nu trebuie confundată cu *Rosa centifolia* (trandafir de dulceaţă). Deosebirea între aceste două varietăţi constă întâiu în forma şi culoarea floarei şi mai cu seamă în mirosul tare pe care-l posedă *Rosa damascena*, miros ce o deosebeşte de toate celelalte soiuri de trandafiri. Trandafirul de parfum are floarea roză, transparentă, strălucitoare, cu totul deosebită de culoarea roşie-violetă a trandafirului de dulceaţă.

În cultura de câmp, cum se face la *Kazanlic*, *Rosa damascena* are numai 2—3 rânduri de petale (30—40 petale) așa că tot interiorul corolei, cu staminele, se vede ca la mîceş. Cultivatorii din localitate spun că staminele conţin mult ulei. Când acest soi a fost cultivat în grădină, ca orice trandafir de ornament, supraţâierilor sistematice, floarea lui s'a învîltoat aproape

ca floarea celui de dulceaţă, care numără o sută de petale (*Rosa centifolia*).

Faptul că prin cultura sistematică, floarea damascenei s'a învîltoat ca a centifoliei, ne-ar îndreptăţi să credem că damascena este o centifolie primitivă, din care se trage centifolia de azi, cu floarea învîltoată şi forma elegantă.

O altă deosebire între damascena şi centifolia constă în aceea că ghimpii centifoliei sunt de mărime egală, pe când la damascene sunt de mărime diferite; apoi lemnul care poartă floarea, la damascene este fără ghimpi, iar al centifoliei e acoperit cu mulţi ghimpuşori fini ca mus. hui!

La *Kazanlic* se cultivă şi o varietate albă; această însă dă un parfum mai slab, de aceea «*cerveni dobăr maslo-trendaşe*», este preferată pentru cultură pe suprafeţe întinse, pe când cea albă, o întrebunţează numai pentru aşi despărţi locurile cultivate. Amândouă aceste varietăţi, înfloresc o săptămână dată, în Mai-Iunie. Damascena se înmulţeşte uşor prin butaşi.

Bătrâni din satul *Jenina*, lângă *Kazanlic*, spun că prin secolul al 14 lea, pe când Turcii înaintau victorioşi spre Nord, au întâlnit în drumul lor satele *Televan* şi *Clrpan*, pe cari le-au distrus împreună cu trandafirii lor, cari erau cei mai buni pentru parfum şi cari de atunci s'au pierdut pentru totdeauna.

Extragerea esenţei (uleiului) de trandafiri

Fie că cititorii s'au aibă o idee despre felul cum se cultivă trandafirii şi cum se extrage esenţa la *Kazanlic*, dăm pe scurt descrierea făcută după cele văzute la faţa locului, de fostul grădinar al curţii din *Sofia*, *Carol Betz*.

Se însemnează rânduri la 2 m. unul de altul şi pe fiecare rând se deschide un şanţ de 0,40 lărgime şi 0,40 adâncime, dând pământul într-o parte şi alta ca la sparanghel. În Octombrie se aruncă în fundul şanţului pământ bun, în grosime de 15 centimetri. Se iau apoi lăstari de un an şi se taie în bucăţi de 25—30 centimetri, cu muguri buni. Aceşti butaşi se aşează în şanţ, cap la cap, culcaţi orizontal, formând un şir continuu, peste care se aruncă pământ bun, în grosime de 8 centimetri şi puţin pământ de bălegar putred.

În Aprilie viitor se plivesc buruienile şi se sapă printre rânduri. Din fiecare mugur bun de pe butaş, iese un lăstar, care se înrădăcează foarte uşor. În Noembrie se aruncă în şanţ o parte din pământul de pe margine, spre a proteja rădăcinile în timpul iernii. Această lucrare se face şi în cei doi ani următori, așa că în anul al treilea, pământul se ridică în formă de bilion, în lungul rândului de trandafiri.

În anul al treilea, câte odată şi în al doilea, se culeg puşine flori, cari dau un mic venit pentru acoperirea cheltuzilor.

În anul al patrulea, dar mai cu seamă în al cincilea, planta-
țiunea atinge maximum de producție florală.

Tăiere sistematică nu se face; se curăță numai uscăturile; de
aceia tufele sunt pline de cioturi îmbătrânite cari trăiesc în detri-
mentul întregii tufe, care din cauza aceasta produce flori slabe.

Toamna se sapă locul, se împrăștie puțin bălegar putred și

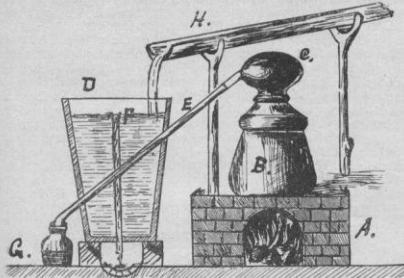
Culesul trandafirilor

se mușoroiesc puțin rândurile. Primăvara, de vreme, se sapă iar
și se desfac mușuroaiele. Înainte de înflorire și după culegerea
florilor se dă câte o prașilă bună.

Când produsul nu mai e mulțumitor, cam pe la al 10 lea sau
al 12-1 a an, se întinerec tufele retezându-le de jos. Astfel
tratați, trandafirii pot să mai producă 10—12 ani, apoi se schimbă
plantația cu totul.

Recolta florilor începe cam pe la 20 Mai și durează 3—4

săptămâni. Culegerea se face dimineața pe rouă, până la 8 ore,
de către femei, copii și oameni săraci, în coșuri de răchită, a căror
țara se cunoaște. Aceste coșuri se cântăresc pline o singură
dată. După greutatea aflată (8—10 kgr.) se orientează culegătorii
la socoteala finală. Coșurile se aduc de la câmp pe măgari sau
cu căruțele și se pun într'o pivniță rece sau se duc de-a dreptul
la baracele făcute anume pentru cazanele de fiert. În locul unde
se depun florile nu trebuie să pătrundă nici o rază de soare, ca să

Aparat pentru distilarea uleiului de trandafir

nu influențeze evaporarea uleiului eteric. Baracele se fac pe lângă
ape curgătoare. Pentru săteni e ușor, căci mai prin fie care sat
curge câte un pârâu, și dacă pârâul nu trece chiar prin curtea să-
teanului, își instalează o roată cu care ridică apa la înălțimea ce-
rută și o varsă într'un ghiab, care o conduce până în curtea în
care este instalată mașinaria pentru extragerea uleiului.

Această mașinărie constă dintr'un postament (A) făcut din
piatră și pământ galben, pe care se află așezat un cazan de aramă
(B) sub care se poate face foc cu lemne. Mai de mult, cazanul
era de fer gros, costorit pe d'înăuntru și pe dinafară. Capacita-
tea lui este de 110 Litri. La el se adaptează cu ajutorul unui
manșon un capac (C) prevăzut cu un tub lung de 30 centimetri.
— Lângă cazan este așezată o putină (D) care stă pe două grinzi,
printre cari e făcut un șșnțuleț, pe care se scurge apa ce iese din
putină, prin țeava F, care așezată vertical, și străpunge fundul

putinei fără a lăsa să curgă apa pe lângă ea. Extremitatea de sus a acestei țevi se află la 5 centimetri mai jos de marginea doagelor, așa că apa ce vine prin jghebul H, după ce umple putina și ajunge la orificiul de sus, se scurge afară în tot atâta cantitate cât vine pe sus așa că putina e tot deuna plină cu apă proaspătă.

Teava E, care se împreună cu tubul cazanului printr'un mașon, străbate putina oblic de sus în jos și merge de se înfundă în gâtul unei sticle (G) de 5 Litri. Prin teava aceasta trece aburul ferbin'e ce se strânge în capacul cazanului, se condensează când parcurge drumul prin apa rece și lasă să curgă lichidul parfumat în sticlă, având o temperatură de 28°/o.

Uleiul se obține în modul următor: în cazan se pun 10 kgr. flori de trandafiri și 25 litri de apă, se pune capacul, se înfășoară cu pânză amândouă mașoanele și se ung cu pământ galben. — Se aprinde focul și se menține puternic de la început, ca să intre repede în fierț conținutul din cazan. După ce s'au umplut 2 sticle de 5 litri cam după o oră de fierț se potolește focul, spre a deșerta cazanul. După ce se ridică capacul, doi oameni iau cazanul și varsă totul într'un butoiu ce se află îngropat în pământ alături. Pe gura acestui butoiu e așezat un coș de răchită prin care trece numai apa, iar petalele fierțe rămân în el. Se așează iar cazanul, se pun din nou 10 kgr. flori, peste care se toarnă apa din fiertura întâi, strecurată în butoiul de alături care poate să fie $\frac{1}{3}$ din cantitatea necesară, iar restul de $\frac{1}{3}$, se pune apă proaspătă.

Se fierbe și se strecoară mereu, până ce s'au strâns vre-o 24 sticle de 5 litri cu apă parfumată. Această apă se fierbe din nou, punându-se câte 8 sticle odată în cazan (40 litri). Această a doua fierbere se face cu mare băgare de seamă, căci dacă focul e prea tare, se pierde uleiul. De aceea chiar stăpânul pipăe mereu teava de la gâtul sticlei și dacă i se pare prea înfierbântată, 'potolește focul, aruncând apă pe el. Din 8 sticle, cât s'a pus în cazan, se umple deabia $1\frac{1}{2}$ —2 sticle de 5 litri. Această apă, turbure la început, se limpește după ce se răcește, și depune în gâtul sticlei un strat de ulei de 8—10 milimetri grosime. Din două sticle se scoate — dacă recolta e bună — până la $2\frac{1}{2}$ — $2\frac{3}{4}$ grame esență. Apa rămasă în cazan se mai fierbe odată sau se aruncă; iar cea rămasă în sticlă, după scoaterea esenței, se vinde ca apă de trandafiri.

Scoaterea esenței din gâtul sticlei, este operațiunea cea mai importantă, pe care o îndeplinește chiar stăpânul, cu o lingură mică făcută numai pentru acest scop. Stăpânul introduce lingurita în gâtul sticlei și apăsând în jos, esența pătrunde în ea prin orificiul dela vârful ei, apoi o ridică și varsă conținutul într-o sticlă de parfum, cu ajutorul unei pălâni mici. Acesta e produsul, definitiv gata. Cantitatea de ulei produsă de florile unui hectar este foarte variabilă. Se scotoțește că 3000 Kg. petale dau 1 Kg. ulei, care se vinde cu 1000, 2000, 3000 și chiar 5000 franci.

După ce s'a isprăvit extragerea esenței la Kazanlic se strâng cultivatorii Duminea și fixează prețul de vânzare pe *Muskal*. Un *Muskal* conține 4 gr. 8. Câțiva negustori strâng tot uleiul din localitate și-l vând la Paris și Londra.

În Bulgaria sunt acum peste 12 distilerii sistematice, cu cazane mari în cari se pun 200—2000 Kg. flori dintr'odată. Producțiunea din anii din urmă a fost mult mai redusă față de anii dinaintea războiului. În anul 1920 s'a produs 1634 Kg. esență.

" " 1921 " " 1500 Kg. "

" " 1922 " " 2000 Kg. "

Esența de roze se falsifică amestecând-o cu esență de geranium (*Pelargonium capitatum*) care are miros pătunzător asemănător cu cel de trandafiri. În Bulgaria, prin legea din 9 August 1922 se organizează producțiunea și comerțul esenței de trandafiri prin cooperative de producțiune; se înlesnește creditul pentru înființare de distilerii sistematice; se creează câmpuri și stațiuni experimentale; se dau premii cultivatorilor și se subvenționează distilerile cooperative.

I. HĂȘEGANU

Tăran din Bucovina

SFATURI

Nu vă legați de cele de 'mprejur :
Azi sînt și mâne vi le ia furtuna ;
Ori de le-aveți, ori nu, vă e tot una.
O voi cari nu știți de cât huzur !

În viață ele pot fi un mormânt,
La moarte, o zădarnică podoabă ;
Să le ținem — puterea ni-i prea slabă,
Prea iute mersul nostru pe pământ.

Dar sufletul ce 'n el s'a mărgenit
Și s'a 'nnălțat prin muncă grea pe sine
De-al omenirii rost etern se ține,
Mergând cu dănsul, viu, în infinit.

N. IORGA

COLONIZAREA

Românul, mai mult de cât orice alt popor, e legat de locul unde s'a născut. Faptul că dealungul veacurilor el a trebuit să lupte neconștient ca să-și păstreze petecul lui de pământ și să-și apere vatra de străini, a făcut să se înrădăcineze adânc în sufletul lui dragostea locurilor natale, chiar dacă ele sunt sărăcăcioase și nu-i dau prînja să ajungă la bună stare.

Tot atât de adânc însă este sădită în sufletele românilor dragostea de plugărie. Acela care are pământ de ajuns ca să se poată îndeletnici numai cu munca lui, nu și-ar schimba meseria pentru nimic în lume, iar cel ce are un petec cât de mic, îl păstrează ca bunul cel mai sfânt; acela care nu-l are, e vecinic mînat de gândul de a strange ban lângă ban pentru a putea ajunge să facă plugărie pe țarina lui.

Improprietățile făcute după război pe întreg cuprinsul țării, a dat puțină celor mai mulți săteni să-și facă ori să-și întregesc gospodăria, pe câte e bucată de pământ mai mare sau mai mică, după cum s'a ajuns pământul în fiecare parte a țării. Din nefericire însă în unele părți săteni fără pământ au fost mulți și pământ care să se poată împărți a fost puțin sau chiar de loc. În alte părți din patrie a rămas pământ mult, după ce s'au mulțumit toți localnicii și nu s'au găsit nici prin împrejurimi săteni lipsiți și doritori de a-l munci.

Era firesc ca atât gândul cărmuitorilor țării cât și acela al sătenilor rămași neimproprietați să se îndrepte către pământurile rămase neîmpărțite, mai ales că ele se aflau în mare parte în regiunile cele mai rodnice ale țării.

În calea ducerii la bun sfârșit a unei lucrări atât de mare, care cuprinde desrădăcinarea a mii de oameni din locurile unde au trăit ei și părinții lor și așezarea lor la câte-va sute de kilometri, în locuri străine, se putea întrezări de la început un șir întreg de greutăți și de piedici.

Dorința hoiărită a sătenilor rămași neimproprietați de a-și avea și ei pământul și gospodăria lor, îndârjirea cu care ei luptă împotriva tuturor greutăților și în fine ajutorul pe care

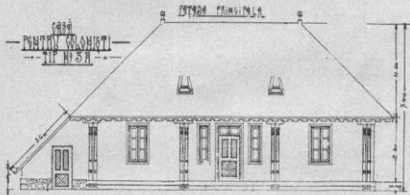
Statul îi dă celor hotărâți a se strămuta, sunt armele care che-
zășuesc totuși ducerea la bun sfârșit a operii de colonizare.

Pământurile disponibile pentru colonizare sunt răspândite
în următoarele județe: Ialomița 31712 ha; Brăila 3815 ha;
Constanța 33216 ha; Ilfov 4833 ha; Bihor 17463 jugări; Satu-
Mare 18452 jug. Arad 27955 jug.; Timiș-Torontal 43789 jugări;
cuprinzând deci în total o suprafață de aproximativ 130.000 ha,
afară de Basarabia și Bucovina, unde lucrările nu s'au început încă.

Mărimea loturilor ce se dă fie-cărui colonist s'a socotit
ast-fel ca el să-și poată înjgheba în timpul cel mai scurt o gos-
podărie de sine stătătoare. Pe lângă pământul de arătură în
întindere de 6 până la 8 hectare se dă fie-cărui colonist un
hectar pentru islaz și un sfert de hectar pentru loc de casă.

Pe întreaga suprafață disponibilă se vor putea așeza ast-
fel cam la 25.000 coloniști.

Mișcarea de colonizare a început din anul 1923 cu stră-

mutarea în județul Ialomița a sătenilor din județele învecinate
dinspre munte. În anul 1924 a urmat așezarea în județul Constanța
a săenilor veniți din județe mai depărtate ca Olt, Vâlcea, Roma-
nași și a Moșilor în județul Satu-Mare.

De unde la început cererile de colonizare erau foarte
puține, ele au întrecut în urmă cu mult numărul acelorora cari
pot fi îndestulați. S'a făcut de aceea o alegere a sătenilor, cari
dădeau cea mai bună chiezdășie că se vor gospodări cât mai
curând și cât mai bine. S'au ales ast-fel numai aceia cari aveau
la ei acasă vite și plug.

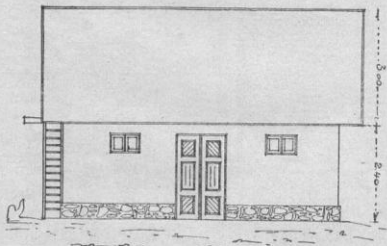
Cele dintâi mutări de coloniști s'au făcut cu ușurință.
Depărările la care se strămutau primii coloniști fiind mici, ei
și-au putut duce începutul cu încheul cu propriile lor mijloace,
mai întâi cele trebuincioase pent'u munca pământului, apoi toată
gospodăria. Duși în noua lor așezare coloniștii și-au păstrat

Adăpost provizoriu pentru coloniști în satul Alseap (Dobrogea).

Iotuși pentru cât-va timp încă, legătura cu vechea gospodărie, din care se pot ajuta până ce și vor înghieba statornic gospodăriile. Strămutându-se în locuri asemănătoare cu cele pe care le cunoșteau în județele lor, ei s'au putut ușor obicinuia cu împrejurările și cu oamenii peste care au dat în colonizare.

Muli mai mari sunt greutatețile cari se pun în calea coloniștilor veniți de la depărtări mari. Aceștia au de luptat în primul rând cu greutatea deplasării unei întregi gospodării la câte-va sute de kilometri. Ajunși în localitate ei trebuie să-și facă adăposturile, de oare-ce nu mai pot socoti să se reînoarecă acasă după prima însămănșare. Dificultățile transportului împiedicându-i de a aduce prea multe cu ei, coloniștii constată de

Grajd pentru 4 vile mari.

la început lipsa a o mulțime de lucruri pe cari trebuie să și le procure din localitate: materiale de construcție, merinde, furaje, semințe etc. Toate acestea necesită o cheltueală însemnată, care cu greu se poate face de la început și care iotuși este de neapărată nevoie.

Pentru a ajuta pe coloniști să înfrunte greutatețile atât de mari, pe cari neapărat le întâmpină și le vor întâmpina și în viață, Statul a trebuit să intervie și va trebui pe viitor să organizeze o întreagă operă de ajutorare a coloniștilor.

Prima lucrare este aceea de întocmirea pe teren a planurilor noilor vetre de sat, pentru a da puțința coloniștilor, de a și construi de îndată adăposturile. Această lucrare s'a efectuat aproape în toate regiunile de colonizare, concentrându-se în

Coloniști din satul Aliecap (Dobrogea).

acest scop, pe un timp limitat o mare parte din personalul tehnic de care dispunea Direcția Cadastrului, instituția însărcinată cu lucrările tehnice în legătură cu exproprierea și improprietărea și deci și cu colonizarea.

După ce s'a făcut pînă în organele agricole județene ale Casei Centrale de Improprietare o amănunțită alegere a celor ce urmau să plece în colonizare, s'a asigurat transportul lor gratuit pe căile ferate, lucrare care s'a putut face în bune condițiuni numai mulțumită largului sprijin pe care l'a dat administrația căilor ferate și colaborării strânse dintre administrațiile județene și serviciile agricole. S'au transportat astfel în bune condițiuni, cu vite, unelte, materiale de construcție, furoși etc. în județul Constanța aproape o mie de familii de coloniști.

Debarcarea, transportul și așezarea pe noile locuri, împăcarea neînțelegerilor cu populația locală, procurarea articolelor de prima necesitate, construirea adăpostelor provizorii au fost mici dificultăți, cari s'au înlăturat ușor cu sprijinul și munca neobosită a organelor agricole și administrației, cari în toate părțile au pînă pe coloniști cu toată dragostea.

Cea mai mare greutăți au întâmpinat coloniștii din pricina lipsei de mijloace bănești de care aveau neapărată nevoie în primul rînd pentru înșămînțări și apoi pentru construirea gospodăriei.

Coloniștilor din județul Constanța le-a venit în ajutor îndată după așezarea lor instituția „Caselor de împrumut pe goș” prin filiala din Constanța. Mulțumită inimii lui ei conducător, d-l Mecu, director al Bancii Naționale din Constanța, coloniștii au căpătat sub formă de împrumut sumele de care aveau nevoie pentru primele înșămînțări. Odată cu acordarea împrumuturilor au fost vizitați și îndrumați de d-l Mecu, care prin acțiunea sa a pregătit într'un chip demn de toată lauda, lucrarea pe care Statul trebuia să o facă ulterior să o întreprindă. În momentul cînd Statul prin Casa Centrală de Improprietare în urma hotărîrii luate de d-l Alex. Constantinescu, Ministrul Agriculturii și al Domeniilor, a intervenit cu acțiunea sa de ajutorare bănească, unii din coloniști își construiseră case și grajduri definitive, cei mai mulți își făcuseră nu mai adăposte provizorii în așteptarea unui ajutor pentru construcții definitive.

Acțiunea Statului se desfășoară în primul rînd în vederea construirii casei și a adăposturilor pentru vite. Pentru coloniștii din Constanța și Satu-Mare s'a acordat în acest scop o sumă de 50.000.000 lei din care se procură coloniștilor de către Casa Centrală de Improprietare cu ajutorul Centralei Cooperativelor Sîtești și a Centralei Băncilor populare, tot materialul de construcție de care au nevoie.

Materialul furnizat de Cooperative se transportă pe căile ferate în căle-va centre de unde este ridicat de coloniști sau trans-

Coloniștii din satul Alacup (Dobrogea) în facerea câmpurilor.

portat la locul de utilizare cu camioane automobile. Planurile caselor sunt înlocuite de serviciul de arhitectură al Casei Centrale de impropietărire, care supraveghează de aproape și executarea construcțiilor. După legea pentru reforma agrară coloniștii sunt obligați a restitui o jumătate din suma ce li se avansează pentru construirea gospodăriei, urmând ca cealaltă jumătate să fie acordată de Stat ca o contribuție gratuită.

Pentru a înlesni coloniștilor producerea unor recolte de bună calitate li s'a pus la dispoziție de către Casa Centrală a impropietăririi grâu de sămânță selecționat, pe care sunt obligați a-l restitui la recoltă. Li se va înlesni de asemenea procurarea celor necesare pentru a trece în bune condițiuni prima iarnă, care din pricina anului secetos cu care au început plugăria în noile așezări, va fi și cea mai grea.

Constatarea acelor cari au vizitat pe coloniștii răspândiți pe tot cuprinsul județului Constanța, au dovedit că aceștia sunt însușeșiți de cea mai vie dorință de a se lega pentru totdeauna de noile lor așezări, și că au deplina încredere că le va merge bine și că în timp scurt se vor înstări. Greutățile ce le-au întâmpinat și de cari desigur că nu vor putea fi scutiți cu totul nici pe viitor, departe de a-i descurajându-i au îndărjit parcă mai mult în lupta pentru înțeghearea gospodăriei.

O politică largă și hotărâtă de ajutorare a operei de colonizare din partea Statului va face desigur ca lucrarea începută în mic să fie continuată și desvârșită în mare în așa fel ca după urma ei să se ridice numeroase gospodării înfloritoare, chiezoșie a prosperității economice și a unei legături trainice între sateanul colonist și pământul Țării.

A. NASTA

Director general al Casei Centrale
a Impropietăririi

Costume naționale vechi din județul Dâmbovița.

STATIVELE

Colo, lângă fereastră stau stativele puse,
Pe sul și pe vergele sînt firele aduse;
Și-o harnică nevestă luând catrința 'n brău,
Urzaia o mănjește cu aluat de grău.

Ea pânza o slăbește mutând slobozitorul,
Pe sul apoi o strînge și-o prinde cu zăvorul;
Mergînd lângă vergele înoadă un fir rupt
Și repede țărancă s'apucă de țesut.

Picioarele tot una pe călcător apasă,
Și scripțul cu grăbire se mișcă rotitor;
O iță se ridică și alta 'n jos se lasă,
Iar stativa 'n lovire dă glas scârțâitor.

Suveica printru fire alunecă departe,
Apoi vataa bate în pânză îndesat,
Și firele de lîe în jos, în sus purtate,
Cu spata prinse bine rostesc neîncetat.

Cînd harnica nevestă slăbește în verigă,
Urzaia vine, scade pîn' lângă lopățică;
Pe sul tot crește pânza și cojii tot sporesc;
Țesutul încetează cînd firele sfârșesc.

Această pânză are menire să 'mpărțească
Căldura, oboseala cu cei care muncesc,
Căci de abia cusută cămașa țărănească,
Scăldată-i în sudoarea acelor ce prășesc.

S. BELDICEANU

PRUNUL

Origina — Caractere — Intrebuintări. Numeroasele varietăți de pruni care se găesc astăzi în cultură par, după cercetările oamenilor, de știința, că se trag din două specii deosebite:

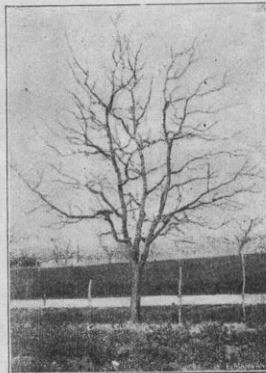
a) **Prunul domestic** (*prunus domestica* L.) care s'a găsit crescînd spontan în Persia, dar care astăzi se admite că crește în această stare și în regiunea mediteraneană. Caracterele sale principale sunt: ramuri lucioase, netede, aproape fără țepi fructe lunguețe, port piramidal.

b) **Prunul sălbatic** (*prunus insititia*) tot din regiunea mediteraneană care se deosebete de cel dintău prin portul său desfăcut, ramuri pufoase, mai mult or mai puțin spinoase și cu fructele rotunde.

Solurile cultivate în grădini și parcuri deriva, prin variațiuni spontanee sau hibridizare (curcire) din aceste două specii întru cât ele prezintă caractere de la amîndouă.

Prunul atinge 5-8 metri înălțime. Coroana la început piramidală cu timpul însă se rotunjește și se desface; ramurile uneori pufoase și cu țepi în tinerețe; frunze ovale dințate ascuțite la vîrf; ochi ascuțiți adesea-ori îngrămădiți mai mulți la un loc; înrădăcinare superficială, lăstărind cu mare ușurință, flori albe apar înaintea frunzelor grupate câte 3-5 la un loc; 5 sepal, 5 petale, 20-30 stamine; fruct o drupă ovală sau rotundă (după varietăți), acoperit cu un strat de ceară,

foarte pronunțat la varietatea românească de prune numite „brucă”

Prun semiranchiu, cu coroana bine formată.

măriti. Culoarea fructelor este galbenă, verde sau violetă, Sâmbure tare, turtit, lungueț și ascuțit. Sămânța are un gust caracteristic de migdale amare.

Prunele sunt fructe cu foarte multe întrebuințări. Se consumă în stare proaspătă ca fructe de masă (Pruna de Tuleu gras din jud. Muscel, Re'ne claude, etc); altfel sunt întrebuințate pentru uscat (Agen, Bosnia, Tuleu gras), pentru fabricat *magiun* (*povidlă*) sau pentru fabricat țuică.

În România cea mai mare parte din prune servesc la fabricarea țuicel.

Ramuri de plină înflorire

În anul 1921 12.000 vagoane. Trebuiește însă să răspândim varietățile bune pentru uscat și cuptoarele bosniace. Azi n'avem de cât maximum 2500 cuptoare, pe când Iugoslavia are mai mult de 30.000. În schimb posedăm peste 20.000 cazane de țuică ai căror produs se consumă — în paguba sănătății, — mai toată în țară.

Sol — Climă — Inmulțire. Prunul este puțin pretențios în privința solului. Cum are rădăcinile târtoare, poate să crească bine și în pământurile mai puțin adânci. Reușește în orice pământ, cu condiție să nu fie prea argilos (clisos sau prea umed). Crește destul de bine și în pământurile vâroase, unde alți pomi se îmbolnăvesc de cloroză (gălbinare). Este cu deosebire

prețios pentru punerea în valoare a coastelor accidentate sau a terenurilor, cărora prin situația lor, mai ales la coline și la poalele munților, nu li se poate da altă întrebuințare de cât transformându-le în livezi de pruni.

Destul de rustic și în privința cliimei. Răbdă destul de bine asprimile iernei și cu toată că-i merge mai bine când este expus la miază-zi, reușește destul de bine și expus la miazănoapte.

Totuși în locurile neaerisite cejoase și umede nu leagă în țotdeauna. Florile prunului sunt prinse adesea-ori de bru-

O familie de Săieni din com. Rușavăju (Buzău) lângă zăcătorile cu prune pentru țuică.

mele și înghețurile târzii, la care rezistă destul de bine și nu cad de cât în cazul când frigul e prea mare.

Inmulțirea prunului se face a) prin semăntă; b) prin lăstari și c) prin altoire.

a) *Prin sămăntă* se reproduc uneori destul de bine unele varietăți de prune, mai ales dacă fructele se recoltează de pe pomi sănătoși productivi și cu fructe mari și de bună calitate. Să nu uităm că mărimea și calitatea prunelor sunt influențate de natura terenului, de bogăția acestuia și de îngrijirile ce se dau plantațiilor.

b) *Prin lăstărire* se înmulțesc prunii aproape peste tot la

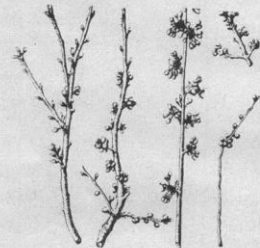
noi în țară. Lăstarii eșiți din rădăcinile prunilor bătrâni se scot și se plantează direct, fără a se mai trece prin școala de altoit. Nu e bine să ne folosim de lăstărire ca mijloc de înmulțire a prunului, deoarece ce lăstarii eșiți din rădăcina au viață scurtă, înrădăcinarea slabă și cu tendința de a lăstări și ei la rândul lor, ceea ce le pricinuește slăbiciunea și pieirea înainte de vreme.

d) *Altoirea* este mijlocul cel mai bun pentru înmulțirea prunului. Da rezultate bune la prun oculoația și altoirea în despicătură simplă.

Port-altoi. Prunul se altoește pe *mirobolan* (*corcoduș*), pe

prunul *St. Julien* și pe prunul de *Damas*. La noi în țară corcodușul este cel mai des întrebuințat. El dă prunilor o creștere puternică, contrariu de ceea ce se petrece în Franța, unde arare-ori este recomandat, dându-se acolo, preferința prunului *St. Julien* ca port-altoi.

Forme. Prunului îi place să trăiască în libertate. Pentru acest motiv formele artificiale (palmete, vase, cordoane, care cer multă țâere) nu se potrivesc cu felul natural de creștere al prunului. Prea multă

Ramuri de prun cu ochi de lemn și muguri roditori

țâere îl predispune la scurgere de clei (gumă). Trunchiul și semitrunchiul sunt formele cele mai bune pentru prun.

Tăierea prunului. De o țâere propriu zisă, după cum am văzut nu se poate vorbi la prun. Fructificarea se ivește pe așa numitele *buchete de mai* care ies direct din ramuri și prevăzute mai întotdeauna cu un ochiu terminal. Adesea ori însă ramurile rămân golașe prin anularea ochilor dela bază. Trebuie, prin urmare să avem grijă de păstrarea ochilor ce vor da ramurile de înlocuire.

Prunul fiind de obicei cultivat în semitrunchiul vom îngriji ta început pentru formarea puternică a celor 3 ramuri principale din coroană ca să nu se rupă mai târziu ramurile sub greutatea fructelor.

Dușmani. Un mare dușman al prunului este păduchele

(*Physo-chermes*) care se poate stârpi prin stropiri cu soluția sulfocalcică, toamna după căderea frunzelor și primăvara înainte de desmugurire. Pentru a o prepara fierbem timp de aproape 2 ceasuri 600 grame pucioasă și 600 grame var stins, menținând conținutul la același nivel în timpul fierberii. După aceea se adaugă 95 litri apă și se stropește.

D. I. ȘTEFĂNESCU
Inspector horticol

Pe Plai

Editura Revistei „Dalina”, Tormu-Severin

OAMENI ȘI LOCURI

RĂDAȘENII

Eși din Folticeni pe jos, pe drumul plin de praf care trece prin coasta satului Opișeni din dreapta, pe lângă pâlcuri de verdeață, pe lângă un buchet de mesteceni subțiri și gingași, urci pușin spre miază-noapte o colină pe vârful căreia se usucă câțiva

Mihail Sadoveanu

vișini pitici, săraci și noduroși, — și deodată în vale, într'o infundătură impresurată de dealuri, se arată Rădășenii. Un sat ori mai curând o pădure de pomi roditori, printre cari se zăresc ici — colo căsuțe albe, licărind, zămbind parcă vesele în lumina verii.

Acolo e așezătură veche de oameni rânduiți și cu scaun la cap, despre cari cei din satele vecine zic în bătaie de joc că își păzesc fructele cu inima bătând și cu prăjina în mână și dacă le-a luat cioara o prună, o alungă până în nouă hotare și acolo cu sufletul la gură strigă cu amar: Să fie de sufletul tatei și-a tuturor morților!

La Rădășeni găsești o economie strănsă care nu

te va fi spre rușine; și dacă oamenii îi cărăie câte o leacă, ei tac, și caută de treburile lor și strâng bani albi pentru zile negre.

Harnici și desghetaji cum sint, plini de violiune, pătrunzători, au multe lucruri cu cari se pot mândri.

Cobori pe un drum îngust, ca într'o văgăună, într'o liniște adâncă. Întâlnești femei cari trec repede spre târgul Folticeniilor, îmbrăcate curat, cu fuste negre, cu broboade cernite, căci niciodată colorile strigătoare nu intră în îmbrăcămintea lor; întâlnești câte un gospodar cu cămașa albă ca helgea, cu mîntean negru, într'o îmbrăcămintă simplă și curată, fără floare, fără o podoabă zadarnică. Te privește drept, cu ochii limpezi, te salută fără să zămbească și fără să se întunece; îți dă apoi bună ziua un flăcăuș rumen, cu ochii deștepti, în cari lucește soarele și deșteptăciunea. Și de o parte și de alta prind a se desfășura gospodării străne, închise în garduri tari ca niște cetăți, cu pământul sfărâmicios al văii stăpânit de nenumărate striguri de sălcii. Vezi hambare și șuri bine clădite, case de o albeață strălucitoare acoperite cu draniță, cu ferestre înflorite cu chenare albastre, cu „ferestre sprâncenate” adică; grădini mari, livezi întinse cu pașiști verzi pe dedesubt își revarsă bogăția în toate părțile și de sub arcuri negre, pline de roade rumene privesc din când în când fete mari, sprâncenate, cu obraji rumeni ca floarea de măr.

În liniștea satului se aud vatalele unei, ori duruital vârtelnijelor, ici colo melițele clămpănesc sec în dosul unei șuri, văjâie ca un vânt în sălcii departe, într'un fund de hudîță, o desfăcătoare. Apoi într'un răstimp mare te impresoaă o liniște adâncă ca în grădina unui schit.

***

Nimeni nu stă degeaba în satul acesta. Din primăvară până în toamnă mișcare și muncă, bărbații într'o parte, femeile în alta. E adevărat că povestea cu cioara și cu pruna se cam adevărate: bărbatul știe prețul banului și paraua o infundă bine în pungă și de ea nu se atinge, parcă ar peceteli-o acolo; femeia singură trebuie să ducă rânduiala casei cu ceace câștigă pe legume și pe lăptărie, pe care cu preț bun le desface în târg, aproape. Cam străns trăsese, ce-i dreptul. De aceea vecinii au mai adăogit câte ceva la povestea cărpănoșiei lor. Flăcăii din satele învecinate, la horile lor, chive câteodată în pilda satelor din vale:

Fetele din Rădășeni
Is lernate cu strujeni
Și-s vârate cu țărăie,
Le curg ochii ca la maie:

Dar cât despre asta pușin să le pese fetelor din Rădășen Vulpesă dacă n'ajunge strugurii, zice că s'acri.

Cei din Rădășeni nu aruncă strigăte de acestea, nici de altele; ei nu strigă niciodată în horile lor domoale.

Totdeauna cumpăniți și cu știința prețului vremii, Primăvara

își seamănă pământurile pușine și și curăța arborii. Nici un loc nu rămâne sterp în preajma casei; în satul lor nu s'a îndeleticit nici unu cu spinăritul; nici chiar holeră care a venit pe cozile cailor rușești și care a umplut toate drumurile țării, la ei n'a putut prinde. Fiecare palmă de loc e curățată și bine întreținută; fiecare pom e îngrijit cu răbdare și apărut de dușmani. Vita lor nu sprijină nici odată gardurile și nu horbăste prin șanșuri lătrată de câni: vaca e ținută bine, hrănită cu îndestulare și adăpostită în grajd de vălătuți. Flăcăii fac oastea la călărași totdeauna cu caii lor de acasă. „Cal de măsură am” zice totdeauna cu oarecare mândrie Rădășanul.

Când le înflorește livezile ca o suflare de sărbătoare trece prin tot satul: atunci mai ales se aud cântecele trăgătoare și melancolice ale fetelor. Atunci, în amurg, prin ceața ușoară, prin fumul care se înalță încet ca un nor străveziu, printre fițele prelungi ale cumpenelor, răsată mai întâi cântecele de fluer de pe dealurile din prejur, câteodată chiar câte un buciun suspină în amurgitul săngeros; apoi se potolește satul, se face tăcere, și un glas de fată într'un fund de vălcea adie ca o otrare melodiouă, pe când cea dintâiu stea strălucește ca o lacrimă în albastrul curat al înserării.

Iar vara când roadele atârnă grele din frunzișuri, când gospodarii au ieșit la câmp, satul liniștit parcă dormitează în pulbera de aur a soarelui.

Apoi după munca grea a câmpului, fără o clipă de răgaz, aspră și mare, căci pământul e puțin și trebuie din greu lucrat, începe culesul livezilor. Atunci grădiniile mari se umplu de cântări: o viață șgomotoasă străbate satul, o muncă neîntreruptă, înfrigurată ține vreme de săptămâni! Munca se împărțește la câmp și acasă, carele pline vin scărțâind de la ogoare, și petele cărăușilor se amestecă cu ale calegătorilor, fete și flăcăi. Și pretutindeni roada curge îmbelșugată, răspătind neîntrerupt muncă.

Iar după ce câmpurile s'au cules, Rădășenii, negustori buni, încep a-și înjgheba nenumărate ploboace pentru mere, le umplu fe duc la drumul de fier apropiat, în șraguri lungi. De aproape și de departe, ba chiar și din străinătate vin negustori cari numără bani bun, ghiață, Rădășenilor; roada pomilor se preface în argint sunător. Și pe când alții, cu începutul lui Octombrie, pornesc cu căruțe încărcate la drum lung, zi și noapte, spre țara de jos, acasă încep a arde loznițele. Și perjele și prunele calde răspândesc miroseni dulci în tot satul.

O parte din roada a fost vândută, o parte e dusă pentru iarnă în târgurile țării, o parte rămâne păstrată în pivniți bune și de acolo din satul acela de gospodari cuminți și aprigi, când va da mugurul primăverii, vor ieși minunatele mere rumene, așa de gustoase, pe care Rădășanul știe să le vândă cu preț prea bun. El nu pierde nici odată, el știe cursul mării și cursul banului, — și dacă e vorba pe agerime apoi atunci o carecare zicătoare despre șirfenia diferitelor neamuri ar trebui schimbată. *Un Rădășean tot-*

deauna, cu privirile lui ascuțite zâmbelul ușor, înșală șapte Ovrei. La ei în sat au încercat odinoră să răsbată câteva odrasle din seminția lui Israel, dar au intrat cu nădejde bogată și au ieșit cu o sărăcie despre care vor vorbi șapte neamuri s. oboroitoare din ei

Iar când începe sloata începutului de iarnă, când vin viforniele și zăpezile, ai văzut poate pe ulițele orașelor Moldove flăcăuși cu căruțe și cu coșuri de mere. De d'mineață și până în seară colindă ulițele, își striga și-și cântăresc marfa cu socoteală și fără grabă. Aceștia sînt viitorii gospodari din Rădășeni, cari învață cum se tragește pe lume și cât de greu se câștigă în ziua de azi paraua. Seara se adună la gazdele lor, la o cină simplă și săracă, în preajma unui culcuș tare, vorbesc puțin și se culcă trudiți după mâncare, cu gândul la satul lor îndepărtat, acopriți de ninsoare, cu livezile amorțite, cu căsuțele licărind prin cernerea ninsoii. Așteapă răbdători venirea sărbătorilor de iarnă și atunci unii din ei pornesc cu dor spre case, cu ban greu agonisit spre bucuriile și spre dăniile din vechi rămase. Trenul îi duce în spre Rădășeni: acolo vor găsi fetele cu care au se joace în primăvară, la vatra potolii se rostesc povestile bătrânești și istoriile satului. Acolo ei, cu muna-grea în străinătăți, sporesc belșugul, așa cum au învățat de la părinți.

Apoi, după bucuriile sărbătorilor, iar se întorc la muncă, iar pornesc prin ulițele și târgurile îndepărtate, cu căruța și cu cânaul cu strigăte prelungi, învăluți în dulamele lor călduroase.

Niciodată zadarnic nu stau, sfânta muncă niciodată n'o părăsesc. Cunosce lumea; în fața târgovețului nu-și pleacă ochii: e foarte adevărat că omul, când are chimirul plin de zimiți, altfel privește în juru-i! Păreche nu știu dacă vei afla acestor oameni oțelii; sat ca al lor nu se găsește în toată Moldova. Bogăția lor în fiecare an e sporită.

MIHAIL SADOVEANU

TOAMNA LA ȚARA

*Cad galbini... galbini foi de toamnă,
Pământul aurul și 'mparte
Și zi cu zi 'n răboj înseamnă
Belșugul roadei, ca 'ntr'o carte..*

*Mal are doar cules de vie,
Căci hol'ele și-a strâns din țarnă:
O, poate crivăful să vie,
Pământu-l pregătit de iarnă!*

*Iar Toamna în coșuri împletite
Și-adună rodul din grădină;
Gutui și mere părguite,
Cu miros dulce de sulcină...*

*Din ruginile podgorii,
In coșuri cu ciocchini de poamă,
Vin legănat culegătorii.
Cot.nă cărara către cramă...*

*Sub frunze strugurii de sânge
Mocnesc, ca rugurii sub vreascur,
Dar rând pe rând Vieru-i strânge
In brațe trudnice de teascuri...*

*Și de sub teasc, ca dintr'o rană,
Din tăetura unei vine:
Se scurge sângele pe vrană
Și... vin il fierbe 'n butii pline...*

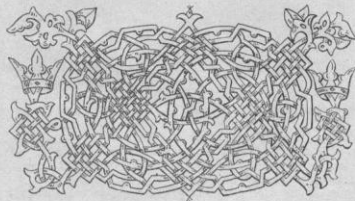
*In jur cinste: Români de treabă
Și 'nchină 'n rând, precum se cade:
Un moș pletos c'un ciot de bobă
Să prind la horă printre cade...*

*Dușmanii uită uri și pisme,
Ciocnesc! Spumează 'n cane vinui
Și voi de talpa bietei cisme,
Când s'o 'ntârâta la joc creștinul!...*

*Un socru, închinând e-o soacră,
Băt palma să 'și mărite fina:
Vezi strugurul de poamă acră
Ce poate face, bată-l vina!*

*Zac moarte, ca pe năsălie
Ciocane, coase, plug și seceri:
E toamnă 'n țară... veselie
Și chef și chiot și ptreceri!...*

I. BUZDUGAN

IN ȚARA MOȘILOR

În Țara Moșilor pătrunzi urcând dela Turda în sus pe Valea Arieșului. Coamele munților mărginesc valea, când acoperite de păduri, când spintecate de stânci, când împodobite de pășuni. Comunele sunt rare, căci viața e aspră în mijlocul munților. Te izbește caracterul românesc al satelor, puritatea nealterată a graiului, bogăția amintirilor de viteje.

Centrul Moșilor este Cămpeni, unde se păstrează vie tradiția

românească, unde trăesc nepoții tribunilor de la 1848. De la Cămpeni, drumul de țară, te duce spre Vidra unde se vede casa în care s'a născut Avram Iancu, și care este astăzi proprietatea Asociației pentru literatura și cultura poporului român.

E o casă simplă, țărănească, așezată pe marginea stângă a Arieșului, lângă drumul de țară. E lucrată cu măiestrie, după chipul caselor moșesti: temelia e de zid și închide pivnița, peretii sunt de bărne de brad perfect de bine încheiate. Coperișul de

sîndrîlă, nalt fără coș, cu strașina largă, scutește cele 2 încăperi, ale căror uși dau într'un mic pridvor cu stâlpi de lemn, legați prin arcade. În fața-i pe celalt mal al Arieșului se înalță, deasupra bogăției de verdețea a pădurilor, piscurile albe ale stâncilor, domnind valea.

Asociația pentru literatura și cultura poporului român, construiește acum în jurul casei lui Avram Iancu un muzeu al epocii dela 1848, care se va inaugura cu prilejul serbărilor pentru centenarul nașterii sale.

☞ Din Vidra pe poteai anevoioase, călătorul se urcă pe munții scrotitori. E un prilej unic să vezi Moșii adunați de prin toate văile, pe vârful muntelui Găina, la târgul care are loc aci, în fie

care an, în prima Duminică după Sfântul Petru. În vremuri vechi, adunarea aceasta era numită «târgul de fete», pentru că aci se guneau la cale, după patriarhale obiceiuri, căsătoriile. Astăzi e o petrecere sărbătorească cu cântece și jocuri, în felul hramurilor sau nedelilor din Oltenia.

E un prilej unic să vezi răsărind de pe coastele munților, în dimineața zăii de vară, fete și flăcăi tineri și bătrâni, din toate văile. Priveliștea munților, care se leagă vârf de vârf, până în albastrul zării, e de o rară frumusețe. Și neșters e tabloul pe care ți-l dă în fața ochilor această mulțime de oameni în haine de sărbătoare de prin toate satele, cu costumele caracteristice ale fiecărui ținut. Imprejurul mușimii, pase caii descărcați de

samare și desagi. Meșteri țărani vând olărie de o rară frumusețe, alții vând ciubăre și donițe de brad, alții pieptare și cojoace împodobite. Din nenorocire nu lipsește nici spiritul colorat în sticle, pe cari și le întind de o potrivă bărbați și femei. Se vând buciume sau tunlice, pe cari le încercă fetele și nevestele, căci ele și nu bărbații au măiestria acestui cântec. Fetele și tlăcăii se prind

perechi în joc viol, neveste cu leagănul atârnat de umeri privesc pe margine meșterii și negustorii își fac negoțul, bătrânii povestesc.

Sunt aci obiceiurile, iscusința, puterea și frumusețea unei rase care stăpânește de mil de ani în ceteata munților.

G. IONESCU ȘIȘEȘTI

UN CAZ DE FECUNDAȚIE

LA O CATĂRCĂ

Acest caz unic în lume s'a întâmplat în Texas, la Mont Alba, Statele-Unite.

Domnul M. L. Melbert, inginer agricol dela Gembloux, trimite în această privință o dare de seamă din Houston (Texas), pe care o publică în Annales de Gembloux, de unde extragem cele ce vom povesti mai jos.

S'a pomenit de mai multe ori despre asemenea cazuri de fecunditate, toate însă au fost discutabile și autorii cei mai autori-zați au negat totdeauna existența catărceilor fecunde.

André Sanson singur emitea părerea că numai catărele provenind din părinți *barbi* sau *andaluzi* ar putea uneori să fie fecundate, fiindcă există o legătură fiziologică între epele acestor rase și catărul (baudet cal cu măgărița) egiptean (*Equus asinus africanus*); amândouă aceste spețe caracterizându-se prin 5 vertebre lombare, pe când celelalte rase equine, numără șase.

În August 1921, jurnalele din Texas, anunțau nașterea unei puici de catărcă, a cărei mamă era ea însăși o catărcă.

Această puică se născuse într'o herghelie, jumătate sălbatică, din Mont Alba (Texas), aparținând d-lui T. L. Branham.

În asemenea condiții e firesc să se vadă alergând împreună pe pășuni de mil de hectiare, catări, epe și măgărițe; prin urmare o creștere supravegheată să nu aibă loc.

Profesorul Stangel, care ocupă catedra de zootehnie la Institutul Agronomic din Texas, se duse în localitate pentru a constata, existența acestui produs, dar nu putu căpăta numai decât convingerea, cu toate că d-l Branham și vecinii săi erau gata să certifice în scris, sub jurământ înaintea autorităților, că produsul în chestiune era al unei catărce, fecundată de un catăr de cal (baudet).

D-sa găsisse de fapt o catărcă bătrână alăptând o puică de catărcă, dar acest lucru nu i se păru curios, fiindcă e știut că adesea catărele prind dragoste de mânjii cari nasc pe câmp; și se putea ca puica de care e vorba, să fi fost născută de vre'o lapă care să

fi murit mai târziu, și mica catârcă să fi început atunci să sugă la bătrâna și organul pus în funcțiune, să înceapă a produce lapte.

Această supoziție putea fi o bănuială fondată, dar tot o incertitudine, și atunci d-l Stangel hotărâ pe d-l Branham să-i încerce dințeze catârca și pulca, pentru începerea unei serii de experiențe, cari în adevăr au și fost făcute în grajdurile institutului texan.

În Statele-Unite însă sunt mulți cai murgi închiși, cari au urechi lungi și coada puțin îmbrăcată, și ca confuzie să nu existe, d-l Stangel și cu d-l Van Melbert studiară de aproape comparativ caracterele subiectului ce îi interesau, și conchiseră fără dificultate că aveau în prezență o *catârcă*, în vârstă de 20 ani.

În 1921, fiind în călduri, această catârcă fu bătută de 2 ori de un *baudet* (catâr de cal), când după aceea căldurile dispărură, se bănuia prin urmare că a fost fecundată; dar în Iulie 1922, când ar fi trebuit să nasă, n'a făcut nimic. Atunci cei doi experimențatori se sfătuiră ca la prima ocazie, să fie bătută cu un cal. Și astfel în Octombrie 1922, ea fu în adevăr armăsărită de armăsarul „Pat Murphy”, din rasa cailor de călărie din Kentucky, descendinte din celebrul „Chester Dare”, în vârstă de 18 ani.

De rândul acesta a fost cu folos, căci în Septembrie 1923, ea dete naștere unui mânz, cu stea la frunte și pîntenog la 3 picioare, sămănând în totul cu un cal.

Se stabilește deci în mod cert, că o catârcă a fost de două ori fecundată, producând în 1921 tot o catârcă, fiind bătută tot de un catâr (baudet); și în 1923, un cal, fiind bătută de un armăsar cal.

Experiențele, evident, vor continua cu toată vârsta înaintată a catârca. Atât mama, cât și fiica vor fi în curând bătute de un *baudet*; mânzul va fi și el rezervat tot pentru reproducție.

NICOLAE C. BUDIȘTEANU

Inginer Agricol

Icoane din viața românească

Editura revistei „*Datina*” în dorința de a răspândi gustul și a cultiva dragostea de ceea-ce alcătuiește o parte din adevăratele manifestări ale poporului nostru, a editat schițele deseneuri ale D-lui G. Simănescu, reprezentând icoane din viața românească de la țară, în tablouri pe hârtie cromo și în cărți poștale ilustrate, care se pot procura după cerere de la administrația revistei sau de la librăria Ramuri din Turnu-Severin. Vre-o câteva am reproduș și noi în Calendar.

Români împodobiți casele cu icoane din viața românească.

ÎNVAȚĂMÂNTUL AGRICOL ÎN ȘCOALA PRIMARĂ

Nu voia de cunoștințe agricole la sătenii noștri e din ce în ce mai simțită. Conducătorii țării au înțeles aceasta și de aceea atunci când e vorba de a se reorganiza instituțiile publice în legătură cu educația sătenilor, printre care se numără și învășii.

La școala de economie casnică, elevele învață lucrul de mână, alեսul covorșelor și gospodăria casei

măntul general, grija lor este ca, aceste cunoștințe de agricultură, să fie cât mai mult răspândite în masa poporului.

Da orită acestui fapt s'a putut introduce în legea învățămîntului primar, de curând votată¹⁾ dispozițiuni, prin care obligă pe

¹⁾ *Monitorul Oficial* No. 101 din 26 Iulie 1924.

elevii școlilor primare, a căror durată de aci înainte este de 7 ani, să urmeze, în cele din urmă 3 clase, lecțiuni pentru activitate practică, din *agricultură cu anexele ei*, meserii și comerț.

Specializarea din cele 3 clase primare superioare este obligatorie, ca și primele 4 clase, pentru orice copil până la vârsta de 16 ani, sub pedeapsă de amendă și închisoare pentru părinți, afară de cei care urmează o școală secundară teoretică sau practică, în care intră bineînțeleș și școlile inferioare de agricultură pentru băieți sau cele de economie casnică pentru fete.

Prin urmare cei ce urmează o astfel de școală sunt scutiți de a urma ultimele 3 clase ale școlii primare.

Cunoștințele de specialitate de la clasa V-a în sus, la școlile

Elevii școlii de agricultură dela Cocorezeni, județul Orhei, mulg vacile.

primare, se predau de către învățătorii sau de către absolvenții ai școlilor speciale — cum ar fi și cele de agricultură — sau de maestre, cum sunt cele ce absolvesc școlile de economie casnică.

E nevoie însă ca școlile de agricultură inferioare, ca și cele de economie casnică, să fie astfel reorganizate ca să poată scoate elementele didactice de care învățământul primar are nevoie pentru clasele sale de specializare.

Pentru aplicarea practică a cunoștințelor agricole învățatei fiecare școală primară va avea lângă ea sau cât se poate de aproape o grădiniță școlară care, la țară, nu va fi mai mică de 50 arii.

Deosebit de aceasta fiecare școală rurală va trebui să aibă la câmp cel puțin 4 hectare din care 3 hectare va forma câmpul de experiență cu plante agricole, lucrat sistematic de învățător,

și învățătoare, cu elevii din ultimele clase. Restul terenului se poate cultiva tot cu elevii în regie, având și ei un profit bănesc.

Iată ce legătură este de aci înainte între învățământul primar și dezvoltarea agriculturii țării.

* * *

E locul să adaug că, din moment ce, în cele trei clase din urmă ale școlii primare, se dau noțiuni de agricultură, școlile

O secerătoare simplă, în acțiune, la școala de agricultură dela Cocorezeni, județul Orhei.

elementare de agricultură cu durata de doi ani, cari au acelaș scop, sunt pe cale de desființare, nemai avându-și rostul. Ele se transformă treptat, treptat în școli inferioare de agricultură, cari dau elemente specializate în agricultură.

ERNEST GRINTESCU
Director al învățământului Agricol

ICOANE DIN VIAȚA ROMÂNEASCĂ

Cărți postale ilustrate, reprezentând icoane din viața românească dela țară a editat și Societatea «CARTEA ROMÂNEASCĂ» (București, Bulevardul Academiei, 3). Recomandăm, în spec^{al}, colecția A. Bellu.

INTREȚINEREA

ȘI ÎNGRIJIREA VIERILOR

1. Întreținerea și îngrijirea vierilor cere o supraveghere de a roape. Cocini bune și ținute mai ales în bună stare de curățenie sunt necesare.

2. Fiecare vier va fi ținut într'un compartiment deosebit, care va avea o suprafață de cel puțin 4 mp. = (2 × 2 m).

3. Ținerea mai multor vieri într'un compartiment este periculoasă din pricina luptelor sfâșietoare la cari se dedau în momente de iritațiune.

4. Cocinile vor fi prevăzute în timpul iernii mai ales cu așternut de paie îndestulător și curat.

Hrănirea vierilor.

1. Hrana vierilor va fi substanțială, de bună calitate și se va compune din orz, ovăz, porumb, mazăre, țărățe, cartofi, dovieci, lapte bătut, zer și resturi de la bucătărie.

2. Sghiabul de alimentare va trebui spălat cu apă și adus în bună stare de curățenie, cel puțin de trei ori pe săptămână.

3. Apa pentru băut se poate da deosebit sau amestecată cu alimente.

Iarna li se va da apă de băut încălzită la 25°—30°.

4. Scoaterea vierilor la aer liber (în grădina, în curte) cel puțin la 2, 3 zile odată este necesară.

Viața sedentară predispoaze la îngrășare.

Alimentele.

Orzul este o hrană foarte priincioasă porcilor, fiindcă se asimilează cu înlesnire.

Ovăzul nu trebuie să lipsească din hrana animalelor de prăsilă, Avenina — o substanță ce conține ovăzul — dezvoltă energia sexuală.

Porumbul constituie o hrană foarte bună. Predispoaze la îngrășare când este dat în cantități prea mari.

Mazărea se dă cu mult folos ca hrană vierilor tineri, în dezvoltare. Boabele sale conțin calce (var), care dezvoltă și întărește sistemul osos al animalului.

Cartofii sunt o hrană bună și substanțială. Conțin amidon (scrobeală).

Cartofii se vor da fierți, căci se asimilează mai lesne. Ei constituiesc pentru vierii o hrană sănătoasă amestecați cu boabe de porumb, orz, ovăz, ș. a.

Țărățele de asemenea sunt o hrană potrivită amestecate cu porumb, cartofi, sau orz.

Laptele bătut, acolo unde se găsește, precum și resturile de la bucătărie în amestec cu boabe de tot felul sunt o hrană bună.

Boabele se vor da în totdeauna ca urială sau înmuiate.

Rația alimentară.

O hrănire neindestulătoare este păgubitoare vierilor, căci le micșorează energia sexuală.

Ingrășarea prea mare li face să nu fie buni de prăsilă.

Următoarele exemple pot servi ca norme pentru stabilirea rațiilor alimentare pentru un vier de 8—12 luni, având o greutate vie de 70—80 kg.

I (zilnic)	III (zilnic)
Orz . . . . . 1 kg.	Mazăre . . . . . 1/2 kg.
Ovăz . . . . . 1 »	Porumb . . . . . 1/2 »
Cartofi . . . . . 2 »	Ovăz . . . . . 1 »
	Lăpturi sau resturi de la bucătărie . . . . . 4 »
II (zilnic)	IV (zilnic)
Porumb . . . . . 1 kg.	Ovăz . . . . . 3/4 kg.
Ovăz . . . . . 1 »	Porumb . . . . . 3/4 »
Dovleci . . . . . 4 »	Cartofi . . . . . 3 »

Pentru animalele mai mici sau mai mari în greutate se va stabili rația alimentară pe baza de 3 kg. boabe pentru 100 kgr. greutate vie.

Pentru sporirea cu 1 kg. în greutate vie, un porc are nevoie de 4—4 1/2 kg. boabe.

Intrebuițarea vierilor la vierit.

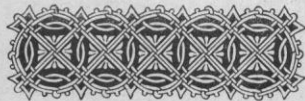
1. Dela etatea de 6 luni, (pentru rasele precoce de la 4-5 luni), vierii devin apti pentru fecundare.
2. In genere se socotesc 30 scroafe pentru un vier pe an.
3. Imperecherea se va face introducând scroafa în compartimentul vierului și lăsându-i acolo în liniște 4-5 ore. Imperecherea se poate face și în câmp liber.
4. Copulațiunea durează mai mult ca la celelalte animale și trebuie făcută de două, trei ori, pentru ca scroafa să fie complet fecundată.

Purcele mai tinere de 6 luni nu vor fi permise la vier; de asemenea nici scroafele bolnave, prea slabe sau de solu prost.

Măsuri de luat în caz de boală.

1. Cu deosebire în localitățile unde boalele infecțioase, brâncea și pneumo-enterita infecțioasă bântuie mai des, se vor lua măsuri din timp (primăvara), ca vierii să fie vaccinați preventiv. Se va interveni în acest scop pe lângă medicul veterinar.
2. Porcii bănuși ca infectați nu vor fi lăsați a veni în contact cu vierii.
3. In cazul când febra aftoasă va bântui în localitate se vor lua cele mai severe măsuri pentru ca vierii să nu vină în contact cu bovinele. Această boală este foarte periculoasă pentru porci.
4. Cazurile de boală se vor aduce la cunoștința medicului veterinar.

(Din Instrucțiunile Casei Rurale)

PORCUL DE BAZNA

Printre rasele de porci, cari se cresc la noi, porcul de Bazna în Transilvania este mult apreciat.

Datorită calităților această rasă este menită să joace un rol important în agricultura noastră.

Rasa Bazna este un produs de încrucișare dintre rasa Berkshire și Mangolița, care a luat naștere în următoarele împrejurări: În primăvara anului 1873, un inginer englez, care lucra la linia ferată Cluj—Predeal, îmbolnăvindu-se, s'a dus la Bazna, localitate balneară cu bază puternică de iod, în județul Târnava mică unde făcu cunoștința arendătorului acestor băi, Ehrlich, proprietar în Mediaș și cu acesta se împrieteni. — După terminarea curei, inginerul însănătoșindu-se aduse cadou lui Ehrlich un vieruș Berkshire, original, din Anglia.

Ehrlich, om practic ca toți Sașii, încrucișă scroafele sale Mangoliță cu acest vier; produșii rezultați sunt primel: înecputuri și baza rasei de astăzi. Răspândindu-se foarte repede în împrejurimi, în urmă, Directorul școlii săsești de agricultură din Mediaș printr'o riguroasă selecțiune, reușă să fixeze tipul și să corecteze unele defecte caracteristice ale produșilor obținuți.

Rolul de căpetenie însă în fixarea tipului rasei l'a avut Inspectorul Zootehnic de pe vremuri, din acea regiune, care întocmind un plan bine chibzuit a înlăturat greșelile ce se făcuseră în 1890 prin infuziunea de sânge York, fapt care periclita omogenitatea și făcea să dispară calitățile bune ale rasei.

Pentru a arăta cât de mult s'a răspândit această rasă într'un timp relativ foarte scurt, Dorner Béla ne dă următoarele date: în județul Târnava-Mare,

In anul 1896 au fost	28813	buc. Mangolița (Condor)	sa	177,30%
» » » »	8406	» Bazna	»	22,70%
» » » »	25428	» Mangolița	»	71,20%
» » » »	9439	» Bazna	»	28,80%

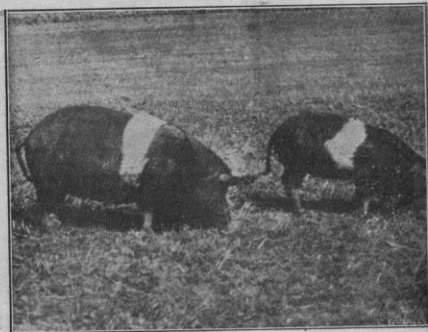
Astfel în 2 ani numai procentul a crescut cu 6,10% în folosul rasei Bazna și numai într'un singur județ.

Pe de altă parte, în județul Târnava-Mică în 1898 s'a numărat :

Mangolița 6481 bucăți sau 37% și
Bazna 10781 " " 63%

ceea ce arată că în acest județ rasa care predomină este cea de Bazna.

În zilele noastre, rasa Bazna joacă un rol mare în județele Târnava mare și mică, Siblu, Făgăraș, Alba inferioară, Turda-

Porcul de Bazna.

Arieș, Mureș-Turda și Cojoșna, unde este foarte răspândită atât în crescătoriile mari cât și la sate.

Cu ocazia călătoriilor mele prin Bănat, am constatat că această rasă s'a răspândit și acolo la sate, iar îngrășătorile speciale posedă și îngrășă anual un însemnat stoc din aceste animale.

Caracterile principale ale porcului de rasă Bazna sunt : Corpul elindric caracteristic, crupa largă și puțin teșită, picioarele scurte și bine depăriate, capul scurt, urechile drepte, fruntea lată și verticală, botul puțin cărn, spinarea puțin convexă astfel că, lila sa ce pornește dela ceafă și până la baza cozii este puțin arcuită.

Perii sunt mari, creșți sau mai fini, variind după gradul de preponderare a sângelui de Mangolița. Ei sunt negri sau galbi, când ondulat. Pe spate și pe culmea ceafei se găsesc peri țepoși și aspri.

Porcii Bazna, în cari predomină sângele englezesc au peri mai fini. Caracteristic este iarăși un cerc, o bandă alb murdară, care se află la partea anterioară a corpului și înconjoară ca un cerc porțiunea dintre greabăn, extremitățile anterioare și șpinarea. Această bandă este mai lată sau mai îngustă, prelungindu se uneori și pe sub burtă până spre coadă și extremitățile posterioare, ceea ce ne indică în acest caz, influența rasei York deș; re care vorbeam mai sus. Pielea de sub părul negru este cenușie iar cea de sub părul alb este de culoare roză.

Calitățile principale ale rasei Bazna se rezumă în : prolificitate și precocitate mai mare ca la Mangolița. O scroafă făcă de 2 ori 8-10 porci. De asemeni porcul de Bazna este rezistent și să mulțumește cu hrană puțină, ceea ce-l și face iubit de țărâni. Carnea și grăsimia sunt de bună calitate, fapt pentru care se folosește cu mult succes de către fabricile de salam din Transilvania. Ba mai mult, unii autori unguri susțin că, datorită porcului de Bazna, fabricanții de mezeluri pe vremuri au fost puși în situația de a nu mai importa porci slabi din vechiul regat.

Astăzi se pot cumpăra porci de rasă curată Bazna la cele mai multe din târgurile săptămânale sau anuale ce se țin în județele amintite mai sus, totuși cei mai buni se pot cumpăra la târgul săptămânal din Mediaș precum și dela alți crescători, dintre cari Școala de agricultură din Mediaș, selecționează în mod conștient și riguros.

Purcii mici de 6—8 săptămâni se vând cu 800—1200 bucata după calitate. Vierii de 1 an costă 3000—5000 lei bucata, iar scroafele de prăsilă 2500—4000 lei bucata.

Dată fiind situația creșterii porcelor cu deosebire în vechiul regat, este o datorie a tuturor agronomilor ca prin toate mijloacele să caute a răspândi rasele bune din teritoriile eliberate și cari s'au dovedit corespunzătoare din toate punctele de vedere.

Dintre acestea, pe lângă Mangolița, rasa Bazna, ocupă locul de frunte.

ION LUCA CIOMAC
Inspector Agronom

DE TINE-MI VORBEȘTE

De tine-mi vorbește
Eterne Părinte
Câmpia 'nverzită,
Cu mii de cuvinte,
De tine și lunca
Și spicele pline,
De tine potecul
Cu doruri senine
Și clopotul turmelor
Rătăcitoare...
E dragul ce-ți poartă
Și frunză și floare.
Și suflul de vânturi
În albastrele zori
E ruga 'ngănată
De privighetori,
Iar neguri... tămăia
Mărilor Sale
A codrilor noștri
Străvechi de lăstare.
Și calde arare-s
A noastre nădejdi
Și-i crezul nost fiorul
Fănațelor verzi
Și-i sufletul nostru

Ce'n sfinite cântări
Cu mici ciocârlii bate
Măndrele zări.

    . . . . .
O vină, Părinte,
A ta 'mpărăție!
Un colț în astă lume
De tine go! nu fie!
Cu foc de credință
Reci gânduri desghiață
Și sufletele mcarte
Adu la viață!
Să vadă că tu ești
Ce dai în astă fire
Și floarei frumseță
Și brazdeii rodire,
Că tu dai seninul
Și umbrei răcori,
Tu roue... tu codrii
În veci sănători!
Să știe că inima
Noastră streină,
Ea numai în tine,
Părinte, s'alină.

B. MARIN

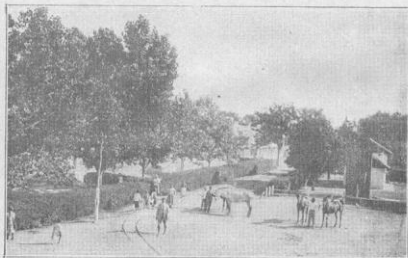
(Din *Unirea Poporului*. Blaș 2 Iulie 1922).

SELECȚIONAREA SEMINTELOR ȘI VITELOR

(CE POATE FACE INIȚIATIVA PRIVATĂ)

Toată lumea cunoaște importanța pe care o are pentru agricultură utilizarea unei semințe de bună calitate. Samanța bună este prima condiție pentru ridicarea producției.

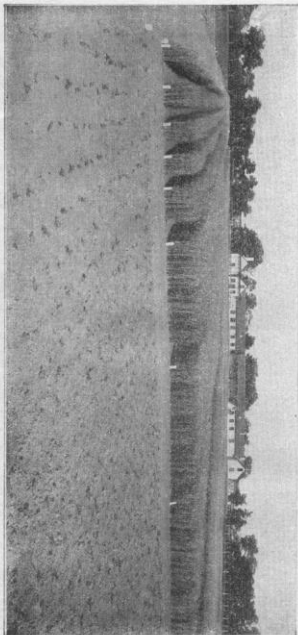
Una din consecințele dezaastroase ale războiului și a pre-

Din interiorul Fermei Cenad

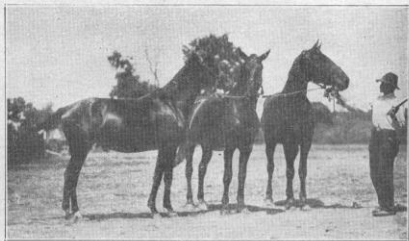
facierilor întâmplare în timpul din urmă în agricultură: noastră este și dispariția samânței de bună calitate. Această lipsă contribuie în mare parte la scăderea producției agricole. Prin exproprierea marii proprietăți, chestiunea agrară n'a fost pe deplin rezolvată; adevărata operă de prefacere în bine trebuie de acum înainte începută prin munca continuă, prin luminarea maselor și îndrumarea lor către o cultură rațională. De abia acum începe

Stațiunea de selecționare CENAD a Societății „Sămânța”.

adevăratul apostolat al agronomilor. Unul din mijloacele principale pentru ridicarea imediată a producției este sămânța de bună calitate.

Producțiunea la hectar cu mult mai mare ca a noastră, care se obține în statele apusene, se datorește în primul rând seminței selecționate și bune ce se întrebunțează în general. Este știut că specialiștii francezi și germani au reușit să ridice procentul de zahăr al stelei de la 10% la 20% și producțiunea la hectar a grâului la 4000 kg. Americanii au obținut rezultate uimitoare prin selecționarea porumbului; există acolo varietăți de porumb adoptate condițiilor locale care produc până la 100.000 kg. la Hectar.

Grup de cai Nonius.

Baza solidă a agriculturii germane sunt cele 13 stațiuni științifice pentru selecționarea semințelor ale statului și cele peste 400 stațiuni practice particulare.

Numai partea orientală a Europei a rămas în urmă.

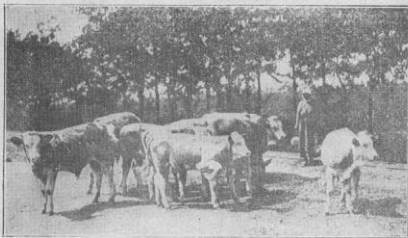
La noi, în România întregită există o singură întreprindere particulară, pentru selecționarea semințelor și vitelor, care a lucrat și lucrează cu succes vădit: *Societatea „Sămânța”*.

În Banat unde este situată această stațiune, agricultorii care au utilizat sămânța selecționată de ea, au obținut pentru grâu un plus de producțiune de 450 kgr. și pentru porumb unul de 800 kgr. la hectar.

Dacă s'ar reuși deci prin răspândirea unei semințe de bună calitate, de a ridica producțiunea la hectar a diferitelor cereale

(grâu, orz, ovăz, seacă și porumb) numai cu 100 kgr. la hectar în toată țara, atunci acest spor de producție ar reprezenta 125.000 vagoane cereale. Calculând valoarea medie a unui vagon cereale cu 50.000 Lei, valoarea totală a acestui spor s'ar ridica 6 miliarde 250 milioane lei anual. Un rezultat atât de însemnat ar ridica considerabil starea economică și renumele țării.

Față de această vitală problemă a viitorului nostru economic s'a făcut primul pas viguros întemeindu-se acum trei ani societatea pe acțiuni «Sămânța» cu concursul material al marilor bănci din capitală și al marilor proprietari. De trei ani se lucrează în această societate cu sârguință și cu toate mijloacele pentru a selecționa semințele indigene și a le răspândi apoi în

Grup de iăureși.

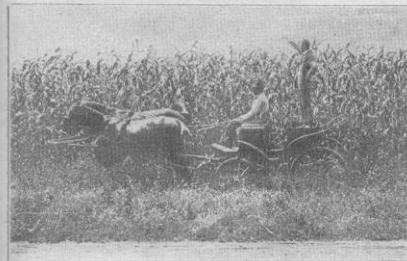
toate unghiurile țării. Rezultatele obținute în acest scurt timp ne îndreptățesc a nădăjdi că prin dezvoltarea treptată a acestei întreprinderi se va rezolvi în buna parte cu ajutorul inițiative private una din cele mai însemnate etape a agriculturii noastre.

Semințele selecționate, produse de Societatea «Sămânța», au ajuns să fie răspândite mai în toată țara; iar rezultatele obținute sunt uimitoare. Așa: anul acesta grâul «Sămânța» în județul Ialomița a luptat cu deplin succes contra secetei, dând producții cu 400—600 kgr. la hectar peste producția grâului local (fapt confirmat între alții și de d-l inginer Moțoi, care a cultivat grâu «Sămânța» în județul Ialomița și Brăila în părțile cele mai bănuite de secetă). Tot așa de bine a luptat grâul «Sămânța» contra ruginei și căderii în regiunile de peste munte

unde au fost prea multe ploii; fapt confirmat cu mult entuziasm de cercul agronomilor din jurul «Gazetei Agricultorilor» din Sătul mare în jurnalul lor din 21 Iunie 1924.

Societatea «Sămânța», care are sediul central în București în str. D. A. Sturdza No. 13, a înființat până acum trei stațiuni de selecție și anume în *Cenad Banat, Urdătoarea, — Ilfov și Dâmbovești — Călugăreni, Roman* și intenționează să înființeze încă alte stațiuni, astfel ca să crezeze tipurile necesare caracteristice tuturor regiunilor țării românești.

De o camdată se ocupă cu selecționarea grâului, ovăzului, orzului de toamnă, rapiței, mazărei și seclei furagere. A stabilit deja varietăți fixe de grâu, ovăz, rapiță și secle furagere

Cultura de Sorg (măuri, țalar).

și a început lucrările pentru selecționarea unui porumb timpuriu a orzoaicei de bere și a fasolei în Moldova:

Semințele selecționate răspândite în țară de această întreprindere urmează o scară ascendentă mai mult de cât îmbucurătoare; astfel a produs și vândut pentru sămânță, grâu selecționat în anii :

1922	4 vagoane
1923	20 »
1924	49 »

În anul acesta mulțumită sollicitudinii Centralei Obștiilor și Coperativei Agricole din cele 49 vagoane grâu selecționat ce a produs «Sămânța», 37 au fost repartizate micilor plugari prin

Obștile și Cooperativele Sătești, găsindu-se astfel modalitatea ca și agricultura țărănească să se înfrupte din binefacerile utilizării unei semințe bune.

În primăvara ce vine se va proceda în același fel și pentru sămânța de ovăz, sfecle furagere și lucernă din care Societatea dispune de un frumos stoc.

În afară de selecțiunea cerealelor Societatea «Sămânța» se ocupă tot cu același râvnă și de creșterea vitelor. La Cenad, unde Societatea a cumpărat și menținut întreg materialul rămas de la vechea Stațiune, care a lucrat peste 30 ani, dispune astăzi de cele mai frumoase exemplare de vaci, rasa Siementhal și porci, rasa mangalița. Producții acestei crescătorii se vând în cea mai mare parte pentru prăsilă contribuind prin aceasta, în bună măsură la regenerarea vitelor noastre.

Ferma Cenad are un renume bine stabilit ca producătoare de buni tauri Siementhal și vieri Mangalița. Din registrele de vânzări, găsim că s'au cumpărat în anul acesta numai pentru prăsilă 40 tauri Siementhal, 261 vieri și 354 scroafe Mangalița.

Câteva comisuni zootehnice județene și-au procurat de aci tauri Siementhal, care rivalizează cu taurii ce s'au adus din Elveția și pentru care s'au plătit prețuri de 3 și 4 ori mai mari importându-i. Prin activitatea sa, această întreprindere, întemeiată și organizată prin râvna câtorva oameni doritori de progresul plugărilor noastre și care au înțeles să se pună pe terenul practic al chestiunii, va ajunge un important sprijin în năzuințele și sacrificiile pe care și Statul le face pentru propășirea agriculturii românești.

N. DĂSCĂLESCU

BIBLIOTECA PLUGARULUI

Plugarul trebuie să aibă totdeauna la îndemână cărți de la care să ceară sfaturi în orice împrejurare. Asemenea cărți de trebuință pentru meseria sa găsește plugarul în *Biblioteca Societății Steaua* (Depozit general la Librăria Școalelor, C. Stetea, București, Calca Moșilor 62—64); în *Biblioteca agricolă populară* (Librăria Cartea Românească, București, Bulevardul Academiei 3); în *Publicațiunile Casei Școalelor* ș. a. Cărți publicate înainte de război se pot procura dela librăria și anticăria H. Pach, Strada Belvedere (sub Hotel Prințiar). Se pot comanda cărți și prin Societatea Agronomilor.

OGRADA „GOANGA”

DELA CURTEA DE ARGEȘ

Pier una câte una bătrânele ogrăzi și livezi cari făceau farmecul curților boierilor, negustorilor și oamenilor gospodari. Ici, colo, au mai rămas câte una, poate pe lângă vre-o mânăstire. Pier, căci îmbătrânesc pomii, se îmbolnăvesc, se sălbătesc, se usucă și n'are cine să prefacă păraginele, cine să scape dela

Școală de pueți. O echipă de alții.

pieire sigură, ce mai poate fi scăpat. În locul livezilor, ogrăzilor, frumoașelor grădini pierite, — dacă nu vor fi fost cumva distruse cu știință și voință — se ridică azi piețe, cărciumi, case, cari nu sunt totdeauna și frumoase. Dar de multe ori rămân iecuri virane, maidane pe care aruncă vecinii gunoaiete, murdăriile și lighioanele moarte.

Iată însă că la Curtea de Argeș, — acolo unde Regina Elisabeta a dorit înființarea unei școli de grădinarie — doi agronomi

(Ștefan Petrescu-Kilă și D. I. Gheorghiu) s'au întovărășit — nu ca să strice, cum se întâmplă de obicei — ci tocmai ca să facă ceva bun.

Unul dintr'înșii a ajuns stăpânul unui loc foarte frumos și roditor, așezat pe malul râului Argeș și la priceperea, munca și dorința de a face ceva bun s'au adăugat ale tovarășului.

Așa s'a întemeiat în primăvara acestui an Ograda „Goangă” de pe strada Râmnicu Vâlci No. 1, cu scopul de a regenera diversele specii de pomi roditori ca pruni, meri, cireși, peri ș. a.

Pentru aceea au și plantat vre-o 20 000 puști, pe cari i-au și altoit.

Pentru producerea de preți au recoltat sămânță de corcoduși

Diferitele zarzavaturi produse de Ograda Goangă.

(cam 500 kg.), de măr, (ca 50 kg.), de păr, (60 kg.), de cireș, (40 kg.).

Și-au procurat inventarul trebuincios unui stabiliment horticol și au început să construiască și o seră.

Am văzut și programul de lucru întocmit pentru anul viitor.

Pe lângă cultura pomilor cei doi tovarăși fac și cultura de legume, trufandale și zarzavat de toamnă și au de gând să construiască cupitoare boniace pentru uscătul legumelor.

Le dorim mai ales Unire și Dumnezeu le va ajuta.

ANTON OPRESCU

Frater Neculai,

Nu vrei să-mi spui în răvașul ce-mi scrii, dar eu pricep ce-tind printre rânduri că nu sunteți mulțumiți acolo 'n sat cu nolle așezări. Imi spui că pe-acolo a ploat bine, că tot pământul l'a prins ploaia lucrat și 'mbrăcat cu covoare de sămânături, și că o holdă bogată acoperă câmpurile, pe care alergam odată, când eram mititei, ori mănăm boii boerești printre scâțelei cât noi de mari ca să arăm, că nu mai au unii unde să-și pună aiata bogăție de bucate.

Imi mai scrii că și Vasile Blindurea scripcarul, și Bosoi fierarul și toți lăeșii, care umblau cu sacul după cerșit au pământ acolo și că asta nu ar fi bună socoteală. Adică nu o spui de-a dreptul, dar lași să se 'nțeleagă când imi scrii că anul acesta ai mai mult pământ, că lucrezi în parte și lotul lui Vasile Blindurea ca și pe a lui Bosoi al nostru, de care ne băteam noi joc când eram pe la casele noastre toți la o laltă.

Apoi vezi tu, măi frate Nicolae, așa este... Au fost și ei doară la bătaia cea mare și acolo a făcut fiecare ce-a putut și ce s'a priceput pentru ca să ieșim biruitori și să ne mărim țara așa cum o vedem astăzi. Unul a cântat cu scripca, altul a potcovit caii, altul a fost bucătar, altul năcăjea niște cai nenorociți căzuți pe mâinele lui nepricepute, luați de la cine știe ce bun, milos și harnic gospodar, altul a stat în tranșee de i-a putrezit straele de pe dânsul, cum ai fost tu și, vezi, fiecare a făcut ceea ce s'a priceput. Unul mai în primejdie, altul mai ascuns, dar toți au lucrat, de voie, de nevoie în război... Și când s'a isprăvit bătaia, de-a venit toată lumea care a rămas pe la casele și bordeele ei, cine crezi că a făcut mai multă gură 'n sat, cine s'a bătut cu pumnii în piept lăudându-se că fără el se prădădea țara? Tocmai aceia, cari, neavând nimic, nu aveau ce pierde, grăind mereu vrute și nevrute. Și de aceea li s'a dat și lor la rând cu cealaltă lume pământ, nu de alta, dar pentru că au fost la război. Ori lucrurile — spui tu — nu ar trebui să fie tocmai așa. Cam asta înțeleg eu dintre rândurile ce mi le scrii și-ți tremură mâna când le scrii. Tu, care lucrai cu patru vite înainte de război la boer în parte cele 7—8—10 hectare, ori erai membru la obștea din sat și erai cel mai bun gospo-

dar, pare-că nu-ți vine la socoteală să stai la cot cu Vasile Blindurea, căruia-i svârleai în batjocură și la o veselle mare câte un bacșis în scripă; ba când nu-ți plăcea, te miri ce, în cântecul lui, îi trântea cu scripa 'n cap, de nu mai rămânea nimic din ea; nici cu Ion Bosoi șurubarul și cu nici unul din cei ce păzeau marginea satului.

Și nu-ți vine, măi frate Neculai, mai ales să te căciulești lor ca să-ți dele pământul în arendă. Dacă te frigi, îți place și ție să te frigi cu o zamă de găină și nu cu bors cu știr. Că-mi spui: «să te ferească Dumnezeu, neică, de tocmeala țiganului și a leneșului...». Eu le știu toate acestea și să-ți spun un singur lucru. Lucrează cum ai lucrat până acum, ba și mai bine de cât până acuma, nu-ți fie rușine de pământ, pentru că pământul cinstește și hrănește pe cel ce-l muncеște cu sudoarea lui și nu pe leneșul sau pe acel ce nu a avut vre-o odată nici în clin nici în mănecă cu dânsui; pentru că de frumusețea lui și bogăția lui, de farmecul și florile lui se bucură numai aceia care-l muncesc de dimineață până 'n seară, din primăvară până 'n iarnă, cu plugul și cu gonoitul. Strânge bani albi pentru mai târziu căci mâine, tu vei fi stăpânul pământului pe care l muncеști acum și pentru Blindurea și pentru Bosoi și pentru alții.

Lasă năcazul să se ducă pe ape. Că altfel nu se putea face. Muncеște hotărât și cu toată dragostea pământului, ori de unde ar veni el... Ară-l des și lasă plugul să meargă adânc, dă-i sămânță curată, aleasă cu îngrijire și muiată în saramură, ca să nu te trezești cu mătură, tăciune ori mai știu ce boală în bucatele tale, fă toate lucrările cu sapa la vreme și curăț de buruieni rele holdele, îngrijește de vite, tovarășele noastre, ca de copiii tăi și cu noi este Dumnezeu!

Al să plătești mai mult pământul, dar să știi că face!
Și să ne vedem sănătoși

GH. I. SAVIN

BANCA AGRONOMILOR

Este Casa de economie și de credit nu numai a agronomilor ci și a agricultorilor mari și mici precum și a acelor care se ocupă cu lucruri în strânsă legătură cu agricultura. Este una din instituțiile a căror menire este să ajute la dezvoltarea agriculturii. Constitue o strălucită pilă de ce poate face dragostea de meserie și solidaritatea. (Sediul: Str. Luterană 4, București).

Apicultura în România

INDUSTRIA APICOLA, PRODUCȚIA

Elemente prime

1. *Flora Apicolă.* — În afară de iocinsele păduri de tei, salecămi și sălcii ce se găsesc în țară, precum și de plantațiile ornamentale de castani sălbatici de grădini, parcuri și străzile orașelor, până la aplicarea reformei agrare, fânețele naturale constituiau cea mai bogată resursă meliferă naturală din multe regiuni ale țării. Astăzi aceste fânețe s'au restrâns mult fiind transformate în pășuni și locuri de cultură.

Plantele melifere ce cresc spontan în cuprinsul României, și cele mai d-ns găsite prin pșuni, fânețe, părloage, haturi, grădini etc. sunt: Cununița (*Spira ulmifolia*) care întâlnești în Aprilie și Mai; ledera (*Hedera*) (Aug. Sept.); Iarba-Șarpelui (*Veronica latifolia*) (Mai-Iunie); Mierea Ursului (*Pulmonaria L.*) (Martie-Mai); Sâlnic (*Glechoma L.-G. Hederacea*) (Aprilie-Mai); Limba cănelui (*Cynoglossum L.*); Hrana vacii (*Spergula L.*) (Iunie-Iulie); Păpădie (*Taraxacum officinale*) (Aprilie-Septembrie); Steliță (*Aster L. — A. amellus L.*) (Iulie-Septembrie); Sulfină (*Melilotus officinalis*) (Iulie-Sept.); Rapița sălbatică (*Brassica rapa*) (Iunie-August); Muștar alb (*Brassica elongata*); Pălămidă (*Cirsium arvense*) (Iunie-August); Mazăricea (*Vicia Sativa*) (Mai-Iunie); diferite specii de trifoiuri (*Trifolium repens*) etc. (Mai-Sept.); Troscot (*Polygonum aviculare*) (Iulie-Sept.); Volbură (*Convolvulus Arvensis*) (Iunie-Iulie); Cupa Vacii (*Calystegia sepium*); Mac (*Papaver dubium, Papaver rhoeas*, etc.).

Flori de grădină. — Rozeta (*Rezeda odorata*) (Iunie-Oct.); Melissa (*Melissa officinalis*); B. suioe (*Ocimum basilicum*); Degertărița (*Digitalis purpurea L.*) Zambile (*Hyacinthus orientalis*); (Martie-Aprilie), etc.

Plante cultivate. — Rapița (*Brassica rapa oleifera, Brassica Napus oleifera*) (April-Mai); Hrișcă (*Fagopyrum polygonum*) (Iunie-Aug); Floarea Soarelui (*Helianthus annuus*) (Iunie-August);

Napi porcești, Topinambari (H. Tuberosus); Dovleci (Bostani) (Cucurbita pepo și C. melopepo) (Iunie-Sept.); Sparceta (Quobrychis viciaefolia) (Mai-Iulie).

Arbuști. — *Agris* (Ribes grossularia) (April-Mai); Lemnul Cănesc (Ligustrum vulgare); Cătina de garduri, (Lycium halimifolium) (Iunie-Aug); Dracila (Berberis Vulgaris); Păducelul (Crataegus oxyacantha, C. monogyna, C. pentagyna, (Aprilie-Iunie); Moșmonul (Mespilus germanicus) (Aprilie-Mai). etc. etc.

2. *Rasa albinelor.* — Albinele sunt de rasa comună (Apis germanica) care are calități neîntrecute pentru țara noastră, fiind foarte harnică, prolifică, blândă, bine acclimatizată cu asprimea iernilor noastre, nu e predispusă mult la roit, nici la recolta propolisului, nu este hoată. Pe lângă aceste calități mai are reputația de a construi feguri foarte regulați și plăcuți la vedere.

3. *Condițiuni Climatice.* — (ploi și vânturi). — Climatul este aspru, treceri brusce dela iarnă la vară și viceversa; ierni timpurii, lungi, geroase, cu precipitațiuni atmosferice neregulate. Primăveri scurte, variabile și cu multe perioade de înghețuri. Veri scurte, foarte călduroase, secetoase către sfârșit și toamne de obicei frumoase, dar cu răceli timpurii.

Toamna și primăvara temperatura diurnă variază mult de cea nocturnă, având treceri brusce dela cald la îngheț, uneori cu o înăruire dăunătoare asupra cuibului stupilor cu pereți simpli. De aceea stupii cu pereți dubli în România sunt preferați.

Ploile. — Distribuția ploilor în România este foarte neregulată și foarte variabilă dela un an la altul. Ploile de vară, pe lângă că sunt puține și rare, via uneori foarte rezezi, cu furtuni teribile, cu grindină și răceală ce nănesc un număr considerabil de albine — mai cu seamă în regiunile de șes — cari surprinse la cules și neavând unde se adapostesc se pierd cu mii.

Perioadele de secetă sunt foarte lungi și deseori persista toamna atunci când floarea are nevoie de apă.

Vânturile. — sînt foarte frecvente. Dintre toate, Crișățul (suflă dela Nord-Est) e cel mai violent și sirgulul de care se ferece stuparii.

Mașini și unelte întrebuințate:

4. *Stupi.* — Stupii întrebuințați astăzi, în majoritate sunt primitivi. Cei sistematici sunt de diferite sisteme.

În Transilvania și Banat sunt foarte răspândiți stupii «regnicolari ungurești», pe când în Basarabia și Vechiul Regat găsim

¹⁾ S'au enumerat aci numai o parte din cele mai de seamă plante m. liferă ce cres: în România, cu numirea populară, dar pentru că acestea au și alte denumiri adăgătoare de popor, pentru o mai bună înțelegere, s'a însoțit fiecare specie și cu numele științific botanic. Numele lărilor în paranteză indică data floririi.

diferite sisteme, unele cu pereți simpli, altele cu pereți dubli. Cel mai preferați însă și cari tind să se generalizeze în dauna celorlalte sisteme (Hermes, Layeux, Berlepsch, Dzierzon etc.) sunt stupii Dadaut Blatt cu pereți dubli.

5. *Centrifuge.* — În general aproape toți apicultorii posesori de stupi sistematici posedă și centrifugă. Cele mai răspândite sunt centrifugele pentru extras 3 și 4 faguri mari odată.

6. *Alte unelte apicole.* — În privința restului de unelte apicole Românii sunt foarte practici, nelăsându-se ademenți de tot ce figurează prin cataloage. În afară de un voal, un afumător, o perie — care de multe ori este o aripă de găscă — un cuțit de desoperculat și o sită de strucurat miere, alte unelte nu posedă.

Metoda de producțiune:

7. *Sistemul primitiv cu faguri fixi.* — Se lasă albinele încreaga cărmuire a dezvoltării coloniei și a strânsurii de miere.

Când colonile au atins maximul de dezvoltare sunt lăsate să roiască natural dela 1—3 roi. Când culesul e aproape pe sfârșite (pe la jumătatea lui August) se aleg stupii cei mai plini cu miere și cei mai slabi, li se uide mai întâi albinele prin asfixiere (cu fum de pucoasă) și apoi se procedează la scoaterea mierii și cerei din stupi. Stupii mijlocii sunt opriți de prăsilă.

8. *Sistemul rațional cu faguri mobili.* — O metodă generală de cărmuire a stupilor cu fagurii mobili în România nu există. Puțini sunt apicultorii cari exploatează rațional albinele. Avem încă un număr foarte mare de apicultori posesori de stupi sistematici, cari nu tac decât o apicultură empirică și nu obțin decât produse puține și de proastă calitate. Avem însă și apicultori foarte pricepuți, cari dela începutul primăverii îngrijesc de aproape albinele. Fac hrănire stimulentă, cresc măteli în scop de a înlocui pe cele bătrâne sau a face roi artificiali, întrebuințează atât la ramele de cuib cât și la cele de strânsură, foi de faguri artificiali compleți.

În fine întrebuințează toate mijloacele cunoscute de practica apicolă ca eficace, pen'ru a se asigura de rezultatele cele mai bune.

Organizația producției.

9. *Intreprinderi individuale* (Diletanți și profesioniști). — Cei cari se ocupă cu apicultura în general sunt diletanți, căci foarte puțini sunt aceia cari și-au făcut din apicultură o specialitate; aceștia posedă 5, 10—50 stupi.

Intreprinderi apicole individuale mai de seamă, în țară avem vre-o cincizeci la număr. Acestea numără dela 50—200 stupi sistematici fiecare. În Dobrogea însă, sunt apicultorii (Lipoveni) cari posedă și peste 200 de stupi sistematici.

10. *Intreprinderi colective tip industrial*, nu avem nici una.
 11. *Costul producției*. — Mierea se vinde cu 40—80 lei kgr.; ceara cu 100—150 lei kgr.
 12. *Concurență* la produsele apicole nu există.
 13. *Supraproducție* avem în Basarabia și mai cu seamă în Dobrogea, unde în anul 1922 numai județul Tulcea, — cel mai renumit din toată țara din punct de vedere apicol, — a produs peste 400 (patru sute) de tone de miere.

Specializare în producție.

14. *Clasificarea calităților*. — Prea puțini sunt apicultorii cari practică o clasificare a calităților de miere.
 15. *Metoda de ambalaj*. — O metodă specială perfecționată de ambalaj nu există. Mierea se păstrează în butoaie de tei, în bidoane de tablă galvanizată și în borcane de sticlă. Astfel ambalată se pune și în consumație (vânzare).

Statistica și recensăminte

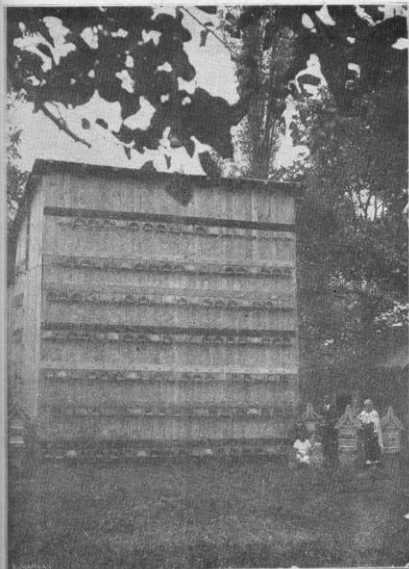
16. Numărul total al stupilor	650.000
a) Cu faguri leși	475.000
b) " " mobili	175.000
17. Numărul total al apicultorilor	43.000
18. Cantitatea producției.	
a) Miere	780.000 Kgr.
b) Ceară	90.000 "
19. Valoarea producției	40.000.000 Lei

Organizarea Vânzării

20. *Obiceiuri locale*. — Apicultorii mici vând cu amănuntul direct la consumatori, Apicultorii mari, vând parte din recoltă pe măsura cererii locale direct la consumatori, restul o vând negustorilor de miere din centrele de desfacere mai însemnate.
 21. *Contracte tip de vânzare* nu există.
 22. *Asociațiuni și sindicate pentru desfacerea produselor apicole* nu avem în România.

Schimbul intern

23. *Prețul*, (oferta și cererea). — În regiunile cu supra producție, cum sunt Dobrogea, unele județe din Ardeal și Basarabia și deci unde oferta e mult mai mare de cât cererea, mierea se vinde cu 30—40 lei Kgr., iar ceara cu 40—80 lei Kgr. În regiunile unde apicultorii sunt mai rari și deci oferta mai redusă, cum sunt multe județe din Vechiul Regat, Bucovina și Transilvania,

Palatul Stupilor adăpostește 200 stupi sistem Simion Popescu (agricultor și apicultor din comuna Buda, județul Râmnicu-Sărat)

mierea se vinde cu 40—80 lei Kgr., iar ceara cu 80—140 lei kgr.

24. *Oferta și cererea* (Vezi No. 23).

25. *Variațiunile prețurilor după sezoane*. — Variațiunile prețurilor produselor apicole după sezoane este neînsemnată; adică prețurile sunt constante tot timpul anului.

Schimbul Internațional

26. *Importațiuni (anul 1923)*

a) Miere . . . . . 120 Kgr. în val. de lei . . 7.200—

b) Ceară albă și galbenă 41874 » » » » 3.768.660—

27. *Exportațiuni (anul 1923)*

a) Miere curată de albine 15.567 kgr. în val. de lei 778.350 lei

b) Ceară albă și galbenă

28. *Politica Comercială*. — O politică comercială apicolă propriu zisă nu avem.

29. *Taxe Vamale:*

Import:

a) Miere în faguri și extrasă: 10 lei aur sau 300 lei suta de kgr.

b) Ceară albă sau galbenă 17 lei aur sau 510 lei suta de kgr

c) Stupci cu albine (Colonii): 07 bani aur sau 2 lei 10 ban-stupul (colonia).

Export:

a) Miere în faguri și extrasă: 1000 lei suta de kgr.

b) Ceară albă sau galbenă: 3000 lei suta de kgr.

30. Albincele, mierea și ceara, pot fi importate în mod liber.

Consumul

31. *Pentru uz medicinal*: 22% din producție.

32. " " *alimentar*: 73% " "

33. " " *industrial*: 5% " "

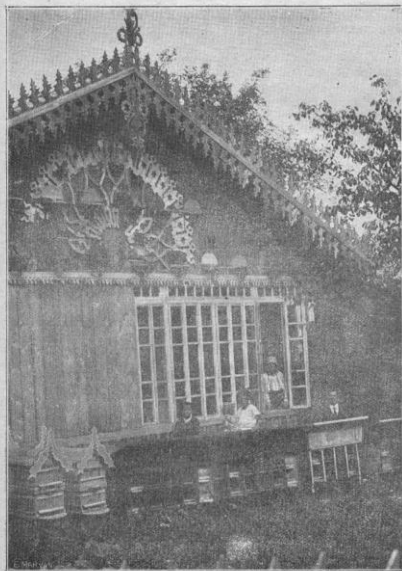
Legislațiunea

34—37. În România, o legislație apicolă, sau o lege care să tindă la încurajarea, protecția etc. a apiculturii și produselor apicole românești nu există.

Didactica

38. *Reviste și jurnale apicole*. — În România în prezent apar următoarele reviste apicole:

a) «Buletinul Apicultorilor», revistă trimestrială pentru răspândirea științei apiculturii. Apare în orașul Tg. Frumos, sub îngrijirea d-lui D. I. Stamatelache, Apicultor al Ministerului Agriculturii și Domeniilor.

Pod transformei în stupărie (9) stupi sistem S. Popescu.

b) «Scupăritul», revistă lunară de apicultură. Apare la Alba Iulia sub îngrijirea d-lui Ioan Lupan, apicultor.

c) «Prietenul Apicultorului», organ al societății apicole basarabene «Apicultorul». Apare la Chișinău, str. Klevskaia, prin îngrijirea unui comitet.

d) «Bienenzüchter» și «Méhész» apar în limbile germană și maghiară de 4 ori pe an, în Timișoara, ca organe ale «Societății apicole» din Timișoara.

Articole privitoare la albinărit publică și revistele agricole: Foaia plugarilor, Cartea satelor și Viața Agricolă.

39. *Tratate și cărți apicole:*

a) «Călușa Stuparului» de N. Nicolescu și G. Stoinescu, 463 pag. ed. III, apărută în editura Casei Școlalelor — București — 1923. Este cea mai completă și mai bine scrisă carte de apicultură în românește.

b) «Cultura Albinelor» de Florin Begnescu, Medic veterinar, 256 pag. apărută în Biblioteca Agricultorului Român, editura Alcalay & Co. — București — 1915.

c) «Albinăritul Sistematic» de Florin Begnescu, Medic veterinar, 44 pag. apărut în Galați — 1920.

d) «Albinăritul» de Prect Al. Popa, 105 pag. apărut în editură «Cartea Românească», București — 1923.

e) «Creșterea albinelor» de S. P. Radianu, 140 pag., București — 1909.

f) «Regatul albinelor guvernate de știință» de Fl. Begnescu 86 pag. apărut în Biblioteca Minervei No. 190 — București — 1915

g) «Stupii americani divizibili» de V. Pop, 106 pag., apărut în Biblioteca Minervei No. 195 — București 1915.

h) «Albinăritul și bogăția săteanului» de Fl. Begnescu, apărut în biblioteca «Steaua» No. 48, București — 1916

i) «Albinele» de T. A. Bădărău, 32 pag. (Biblioteca Cunoștințe folositoare, Seria A. No. 4) ed. Cartea Românească — București — 1921.

j) «Învățături pentru creșterea albinelor» de D. I. Stamatelache, 100 pag. Iași — 1922.

l) «Albinele. Un isvor de bogăție» de D. I. Stamatelache, 32 pag. (Biblioteca Agricolă Populară) ed. Cartea Românească, București — 1923.

m) «Albinele. Viața și obiceiurile lor» de D. I. Stamatelache 32 pag. (Biblioteca Agricolă Populară) ed. Cartea Românească, București — 1924.

n) «O stupină dintr'un roi» de N. Nicolescu, 32 pag. Biblioteca Cunoștințe folositoare, Seria B. No. 18) ed. Cartea Românească, București — 1923.

o) Mai avem traducerea operei lui Maeterlinck «Viața Albinelor», București, ed. Socec — 1906, și traducerea din grecește a operei lui G. Drosini «Albinele». Iași — 1903.

Mai avem încă câte-va mici scrieri în limba română, mai vechi, pe cari nu le-am mai enumerat aci.

40. *Asociațiuni apicole.*

a) Societatea Națională de Apicultură, din Vechiul Regat, cu sediul în Galați, Str. Domnească 133.

b) Societatea «Apicultorul» din Basarabia cu sediul în Chișinău, Str. Chiev.

c) Societatea Apicolă din Banat cu sediul în Timișoara, Piața Sf. Gheorghe No. 2.

d) Societatea «Progresul Apicol» din Transilvania (înființată în 1921), cu sediul în Cluj, Str. Sf. Iosif No. 4.

e) «Societatea Albina» din Bucovina (înființată în 1923) cu sediul în orașul Suceava.

Mai existau câte-va mici asociațiuni apicole, dar ne mai dând semn de viață, credem că au lichidat.

41. *Învățământul Apicol*

a) Școli apicole. — În anul 1923, Ministerul Agriculturii și Domeniilor a înființat la Chișinău prima școală inferioară de apicultură.

Învățământul în această școală durează 4 ani, din cari 2^{1/2} ani de cursuri teoretice și practice și 1^{1/2} de lucrări practice apicole la stupăriile de pe lângă școlile de agricultură și fermele și pepinierele Statului.

b) Ateliere apicole. — La Ferma Academiei de Agricultură din Cluj, se află un atelier apicol, prevăzut cu toate mașinile și uneltele de tâmplărie necesare, acționate mecanic și condus de un bun și inimos șef de atelier. În acest atelier se lucrează cu stăruință fără întrerupere la confecționarea a tot felul de stupi și uneltele necesare apiculturii raționale, pe cari Academia le distribuie apicultorilor cu prețuri foarte reduse.

c) Regiuni Apicole. — În prezent apicultura în Ardeal este împărțită în 5 Regiuni apicole: Baia Mare, Cluj, Sighișoara, Sibiu și Topolovățul Mare.

Fiecare din aceste regiuni apicole este condusă de un profesor ambulant de apicultură, recrutat din corpul didactic și din cei mai distinși apicultori ai regiunii.

Menirea acestor profesori este propaganda apicolă, prin conferințe și prin ținere de cursuri de apicultură teoretice și practice.

Pentru Basarabia există o singură regiune apicolă, cu sediul la Chișinău. Aceasta, ca și cele din Ardeal, are un frumos program de activitate pe tărâmul dezvoltării apiculturii.

D. I. STAMATELACHE
Agricultorul Ministerului Agriculturii

CUPRINSUL

	Pag.
1. Urat	3
2. Familia domniitoare a României	4
3. Cuvânt către plugari	9
4. Dale vrednice de finut minte	11
5. Calendarul bisericesc, lucrările agric. pe luni	18
6. Posturile Bisericii creștine; deslegarea post.	42
7. Sărbători naționale ș. c. l.	42
8. Sărbători prevăzute în legea reposesului dumincal, vacanțe	45
9. Taxele poștale	47
10. Ce trebuie să știe bunul gospodar	48
11. Ce trebuie să știe crescătorul de vite	50
12. Insemnări și cunoștințe folositoare plugarilor	50
13. Tablou de cunoașterile de sămânți și produse florile la ha	54
14. Sfaturi pentru plugari: Cum se curăță lucerna de cuscută; proba de încoțire a semințelor; sulfatul (impletritul) semințelor; fotoasele semințelor cu mașina în rânduri; proba mașinii de semănat	57
15. În calea norocului (versuri)	65
16. Muncii cu tescuță pământul	66
17. Sapa	69
18. Plugariilor (versuri)	70
19. Agricultură în Cehoslovacia	71
20. Agricultură în Bulgaria	76
21. Lucruri mici, foloase mari	78
22. Cum m'am făcut stupar	84
23. Patra (versuri)	85
24. Rotul fermelor și pepinierele Statului	94
25. Una din bogățiile Ardealului	97
26. Cântec (versuri)	99
27. Congresul agricol	103
28. Cuvântarea M. S. Regelui la Congr. agricol	110
29. Plugarul (versuri)	111
30. Răchitele de impletit	112
31. Cum se fac lesele și rogojnice	114
32. Salcia plângătoare	114
33. Cum trebuie să păstreze cultivatorul lutul	119
34. Cum se alege o vacă bună de lapte	124
35. Trandafirul	124
36. Sfaturi (versuri)	126
37. Co'onizarea	137
38. Sălilevele (versuri)	146
39. Prunul	147
40. Oameni și locuri: Rădășeni	152
41. Toamna la țară	156
42. În țara Moșilor	158
43. Un caz de fecundare la o cățarcă	161
44. Invățământul agricol în școala primară	165
45. Intreținerea și îngrijirea vierilor	168
46. Porcul de Bazna	189
47. De Tine-mi vorbește (versuri)	192
48. Selecționarea semințelor și vitelor	195
49. Ograda Goangă	199
50. Răvaș	199
51. Apicultura în România	195

ERATA

Pag.	În loc de:	Citește:
3	unite	unire
12	Leont	Leon
15	Astro	Austro
"	pris	prina
16	creditar	ereditar
24	Apostol	Apostol
35	Pelegia a	Pelaghia
48	(Tapa) —	până la 8 ani
"	(capra) —	" " 8
"	(măgarul) —	de la 3 ani până la 15 ani
"	(măgărița) —	de la 3 ani până la 15 ani
"	(biblică) —	la 7 luni
49	(capra) ...	după 20 zile după 5—6 luni
"	(măgărița) ...	după 25 zile după 10—12 zile
"	(biblică) —	21 zile
60	adoptabile	adaptabile noi
"	fiind	fiindcă
"	facem	zicem
"	măsură	mașină
"	măsura unor	mașina numai
61	angajenză	angrenează
"	20	170
88	Corjenți	Corjuți
120	nu bun	un bun
160	marginie	marginie
163	instituțiile	instituțiile
164	invățteii	invățate
175	100 000 kgr.	10.000 kgr.
176	noastre	noastre
178	Belvedere	Brezoiannu
186	icsi	icsi
192	Pres.aru	Pescaru

**BANCA
MARMOROSCH, BLANK & Co**

SOCIETATE ANONIMĂ

CAPITAL SOCIAL LEI 125.000.000 DEPLIN VĂRSAT
REZERVE LEI 180.000.000

CAPITAL PROPRIU TOTAL 305 MILIOANE LEI

SEDIUL IN BUCUREȘTI

Adresa telegrafică: **BLANKBANKA**

SUCURSALE ȘI AGENȚII :

IN STRĂINĂTATE :

PARIS : Place Vendôme, 20.
CONSTANTINOPLE : Ga-
lata, Agopian Han, Agen-
ție în Sтамbul.

NEW-YORK : Broadway,
31—32.

WIENA : Comandit : AL-
BERT BLANK & Co, 6,
Josefplatz, 6.

IN ȚARĂ :

BUCUREȘTI : Calea Vic-
toriei, 42 ; Calea Griviței,
Plaja Sf. Anton și Calea
Moșilor (Gura Oborului).
ARAD, BRAILA, BOLGRAD,
BĂLȚI, BRAȘOV, CHIȘI-
NAU, CLUJ, CERNĂUȚI,
GALAȚI, CONSTANȚA,
CHILIA, ISMAIL, ORADIA-
MARE, TÂRGUL-MUREȘ,
LIPCANI, RENI.

Operațiuni de bancă :

CONTURI CURENTE, IMPRUMUTURI,
LOM-BARDE, SCOUTURI, SCHIMB,
SCRISORI DE CREDIT, CECURI,
AVANSURI COMERCIANȚILOR ȘI
INDUSTRIAȘILOR, EMISIUNI, SAFE

SIGURAREA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ DE ASIGURĂRI GENERALE

CAPITAL SOCIAL 12000 000 LEI

Adresa telegrafică „Asiguromana”

BUCUREȘTI — STR. LUTERANĂ No. 4

Recomandă tuturor :

Asigurările sale populare,

pe cari le-a creat, organizat și introdus în țară, și prin care, oricine, fără nici un fel de formalitate sau examen medical, se poate asigura astfel, ca întreaga sumă asigurată, să i se plătească, chiar după plata primei rate lunare, prin tragerile de amortizări lunare a polițelor de asigurare populare, sau cel mai târziu la termenul de 10 sau 15 ani.

Astfel, în timp de 10 luni, s'au amortizat 57 polițe populare, plătindu-se asiguraților înainte de termen,

Lei 435.000

Deasemenea asigură în ramurile :

Incendiu, Viață, cu examinare medicală
Transport, terestru, maritim, fluvial
Accidente, Furt, Grindină

Asigurarea Românească, pune la dispoziția publicului, noi sisteme moderne cu tarife alcătuite conform cerințelor de după război.

În dorința de a încuraja creșterea viteilor și contribui la prosperarea acestei avuții naționale, a pus în exploatare și primește

Asigurări contra Mortalității Viteilor

cu premii în bani, asiguraților ce "și vor îngriji mai bine vitele. Aceste premii în primul an se vor ridica la :

Lei 100.000

Publicația Societății „VESTITORUL ASIGURATULUI”, înființată în scopul popularizării asigurărilor, se trimite gratis la cerere.

Se caută reprezentanți și Agenți pretutindeni unde Societatea nu este reprezentată încă, la țară sau la orașe.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ

UZINELE
DUMITRU GITYE FIUL
ORADEA-MARE

FABRICA
DE
MAȘINI AGRICOLE
ȘI
PLUGURI
TURNĂTORIE
DE
FER, OȚEL, ETC.

REPREZENTAȚA GENERALĂ:
BUCUREȘTI
STRADA PICTORUL LUCHIAN, 2

AGRICULTORI !!

INTREBUINȚAȚI NUMAI

PLUGUL ROMÂNESC

FABRICAT ÎN

UZINELE DUMITRU GITYE FIUL
DIN ORADEA-MARE (FONDATĂ ÎN 1844)

Furnizează Cooperativelor sâțești, Obștilor și cultivatorilor de tutun
GRAPE FLEXIBILE, BATOZE DE PORUMB, SEMĂNĂ-
TOARE MICI, VÂNTURĂTOARE, PRESE DE VIN, ETC.

BUNE ȘI IEFTINE

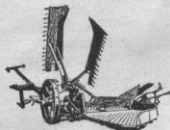
MARCA INREG

„DELTA“

BUCUREȘTI
STRADA LUTERANA No. 4
Adr. tel.: „DELTARUM“.— Telef. 72/85

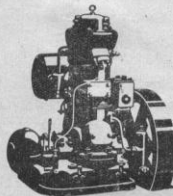
Desfacerea Produselor
„DEUTSCHE-WERKE“ A. G.

Depozite în București și în întreaga țară de:
MAȘINI AGRICOLE ȘI INDUSTRIALE
PIESE DE REZERVA
MOTOARE, etc.

PLUGURI
RARITE,
GRAPE,
SEMANATOARE,
SECRATOARE,
LEGATOARE,
COSITOARE,
TREERATOARE,
MANEJURI,
MOTOARE,
URUITOARE.

„DELTA“

Cereți:
PROSPECTE ILUSTRATE
gratis și franco.

SĂMÂNȚA

SOCIETATE ANONIMĂ
PENTRU SELECȚIONAREA SEMINTELOR
CAPITAL LEI 20.000.000

Centrala: BUCUREȘTI — Str. D. A. Sturza, 13
TELEFON 56/37

Telegrame: SĂMÂNȚA, București

STAȚIUNI DE SELECȚIONARE ȘI FERME:

Cenadul Mare (Banaf); Buftea (Ifov),
Proprietatea Principelui Barbu Știrbey;
Călugăreni-Dămieniștii (Roman), Proprietatea I. Agarici și G. Rani; Dăngeni (Botoșani), Proprietatea familiei L. Mavrocordato.

Produce și vinde semințe selecționate de tot felul
în special

GRĂU Varietăți cu producțiune mare, rezistent la g. r.
la cădere și la boale.

ORZ DE TOAMNA — OVAZ

Varietăți de producțiune mare

PORUMB TIMPURIU — RAPIȚA

SAMÂNȚA DE SFECLE DE NUTREȚ

Varietățile

„COLOS”, „SAHAROSA” și „MAMUT”

Lucernă Trifoi, Dughie, Borceag, Mazăre de iarnă
(nutreț timpuriu)

VINDE PRODUSI DE PRĂSILĂ

PORCI RASA Mangalița

VACI ȘI TAURI Rasa Simmenthal

„GENERALA”

SOCIETATE ROMÂNĂ DE ASIGURARI GENERALE
CAPITAL SOCIAL DEPLIN VARSAT 25.000.000

Fonduri de garanție la finele anului 1923 . Lei 132.088.298.53
Daune plătite dela înflințarea Societății . . . 374.353.588.31
Daune plătite în 1923 . . . . . 102.831.225.44
Asigurări asupra vieții în vigoare la finele
anului 1923 . . . . . 591.173.350.—

Sediul: BUCUREȘTI — Piața Universității
TELEFON 5/12, 3/23

Repr. Generală în București: Str. Smârdan, 4 — Tel. 5/13
Repr. Principală în București: Str. Smârdan, 31 — Tel. 54/56
Agenții în toate orașele din vechiul regat și provinciile alipite
Pentru Ardeal: Biroul Tehnic în Cluj
Strada Nicolae Iorga No. 3 (Casa proprie)

Asigurări contra daunelor de incendiu, Grindină și Transport
Fluvial, Maritim, Terestru

Asigurările de transport sunt tratate în mod special de către „Biroul
Central Transport” din Brăila, Str. Împărăti, Traian No. 8,
Palatul General și de Sucursala Biroului Central în București,
Str. Paris No. 12.

Asigurări de viață după combinațiunile cele mai avantajoase
Asigurări cu bonificare de 3% asupra tuturor primelor plătite. Asi-
gurări de caz de moarte și mixte cu scutirea de plata primelor
în caz de invaliditate. Asigurări de Rente, etc.
Pentru folosirea păturilor largi a muncitorimii, „Generale” a in-
trodus Asigurările Populare, fără examinarea medicală.

Asigurări de accidente

Individuale cu și fără restituirea primelor; răspundere civilă față
de terți pentru întreprinderile industriale și pentru proprietarii
de automobile, precum și contra stricăciunilor de obiecte
proprietatea altora. — Asigurări contra stricăciunilor ac-
cidentale ale automobilelor și autocamioanelor cu includerea
furtului, incendiului și a exploziei.

Asigurări de furt

La mobilier, gospodării, case de bani, mărfuri.
Asigurări contra fetei casierilor, încasatorilor, (curieri) etc.

Asigurări de geamuri

Vitrine, oglinzi, firme scrise pe cristal, etc.

Prospecte și orice lămuriri la cerere

UZINELE DE FIER

ȘI

DOMENIILE DIN REȘIȚA

SOCIETATE ANONIMĂ

FABRICA DE MAȘINI AGRICOLE

BOCȘA ROMÂNĂ

MARCA DEPUȘĂ

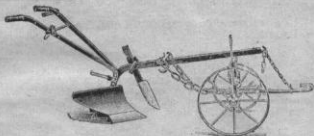
PLUGURI

cu una și mai
multe brazde
și accesorii
pentru
acestea

GRAPE

Tăvăluși,
Pluguri pentru
săpat, Sape și
alte unelte
agricole

FABRICAȚIE „REȘIȚA“

MATERIAL DE PRIMA CALITATE
CONSTRUCȚIE IREPROȘABILĂ

Pentru informații și comenzi a se adresa:

„U. D. R. Direcțiunea Comercială, Timișoara“

Strada Lenovici No. 3

Adresa telegrafică: „REȘIȚANINA“, Timișoara